---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/140
https://titania.saeima.lv/LIVS11/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=27efc638-5cbd-4b14-9f9e-2a290f0a3f31

25.10.2012. 11.Saeima devītā sēde, rudens sesija Darba kārt.12.p. Likumproj. nr. 417/Lp11 (Tautas nobals.) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Solvita Āboltiņa*
2012.gada 25.oktobra sēde sākas pl. 09:00
sēde slēgta pl. 14:22, sēdes ilgums- 5 h 22 minūtes

Latvijas Republikas 11.Saeimas rudens sesijas devītā sēde 2012.gada 25.oktobrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 11.Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Frakciju viedokļi

Sēdes vadītāja. Labrīt, cienījamie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Pulkstenis ir 9.00. Sākam Saeimas 25.oktobra sēdi.

Pirms mēs sākam izskatīt apstiprināto sēdes darba kārtību, daru jums zināmu, ka ir saņemts viens priekšlikums par iespējamām izmaiņām šīsdienas sēdes darba kārtībā.

Ārlietu komisija lūdz izdarīt izmaiņas Saeimas 25.oktobra sēdes darba kārtībā un iekļaut tajā izskatīšanai pirmajā lasījumā likumprojektu **„Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti”**. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Darba kārtība grozīta. Likumprojekts tajā iekļauts.

Sākam izskatīt apstiprināto grozīto sēdes darba kārtību.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju””** nodot Juridiskajai komisijai un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai, nosakot, ka Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir atbildīgā komisija.

„Par” pieteicies runāt deputāts Valērijs Agešins.

V.Agešins (SC).

Labrīt, godātie kolēģi! Nav noslēpums, ka Saeimā pastāvīgi vēršas cilvēki, kuri dzīvo daudzdzīvokļu mājās, kas atrodas uz privātās zemes, un visbiežāk tie ir Rīgas un Jūrmalas iedzīvotāji, dažkārt arī no citām pilsētām. Visi šie cilvēki ir spiesti maksāt nesamērīgi augstu nomas maksu par zemi, uz kuras atrodas dzīvojamā ēka. Ir gadījumi, ka ģimene, kas dzīvo tipveida trīsistabu dzīvoklī, ir spiesta zemes īpašniekam maksāt ap 100 latiem mēnesī. Atgādināšu, ka atbilstoši likumam „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās”, ja uz zemes, kam īpašuma tiesības atjaunojis bijušais īpašnieks vai viņa mantinieks, atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka, tad pusēm ir rakstiski jāvienojas par nomas maksas lielumu. Ja vienoties nav izdevies, tad atbilstoši likumam zemes nomas maksa tiek noteikta 6 procentu apmērā no zemes gabala kadastrālās vērtības. Turklāt nomniekam papildus ir jākompensē iznomātājam zemes nodokļa izmaksas.

Esmu pārliecināts, ka Saeimas vairākums ir noskaņots ne tikai apspriest izveidojušās problēmas, bet arī atrisināt šo sarežģīto situāciju. Ir acīm redzams, ka dzīvokļu īpašnieki mājās, kuras gadījuma pēc tikušas uzceltas uz zemes, kas tagad pieder privātpersonām, ir kļuvuši par situācijas ķīlniekiem, un daudziem no viņiem ienākumi neļauj maksāt nesamērīgi augstu nomas maksu. Saprotams ir arī tas, ka šo zemes gabalu īpašnieki nekādi citādi nevar izmantot šo zemi - vienīgi iekasēt nomas maksu. Šī situācija prasa neatliekamu risinājumu.

Likumprojekts „Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju"", mūsu skatījumā, ir pirmais pussolītis, ja var tā teikt, šīs problēmas risināšanas virzienā kaut vai tāpēc, ka likumprojekts paredz zemes piespiedu nomas attiecībās atteikties no nosacījuma, ka nomnieks papildus zemes nomas maksai kompensē iznomātājam nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājumu, un atteikties no dalītā īpašuma veidošanas nākotnē, izņemot gadījumu, kad uz citai personai piederošas zemes tiek būvētas nedzīvojamās būves uz apbūves tiesību pamata. Gribētos ticēt, ka šo un citu grozījumu rezultātā piespiedu nomas maksa samazināsies. Līdz ar to es aicinu balsot „par" šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

„Pret" pieteicies runāt deputāts Viktors Valainis.

V.Valainis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labrīt, Saeimas priekšsēdētāja! Labrīt, kolēģi! Par šo likumprojektu. Es vēlos mazlietiņ sīkāk pastāstīt par šo situāciju, ko iepriekš Agešina kungs jau izstāstīja.

Ir pareizi viss, ko jūs minējāt, bet zemes reformas rezultāts ir tas, ka, atjaunojot bijušajiem īpašniekiem vai to mantiniekiem īpašuma tiesības uz zemi, ir izveidojušies šie dalītie īpašumi. Dzīvokļu īpašniekiem nepieder zeme, uz kuras atrodas dzīvojamā māja, un tāpēc veidojas piespiedu nomas attiecības starp dzīvokļu īpašniekiem un zemes īpašnieku.

Tas, ka iesaistītas daudzas puses, apgrūtina lēmuma pieņemšanu par zemes nomas līguma noteikumiem.

Tāpat zemes īpašnieki bieži izmanto likumā noteikto šībrīža ekonomisko situāciju ar nesamērīgi augsto nomas maksu - 0,06 procenti no kadastrālās vērtības -, kas tiek pielietota gadījumos, ja puses vienoties nevar. Dzīvokļu īpašnieki papildus kompensē arī šo nodokli... Kopā sasummējas jau 7,5 procenti, ko viņi maksā par šo piespiedu nomu.

Pēdējā gada laikā būtiski saasinājusies problēma ar zemes nomu zem daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, un šī problēma saistīta ar attiecībām starp dzīvokļu īpašniekiem un zemes īpašniekiem dalītā īpašuma gadījumā. Tas nozīmē, ka dzīvokļu īpašniekiem nepieder zeme zem dzīvojamās mājas un izveidojas piespiedu nomas attiecības starp dzīvokļu īpašniekiem un zemes īpašniekiem. Un likums paredz: ja, nu, redz, viņi nevar vienoties, tad izveidojas automātiski šie 6 plus 1,5 procenti, ko viņi maksā par nomu.

Šādas piespiedu nomas attiecības pastāv ne tikai dzīvojamo māju gadījumā, bet arī komerciālo, ražošanas ēku un cita veida būvju gadījumos, taču problēma ir daudz asāka tieši ar daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, jo iesaistīto personu skaits ir daudz lielāks, un viņām bieži vien ir grūti vienoties arī par tādām ikdienišķām lietām kā remontdarbi dzīvojamā mājā vai apsaimniekotāja nomaiņa.

Publiskajā telpā plaši izskan problēma saistībā ar nesamērīgi augstām nomas maksām, nesamērīgi lieliem piesaistītiem zemes gabaliem, kuri jāapsaimnieko un par kuriem dzīvojamo māju vai dzīvokļu īpašniekiem jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis par zemi.

Tajā pašā laikā problēma ir arī zemes īpašniekiem, jo ir svešas būves uz viņiem piederošas zemes; tas ir apgrūtinājums un zemes vērtību pazeminošs faktors. Zemes īpašniekiem tiek liegts saņemt atbilstošu labumu no zemes, kas ir viņu īpašumā, izmantot to... Viņi varētu to izmantot kaut kādā labākā veidā.

Konceptuāli valdības plānos ietilpst atteikšanās no dalītā īpašuma. 2012.gada februārī Tieslietu ministrija izveidoja darba grupu dalītā īpašuma tiesiskā regulējuma izstrādei. Šāda situācija nav labvēlīga ne dzīvokļu, ne zemes īpašniekiem, jo pastāv risks, ka puses nevarēs vispār vienoties - kaut vai tehnisku iemeslu dēļ - un zemes noma tiks slēgta uz likumā paredzētajiem noteikumiem. Šādas likuma normas esamība veicina arī to, ka daudzos gadījumos zemes īpašnieks nemaz necenšas rast iespēju vienoties, jo likums paredz viņam garantētus ienākumus; spēkā esošajā redakcijā pastāv šāda norma.

Vairākumā gadījumu dzīvokļu īpašnieki uzskata, ka likumā noteiktā nomas maksa - 6 procenti no zemes kadastrālās vērtības - ir nesamērīgi augsta. Lai izvērtētu samērīgumu, nomas maksu - 6 procenti no kadastrālās vērtības... To var pārfrāzēt arī citādāk... Jāņem vērā, ka kadastrālā vērība, kas noteikta masveida vērtēšanā, ir ļoti tuva tirgus vērtībai. Šo zemi īpašnieks izpērk aptuveni 17 gados. Viņš ir samaksājis jau šo zemes vērtību. Ja pieņemam, ka ēka kalpo 100 gadus, tad nomnieks zemes vērtību izpērk 6 reizes. Šobrīd nāk klāt vēl tas pusotrs procents, ko viņš maksā par nodokli. Tad principā 100 gadu laikā dzīvokļu īpašnieki šo zemi varētu izpirkt 7,5 reizes. Tā ka 13 gados viņiem jau tā kā vajadzētu to izpirkt.

Un šis mūsu piedāvātais priekšlikums, ar kuru jau vasarā mēs bijām vērsušies pie saviem koalīcijas partneriem, bija sekojošs: šādā veidā, kādu mēs tagad, šodien, šeit piedāvājam, principā mēs jau atgriezīsimies pie tā, ka zemes īpašnieki šo zemi izpirks 6 reizes 100 gados. Šis nodoklis te iekļaujas iekšā, bet tik un tā 6 procentus viņi maksās, un mūsu piedāvājums būtu šo situāciju risināt caur ekonomisko prizmu, piedāvājot šiem daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem iespēju izpirkt šo zemi un radīt tādus apstākļus, lai viņiem šis pirkums būtu ekonomiski pamatots. Tā, kā tas notiek daudzdzīvokļu māju renovācijas gadījumā, ka mēs, Latvijas valsts, ar Eiropas Savienības līdzekļiem it kā subsidējam šī renovācijas procesa uzsākšanu, un iedzīvotāji iegūst tūlītēju ekonomisko labumu. Šobrīd cilvēkiem, kas dzīvo daudzdzīvokļu mājās, nav iespējams panākt ekonomiski izdevīgu pirkumu - šīs zemes iegādi, lai viņiem sanāktu lētāk nopirkt šo zemi nekā nomāt.

Sēdes vadītāja. Valaiņa kungs, jūsu debašu laiks ir beidzies! Vai... *(No zāles: „Lai runā! Lai!")* Lūdzu, jums vēl ir minūte!

V.Valainis. Šo pirkumu veicot, viņiem būtu... valstij būtu jāatrod kaut kāds mehānisms, kādā veidā varētu subsidēt šo procentu likmi, lai tā būtu zem 6 procentiem, lai cilvēkiem būtu iespēja uzreiz iegādāties šo īpašumu un izpirkt to 13 gados, un tad šī problēma zināmā mērā būtu atrisināta.

Dotajā brīdī šī likuma redakcija, kas mums tiek piedāvāta, šo problēmu principā nerisina. Dalītais īpašums joprojām paliek, un tas, manuprāt, zemes īpašniekiem izveidojas kā tāda investīcija - mūžīgi mūžos. Taču tas nav pareizi. Dalītais īpašums nav pareizs! Mums ir jāatzīst, ka tā ir kļūda, kas ir izveidojusies, tāpēc jārada mehānisms, lai kaut kādā veidā iedzīvotāji varētu šo zemi izpirkt, nevis turpinātu nomāt uz kaut kādiem atvieglotiem nosacījumiem.

Paldies.

Aicinu neatbalstīt iesniegto likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Viens deputāts ir runājis „par", viens - „pret". Lēmums jāpieņem balsojot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par to, lai Ministru kabineta iesniegto likumprojektu „Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju"" nodotu Juridiskajai komisijai un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai, nosakot, ka Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir atbildīgā komisija! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 85, pret - 1, atturas - nav. Tātad lēmums pieņemts. Likumprojekts komisijām nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību""** nodot Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās""** nodot Juridiskajai komisijai un Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijām nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likumā"** nodot Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā"** nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli"** nodot Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā"** nodot Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi Nacionālās drošības likumā"** nodot Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījums Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā”** nodot Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai un Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai, nosakot, ka Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijām nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **„Grozījumi Civilās aizsardzības likumā”** nodot Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai, nosakot, ka tā atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots.

Saeimas Prezidijs ir saņēmis vēl vienu iesniegumu par iespējamām izmaiņām šīsdienas sēdes darba kārtībā.

Deputāti Parādnieks, Siliņa, Kazāka, Ašeradens un Čigāne ir vērsušies ar lūgumu izdarīt Saeimas 25.oktobra sēdes darba kārtībā izmaiņas - iekļaut tajā likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu””**. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Darba kārtība grozīta. Tātad šis likumprojekts iekļauts.

Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Parādnieka, Siliņas, Kazākas, Ašeradena un Čigānes iesniegto likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu””** nodot Sociālo un darba lietu komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputātiem iebildumu nav. Likumprojekts komisijai nodots. Paldies.

Nākamā darba kārtības sadaļa - „Amatpersonu ievēlēšana, apstiprināšana, iecelšana, atbrīvošana vai atlaišana no amata, uzticības vai neuzticības izteikšana”.

Nākamais darba kārtības jautājums - lēmuma projekts **„Par Jāņa Brazovska iecelšanu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieku”**.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā - deputāts Jānis Reirs.

J.Reirs (VIENOTĪBA).

Augsti godātā priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija ir saņēmusi finanšu ministra Vilka un Latvijas Bankas prezidenta Rimšēviča vēstuli ar ierosinājumu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieku iecelt Jāni Brazovski.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija sagatavoja lēmuma projektu.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija uzklausīja Latvijas Bankas pārstāvjus un Finanšu ministrijas pārstāvjus, un pretendentu Jāni Brazovski. Komisija balsojot lēmuma projektu neatbalstīja. Balsis sadalījās šādi: trīs - „par”, divi - atturējās, un divi bija „pret”.

Lūdzu Saeimu izteikt savu viedokli balsojot.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Uzsākam debates.

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam.

A.Elksniņš (SC).

Labdien, godājamā Saeimas priekšsēdētāja un cienījamie kolēģi!

Analizējot Brazovska kunga atbilstību šim amatam - to acīmredzot vērtēja arī Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija un neatbalstīja viņu -, es citēšu vairākus secinājumus, kuri ir pievienoti kā manas atsevišķās domas pie Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas Krājbankas uzraudzības nodrošināšanas, darbības apturēšanas un maksātnespējas procesa ietekmi uz Latvijas Republikas finanšu sistēmu 2012.gada 29.augusta galaziņojuma. Arī šīs atsevišķās domas, ko esmu iesniedzis, ir pievienotas 29.augustā.

Secinājumi, pie kuriem es nonācu, darbodamies minētajā komisijā, ir sekojoši.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija neveic darbības finanšu līdzekļu izcelsmes un reputācijas rūpīgai izvērtēšanai, nav definēti arī piemērojamie reputācijas vērtēšanas kritēriji. Tas ir saistīts ar būtisku Latvijas Krājbankas līdzdalības palielinājumu, ko veica viens no Latvijas Krājbankas īpašniekiem.

Lēmums apturēt bankas finanšu pakalpojumu sniegšanu, nevirzīt to uz pārņemšanu valsts īpašumā, uzsākt bankrota procedūru ir politiskās vienošanās rezultāts, un tas bija politisks lēmums, ko faktiski ir pieņēmusi valdība, un Brazovska kungs un Finanšu un kapitāla tirgus komisija minētajam lēmumam ir pievienojusies un noformējusi to juridiskā veidā.

Administratora izvēles pamatā šajā situācijā arī ir politiskās varas esamība un valsts drošības iestāžu izmantotās diskrecionārās varas rezultāts. Arī šajā aspektā Finanšu un kapitāla tirgus komisija nebija pietiekami autonoma un patstāvīga, lai norobežotos no politiķu ietekmes uz šiem procesiem.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija Latvijas Krājbankas lietā pati konstatēja, ka ir iestājušās bankas maksātnespējas pazīmes, taču vienlaicīgi Finanšu un kapitāla tirgus komisijas amatpersonas turpināja naudas līdzekļu pārskaitīšanu atsevišķiem bankas kreditoriem un iesniedza bankas maksātnespējas pieteikumu, turklāt nepārtrauca iesākto praksi - bankas kreditoru kopumam pieejamo bankas likvīdo aktīvu samazināšanu.

Nākamais secinājums, kas arī ir no 2012.gada 29.augusta domām.

Finanšu un kapitāla tirgus amatpersonas ir pieļāvušas vairākus tiesību normu pārkāpumus, kas izraisa Krimināllikuma 197.pantā „Nolaidība", 317.panta „Dienesta pilnvaru pārsniegšana" otrajā daļā un 319.panta otrajā daļā „Valsts amatpersonas bezdarbība" minēto atbildību, jo manā, komisijas locekļa, skatījumā, ir redzamas minēto noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmes.

Bankas sanācija nebija iespējama nevis tādēļ, ka bankai nebija iespējams piesaistīt investoru, bet gan tā iemesla dēļ, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pilnvarnieku rīcības rezultātā tika būtiski samazināti bankas aktīvi. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas rīcības rezultātā pret Latvijas valsti - iespējams, šobrīd neapzināti - tika izvirzītas būtiska apmēra prasības, kuras tiesīgās personas var izlietot jebkurā brīdī tuvāko 10 gadu laikā.

Godājamie kolēģi! Šis mans atsevišķais viedoklis ir tapis 29.augustā, pirms Saeimas dienas kārtībā bija nonācis jautājums par Brazovska kunga apstiprināšanu. Ja mēs vērtējam minētās personas atbilstību šim amatam, tad, ņemot vērā pēdējā laikā publiski izskanējušo informāciju arī attiecībā uz tiem datiem, ko mēs nevarējām komisijā iegūt izmeklēšanas laikā 9 mēnešu garumā, bet ko prese ir ieguvusi ļoti ātri, mēs varam secināt, ka nekāds vērtējums uz doto brīdi no

tiesībsargājošo iestāžu puses attiecībā uz minēto darījumu likumību veikts netika. Līdz ar to uz doto brīdi apgalvojumam, ka viss ir kārtībā un ka viss ir atbilstoši likuma prasībām, tiesiska pamata nav, jo visi dati ir konfidenciāli, un Saeima tos nevērtēja... Saeimas komisijas tos arī nevērtēja saistībā ar ierobežojumiem Kredītiestāžu likumā.

Tiesībsargājošās iestādes savu vērtējumu minētajiem pārskaitījumiem nav devušas, taču šādu vērtējumu ir devusi Rīgas apgabaltiesa, kura, piemēram, ir norādījusi, ka pēc tiem pašiem kritērijiem, pēc kuriem vadījās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pilnvarnieks Brazovska kungs, vienā situācijā pārskaitījumi tika atļauti, bet citā situācijā, kad banku sāka administrēt jau ieceltais administrators un kad bija Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lūgums pārskaitīt naudas līdzekļus, tiesa atteica un, izvērtējot konkrēto lūgumu, norādīja, ka administratoram ir taisnība. Līdz ar to ir acīm redzama nelīdzsvarota līdzekļu sadale par labu vieniem vai otriem kreditoriem.

Godājamie kolēģi! Es tiešām aicinu neatbalstīt minēto kandidātu sakarā ar to, ka man nav argumentu un apsvērumu, lai balsotu „par" viņu. Es aicinu VIENOTĪBAS pārstāvjus, kuri ir virzījuši šo kandidātu, norādīt tos pamatojumus un argumentus, kāpēc minētais kandidāts varētu trešo reizi pēc kārtas ieņemt tik augstu un atbildīgu amatu. Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Ādamsonam.

J.Ādamsons (SC).

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Man, godīgi sakot, patīk tā latviešu prakse, kā mēs meklējam vienmēr ienaidniekus un - pats interesantākais! - mēs vienmēr viņus arī ļoti veiksmīgi atrodam. Mēs esam sameklējuši un pateikuši, ka mūsu valstī lielākie ienaidnieki ir Rubiks - komunists, čekists Bojārs, pēc tam bija baņķieris Lavents, un, neskatoties uz to, ka bija 37 krimināllietas, vairāk neviens netika notiesāts. Mums ir viens potenciāls spiegs Jaundžeikars, un tā mēs tos sarakstus varam turpināt.

Savukārt tagad mēs varam paziņot, ka mums ir viens galvenais vaininieks, kāpēc mums ir problēmas banku sistēmā, - un tas ir Brazovska kungs. Es pārdomāju šo jautājumu un nonācu pie secinājuma, ka katru trešo dienu vai, pareizāk sakot, ceturto dienu mums vajadzētu noņemt no amata Ceļu policijas priekšnieku, pēc tam - Kārtības policijas priekšnieku un attiecīgi pēc tam - Valsts policijas priekšnieku un likt viņiem visu laiku rotēt tāpēc, ka viņi atbild par sabiedrisko drošību, atbild par drošību uz ceļiem. Bet saprotiet! Mums piedzēruši cilvēki sēžas pie stūres, izdara dažādas avārijas, pie tam traģiskas, - kur tad ir viņu atbildība? Un vai visa atbildība šajā konkrētajā gadījumā gulstas tikai uz vienu cilvēku? Es par to dziļi šaubos.

Es pietiekoši labi pārzinu visas tās negācijas, kuras ir bijušas banku sistēmā, un arī zinu... pārzinu tās nelikumības, kuras tiek piemērotas. Un, ja tajā vai citā bankā sāk darboties ne visai godprātīgi cilvēki, kas pārkāpj likumus, pie tam tos likumus pārkāpj diezgan filigrāni - gan vilto pašu kapitālu, izdodot falšos kredītus... es negribu pieminēt visu pārējo, lai kāds to neizmanto, - tad mēs nonākam pie secinājuma: jā, vainīga ir uzraugošā komisija! Varbūt.

Man ir arī otrs ieskats. Parunāsim par profesionalitāti, par to, kā mēs mētājamies un izdarāmies ar tiem kadriem, kurus paši esam izaudzinājuši un izskolojuši! Mēs mierīgi varam atļauties aizsūtīt kādu augsta ranga virsnieku mācīties uz Ameriku augstākajās militārajās iestādēs, bet, tikko kā viņš atgriežas atpakaļ, viņam atņemt augstākās kategorijas pielaidi, galu galā - viņu atvaļināt. Mēs tāpat varam aizsūtīt kādu policijas virsnieku mācīties uz Franciju, kur viņš kļūst par Francijas policijas komisāru, bet, kad viņš atgriežas atpakaļ, - nē, mēs viņu atvaļinām no dienesta!

Šo sarakstu mēs varētu turpināt. Atcerēsimies kaut vai iepriekšējo šīs iestādes vadītāju Cērpa kungu, kurš tagad veiksmīgi strādā Zviedrijā un ir ļoti cienījams cilvēks!

Vai mums ir tik daudz to kadru, ar kuriem mēs varam tik vienkārši mētāties?

Brazovska kungs strādā šajā sistēmā 20 gadus, viņam ir bijuši savi plusi un savi mīnusi, neapšaubāmi!

Savulaik, 1995.gadā, attiecībā uz banku uzraudzību tika ierosināta krimināllieta pret Latvijas Bankas vadību (šo krimināllietu diemžēl izbeidza Ģenerālprokuratūra), tika ierosināta krimināllieta saistībā ar attiecīgo amatpersonu nolaidību. Toreiz Brazovska kungs tika uzskatīts par vienu no lieciniekiem, nevis par potenciālo aizdomās turamo.

Izvērtējot visus tos argumentus, kas ir izskanējuši - vai viņš ir izdevis pareizu rīkojumu vai nepareizu -, varbūt tomēr dosim tiesības šos jautājumus izskatīt tiesai, prokuratūrai? Ir ierosināta krimināllieta, un, ja tiks pierādīta viņa vaina, mēs vienmēr varam viņu atcelt no amata, bet - pamatoti. Man nepatīk, ka mēs apsūdzam kādu cilvēku vienkārši tāpat, bez argumentiem, un ka mēs uzskatām, ka šeit mums ir augstākā tiesas iestāde, kura pieņem lēmumus, kas ir galīgi un nepārsūdzami. Tas man nepatīk! Jebkuras šaubas, kuras kādam rodas, parasti tiek traktētas par labu apsūdzētajam. Mēs šeit pieņemam lēmumus, kā galīgo patiesību pieņemdami visu to, kas ir publicēts masu medijos. Varbūt tomēr būsim nopietnāki un atbildīgāki, pieņemot atbildīgus lēmumus?!

Es aicinu balsot „par" Jāni Brazovski. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Dzintaram Zaķim.

Dz.Zaķis (VIENOTĪBA).

Labdien, dāmas un kungi! Paudīšu jums frakcijas VIENOTĪBA viedokli. Mēs savā sēdē gari diskutējām par šo jautājumu un analizējām ne tikai vienu konkrētu gadījumu, par ko te visu laiku „vārās" dažādi masu mediji, bet sistēmu kopumā. Mēs skatījāmies uz banku sistēmu kopumā, kāda tā ir Latvijā. Šķiet, ka šobrīd Latvijā tiešām ir stabila, normāla, eiropeiska banku sistēma, un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tajā tik tiešām ir liels nopelns. Ticiet vai ne, bet Finanšu un kapitāla tirgus komisija un Brazovska kungs, kam šajā komisijā ir ļoti ilgi gadi jau nostrādāti, ir ļoti daudzos gadījumos lieguši dažādiem šaubīgas izcelsmes kapitāliem vai dažādiem šaubīgas izcelsmes uzņēmējiem šeit, Latvijā, veidot finanšu struktūras un attīstīt tās šeit. Tas, manuprāt, ir jāņem vērā.

Otra lieta, ko gribu pateikt.

Piekrītu Ādamsona kungam. Ja sistēma kopumā strādā, bet sistēmā iekšā ir, kā Ādamsona kungs teica, ne visai godīgi īpašnieki, kas vilto dokumentus, un tā tālāk, un tā tālāk... ja tiešām šādi gadījumi parādās, tad pret to pasargāts nav neviens. Un pārmest vienam konkrētam cilvēkam, kad kādā no bankām ir bijuši kaut kādi vairāk vai mazāk viltīgi vai mazāk godīgi cilvēki... Vienam konkrētam cilvēkam to pārmest nevar! Pārmetumi tiešām jāraida šo viltīgo kungu virzienā, nevis Brazovska kunga virzienā.

Un trešā lieta, ko vēlos pateikt. Salīdzināsim divus mums svaigā atmiņā esošos pēdējos gadījumus - „Parex" gadījumu un Latvijas Krājbankas gadījumu. Es esmu pilnīgi pārliecināts, ka,

ja banku „Parex" vadītu... ja bankas „Parex" likvidācijas vai pārņemšanas procesu vadītu Finanšu un kapitāla tirgus komisija, nevis valdība - tanī brīdī valdība uzņēmās šo iniciatīvu -, tad „Parex" būtu aizklapēta ciet pirmajā dienā un, līdzīgi kā Latvijas Krājbankā, neviena lieka kapeika no „Parex" ārā neizietu. Es esmu pārliecināts, ka pietiekami „cieta" rīcība būtu momentā un rezultāts būtu krietni labāks.

Manuprāt, tas, ka Latvijas Krājbankas noguldītāji 99 procentus savu ieguldījumu ir dabūjuši atpakaļ, ir fakts par labu tam, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisija - un šajā gadījumā tieši Brazovska kungs kā administrators - ir rīkojušies.

VIENOTĪBAS frakcija diskutēja un nolēma Brazovska kunga kandidatūru atbalstīt. Es aicinu jūs, kolēģi, Brazovska kungu atbalstīt arī turpmāk šajā amatā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V.Dombrovskis (RP).

Kolēģi! Es gribētu īsi pievērsties tam, vai Brazovska kungs ir piemērots kandidāts FKTK vadītāja vietnieka amatam.

Te dažu pēdējo... divu nedēļu laikā ir izskanējuši visādi pārmetumi, kurus pēc būtības var sasummēt tā. Pirmkārt, ka Brazovska kungs kaut kā ir vainīgs pie tā, ka mūsu banku sektorā kopumā ir problēmas un ka dažas bankas pēdējo gadu laikā faktiski ir bankrotējušas.

Un, otrkārt, - konkrēti par Brazovska kunga un FKTK kopumā rīcību Latvijas Krājbankas gadījumā. Nu, sākotnēji sāksim sarunu par problēmām banku sektorā kopumā, par to, vai tiešām pie tā vainīgs ir tieši uzraugs. Tad runājam vai nu par to, ka tā ir Finanšu un kapitāla tirgus komisija un tieši konkrēts vadītāja vietnieks, nevis bijušais vadītājs vai vadītāja... vai arī runājam par to, ka varbūt nevar izslēgt izskaidrojumu, ka Latvijā banku vienkārši salīdzinājumā ar citām valstīm ir drusciņ par daudz. Mums ir aptuveni 20 bankas salīdzinājumā ar Igauniju, valsti, kur iedzīvotāju skaits vēl mazāks. Tur faktiski ir tikai trīs vai piecas bankas.

Ir ļoti iespējams, ka notiek diezgan normāls konsolidācijas process, kad izdzīvo tikai stiprākās bankas... kad kopumā bankas kļūst spēcīgākas un labākas.

Tālāk. Ja mēs runājam par problēmām ar Latvijas Krājbanku... Mēs par to arī frakcijā esam diezgan daudz diskutējuši. Brazovska kungs bija pie mums gan apmēram pirms mēneša uz diskusiju kopumā par viņa kompetencēm un kvalifikāciju un pēc tam, kad izskanēja informācija par Latvijas Krājbankas problēmām un FKTK rīcību, - arī konkrēti par tiem Latvijas Krājbankas pārskaitījumiem -, mūsuprāt, Brazovska kunga izskaidrojumi bija visai loģiski un skaidri, proti, ka tie maksājuma uzdevumi bija ieviesti sistēmā pirms 17.novembra, bet, tā kā darījumu skaits... uzdevumu skaits bija ļoti liels - vairāk nekā 6000 maksājuma uzdevumu - un pie tā strādāja salīdzinoši maza FKTK komanda - apmēram trīs cilvēki -, tad ir diezgan loģiski, ka tas prasīja zināmu laiku, lai pārskatītu, apstiprinātu vai neapstiprinātu visus maksājuma uzdevumus.

Bet, neraugoties uz to, protams, paliek jautājums par mūsu uzticību FKTK kā tādai, un tas jau ir plašāks jautājums par to, kurš uzrauga pašu uzraugu - tas ir, pašu FKTK. Un te mēs esam nonākuši pie secinājuma, kuru apstiprinās arī pats Brazovska kungs, - ka FKTK uzraudzība kā tāda nav pietiekama un ka diezgan daudz ir darāmā, lai pilnveidotu parlamentāro kontroli pār to,

kas notiek FKTK; piemēram, to, kādā veidā mēs varētu pārbaudīt, vai šie maksājuma uzdevumi bija ieviesti sistēmā tiešām pirms 17.novembra.

Un te ir dažādi šie ejamie ceļi. Iespējams, mēs varētu runāt par to, kā paplašināt parlamentāro izmeklēšanas komisiju kompetences un tiesības. Mēs varbūt varētu runāt par to, lai izveidotu pastāvīgu komisiju (kā tas notiek citās valstīs), kas varētu uzraudzīt FKTK un finanšu sektoru. Un šī, manuprāt, ir diskusija, kurai jāturpinās par to, kā mēs varam stiprināt arī sabiedrības uzticību pašam uzraugam - tas ir, FKTK.

Tātad kopumā es gribu sasummēt: ja mēs runājam gan par šīm problēmām, gan par to, kādā veidā uzraugs ir saistīts ar problēmu banku sektorā kopumā, gan konkrēti par Latvijas Krājbankas vai par „Parex" bankas problēmām, tad nekādus konkrētus pierādījumus no tiem politiskajiem spēkiem, kuri ir nostājušies pret Brazovska kungu, es neesmu... mēs neesam dzirdējuši. Tāpēc, manuprāt, faktiski pieņemt lēmumu, kurš nav balstīts uz kādiem konkrētiem pierādījumiem... nu, tam nav nekāda tiesiskuma pazīmju.

Taču savukārt ir diezgan spēcīgi argumenti „par" Brazovska kungu. Ir nenoliedzami, ka viņam ir milzīga pieredze gan banku jomā, gan arī tieši uzraudzības jomā - mēs runājam par vairāk nekā 10 gadu pieredzi. Un, it īpaši ņemot vērā to, ka FKTK jaunais vadītājs ir samērā jauns un ar samērā nelielu pieredzi tieši banku jomā, es domāju, būtu bezatbildīgi šajā brīdī faktiski noņemt vienīgo cilvēku ar diezgan ievērojamu institucionālo atmiņu banku uzraudzības jomā.

Tāpēc, ņemot vērā visus tos iepriekš minētos argumentus... Atkārtoju vēlreiz: nav nekādu nopietnu pierādījumu tam, ka konkrēti Brazovska kungs un kopumā FKTK būtu atbildīgi par problēmu banku sektorā kopumā un konkrēti arī Latvijas Krājbankas gadījumā. Un, ņemot vērā visus šos argumentus „par", aicinu atbalstīt Brazovska kunga kandidatūru.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Kārlim Seržantam.

K.Seržants (ZZS).

Labrīt, cienījamie kolēģi! Es neaicināšu balsot ne „par", ne „pret", jo, atklāti sakot, es nevaru vēl joprojām izdarīt izvēli, jo man ir par maz informācijas.

Es deviņus mēnešus darbojos Latvijas Krājbankas... tajā izmeklēšanas komisijā, un jāsaka, ka šajos deviņos mēnešos, kad komisijā bija trīs algoti darbinieki un konsultante, tā īpaši neko jau mēs neatklājām. Jā, mēs jau darbības sākumā, burtiski pēc mēneša, saņēmām milzīgas izdrukas ar šo lielo un mazo pārskaitījumu sarakstiem, bet mums nebija nekādu iespēju noskaidrot, kas tad tie ir par pārskaitījumiem. Taču, kad mēs, opozīcija, vērsāmies pie saviem kolēģiem šajā komisijā ar priekšlikumu, ka vajadzētu varbūt mainīt parlamentārās izmeklēšanas komisiju likumu vai Kredītiestāžu likumu, lai komisijai būtu iespējas šos datus uzzināt, tad, protams, mūsu priekšlikums atbalstīts netika.

Es līdz šim arī no tās informācijas, kas ir parādījusies publiskajā telpā, nevaru saprast, kāpēc ir noticis tā, ka, piemēram, divas nopietnas valsts iestādes, kuras ir veikušas pārskaitījumu vai tā saukto valutēšanu 17.datumā, nav šo naudu saņēmušas, bet kāda zināma dzīvokļa īpašniece naudu vēl 30.novembrī ir paspējusi no bankas saņemt. Man atbildes nav uz šo jautājumu.

Tad, kad mēs uz komisiju aicinājām Krūmanes kundzi cerībā, ka nu viņa varēs varbūt izskaidrot, kāda tā situācija ar Latvijas Krājbanku bija, mēs uz visiem saviem jautājumiem saņēmām atbildi: „Ziniet, man vairs nav pielaides valsts noslēpumam, un tāpēc es jums neko nestāstīšu." Bet uz pieres šai kundzei bija rakstīts: „Nu vai jūs esat jocīgi?! Ja es tagad kaut ko runāšu, es taču valsts pārvaldē darbu Latvijā vairs neatradīšu!" Un taisnība vien ir! Atrada viņa to darbu - un diezgan ātri!

Tā ka es laikam lēmumu pieņemšu, tagad ejot uz vietu šos 12 soļus, jā. *(Zālē smiekli.)* Es nevaru aicināt ne „par", ne „pret".

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Imantam Parādniekam.

I.Parādnieks (VL-TB/LNNK).

Labrīt, godātie kolēģi! Iepriekšējie runātāji daudzkārt te piesauca vārdu „vaina": vai mēs varam tiesāt?

Protams, nē! Protams, mēs nevienu nevainojam, un, protams, mums nav tiesību tiesāt. Mēs šeit runājam par atbildību.

Un vēl. Es gribu atgādināt, ka mēs šobrīd pieņemam lēmumu nevis par kādas amatpersonas atstādināšanu no amata, bet par kādas amatpersonas iespējamo pārvēlēšanu uz trešo termiņu. Un tā ir milzīga starpība starp šo gadījumu un tiem gadījumiem, kurus pieminēja Ādamsona kungs! Protams, tāpēc nav jānoņem kāds no amata.

Taču tanī brīdī, kad mēs izvērtējam, kā divus termiņus ir strādājusi amatpersona, rodas jautājums: vai mēs varam pilnībā uzticēties vai tomēr mums ir pamatotas šaubas?

Tas, ko pieminēja arī Seržanta kungs... Šie gadījumi liecina par to, ka šādas šaubas ir.

Bet, kas attiecas uz Brazovska kunga profesionalitāti, - vai tiešām kāds par to šaubās? Laikam jau nu ne. Taču Eiropas Savienības valstu pieredze liecina, ka pareiza ir prakse, ka ne vairāk kā divus termiņus var kāda amatpersona ieņemt konkrēto amatu. Kāpēc?

Ļoti vienkārši! Tāpēc, ka cilvēks ieaug rutīnā. Viņš jau saaug kopā ar to vidi, kuru viņš pārrauga. Un vislabākais piemērs tam ir Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija. Un arī šis gadījums liecina par to, ka ir nepieciešamas izmaiņas.

Un, runājot vēl par atbildību, atgādināšu, ka komisijā ne jau viena persona pieņem lēmumu. FKTK ir koleģiāla iestāde, un katram tāda vai citāda atbildība ir par to, kas ir noticis. Kaut vai morāla atbildība. Mēs nerunājam par tiesisko atbildību, bet par morālo atbildību.

Tātad, ja mēs uzskatām par nepieciešamu šo profesionāli paturēt valsts darbā, kas noteikti būtu tikai visnotaļ atbalstāms, tad Latvijas Bankai ir visas iespējas viņu aizrotēt uz to vietu, kur viņa zināšanas var veiksmīgi izmantot. Tā tas ir noticis daudzkārt. Pavisam nesen ministrijās ir mainījušies vietām valsts sekretāri. Domāju, ka tas ir vainagojies ar panākumiem. Un arī šis gadījums nebūs ne pirmais, ne pēdējais.

Un vēl. Ja gadījumā kāds izklāsta tādus argumentus, ka, ja tagad mēs noņemsim vadītāja vietnieku, tad nu gan viss uzreiz tanī struktūrā sabruks un nebūs pārmantotības, tad, ziniet, arī tas liecina par sliktu darbu, ja kāda amatpersona nav nodrošinājusi to, lai pēc viņas varētu nākt kāds pēctecis un veiksmīgi turpināt darbu. Tā arī ir problēma, jo, ziniet, ar cilvēkiem mēdz notikt dažnedažādas lietas. Viņi kaut kādu iemeslu dēļ var arī vairs nespēt pildīt savus pienākumus, un par to gan tad ir jāpadomā, kāpēc tas tādā veidā šobrīd izskan.

Tāpēc aicinu šo visnotaļ profesionālo cilvēku šobrīd nepārvēlēt uz trešo termiņu šajā amatā, bet mudinu Latvijas Bankas vadību un Finanšu ministriju padomāt, kur vislabāk izmantot viņa profesionālās zināšanas.

Paldies. *(Frakcija VIENOTĪBA aplaudē.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Ingmāram Līdakam.

I.Līdaka (ZZS).

Labdien, cienījamie kolēģi! Pāris vārdu par šaubām. Man šķiet, ka samērā nesen mēs bez lielām šaubām apstiprinājām FKTK vadītāja amatā Zakuļa kungu. Manuprāt, šobrīd tomēr ir jāskatās, vai viņš šaubās vai viņš nešaubās par šī cilvēka - tātad Brazovska kunga - nepieciešamību šajā iestādē, jo galu galā Zakuļa kungs, tā teikt, pats atbildēs par FKTK darbu un līdz ar to arī par sava vietnieka darbu. Es domāju, ka diezgan saprātīgi būtu, ja mēs vienkārši uzticētos cilvēkam, kuram mēs pavisam nesen jau esam izrādījuši uzticību, turklāt diezgan nedalītu. Un vēl es domāju, ka priekšniekam tomēr būtu jādod kaut kādas tiesības izvēlēties savus padotos.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Jānim Reiram.

J.Reirs (VIENOTĪBA).

Augsti godātā priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Es pievienojos visiem tiem, kuri aģitēja balsot „par". Gribu nedaudz pastāstīt apsvērumus par termiņiem, kas liekas nedaudz dīvaini. Ir tādi amati, kur tiešām termiņus ir ierosinājis likumdevējs, piemēram, Latvijas Nacionālo bruņoto spēku virspavēlnieks vispār tikai vienu termiņu var atrasties savā amatā, bet tas ir noteikts likumā. Ir amati, kuros ir divus termiņus iespējams atrasties, - un tāds ir Valsts prezidents un valsts kontrolieris. Un arī to ir noteicis likumdevējs. Tad varbūt mainīsim vispirms likumu un noteiksim, ka, piemēram, ir priekšlikums, ka FKTK vadībai vai FKTK vadības vietniekiem atrašanās šajā amatā būtu jāierobežo ar diviem termiņiem? Tad vispirms mainīsim likumu un skatīsimies, un piedāvāsim cilvēkiem arī šādu iespēju balotēties uz šiem amatiem... vai izvirzīt viņus. Bet, ja likumdevējs tādus termiņus nav noteicis, tad gribu sacīt, kolēģi, ka ir arī tādas vietas, kur vajadzīga stabilitāte. Un finanšu sektors ir viena no pamatlietām, kur ir vajadzīga stabilitāte.

Līdz ar to es tomēr lūdzu neņemt vērā šo apstākli, ka tāpēc, ka viens cilvēks ir nostrādājis divus termiņus, mēs viņu vairs nepārapstiprināsim, kaut arī likumā tā nav paredzēts. Es aicinu tomēr to neņemt vērā un vēlreiz, kolēģi, lūdzu atbalstīt Brazovska kunga kandidatūru.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Dzintaram Rasnačam.

Dz.Rasnačs (VL-TB/LNNK).

Godātie kolēģi! Vakar tiešām mūsu frakcijā bija Latvijas Bankas prezidents Rimšēviča kungs, bija pats pretendents un bija arī Rimšēviča kolēģis, padomes loceklis, Kušnera kungs, un mēs gandrīz vai stundu runājām par jautājumiem, kas saistīti ar banku uzraudzību. Un šajā sarunā mēs it kā nonācām pie līdzīgiem viedokļiem - ka neaizvietojamu cilvēku jau Latvijā nav; vēl jo vairāk tas attiecas uz vietnieka amatu. Tomēr, protams, šī kandidatūra netika atsaukta.

Un jāsaka, ka arī runājām par to, par ko tikko runāja Reira kungs, - par stabilitāti. Un, ja es paskatos uz to, kas notika ar banku „Parex", un to, kas notika ar Latvijas Krājbanku, tad es to nekādi nevaru nosaukt par stabilitāti, atvainojiet, kolēģi! Ja runā par to pašu rotāciju, ko pieminēja mans kolēģis no frakcijas, tad, protams, šāda līmeņa speciālistiem būtu vieta vai nu Latvijas Bankas padomē, vai kādā citā līdzīgā struktūrā, ja reiz viņus tik augstu vērtē. Taču arī tad, kad mēs nomainījām finanšu uzraudzi - bijušo priekšnieci Krūmanes kundzi [Irēna Krūmane - bijusī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja. - *Red. piez*.], bija ļoti asas debates tieši par to, ka viņa ir ārkārtīgi augstas raudzes speciāliste, un bija ļoti līdzīgas sarunas par šo tēmu.

Bet pretendents šodien ir pierādījis, ka viņš, jaunais finanšu uzraugs, var izveidot banku darbības kompasu, tas ir, reitingu, ka viņš var stingri kontrolēt, sadarbībā ar attiecīgām iestādēm, finanšu plūsmu legalitāti. Un jaunais priekšnieks ir pierādījis, ka viņš ir daudz labāks speciālists. Kāpēc jūs visi, kas aizstāvat pašreizējo pretendentu, uzskatāt, ka iespējamais jaunais priekšnieks, ko izvirzīs Latvijas Bankas prezidents, visdrīzāk, droši vien no tādu cilvēku vidus, kas ir saistīti ar Latvijas Bankas darbību un ar finanšu uzraudzības profilu... Kāpēc jūs domājat, ka viņš savā darbā būs sliktāks par esošo? *(No zāles dep. J.Reirs: „Tāpēc, ka Latvijas Bankas prezidents tā teica!")* Mums pietiek... Reira kungs, mums pietiek ar „Parex", un mums pietiek ar Latvijas Krājbanku! Un mums...

Sēdes vadītāja. Rasnača kungs, nesarunājieties ar zāli!

Dz.Rasnačs. Un mums pietiek ar to, kā izdarījās ar mūsu komponistu Raimondu Paulu. Pietiek! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu „Par Jāņa Brazovska iecelšanu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieku"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 42, pret - 39, atturas - 6. Lēmums nav pieņemts. Paldies.

Nākamā darba kārtības sadaļa - „Likumprojektu izskatīšana".

Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts „Grozījumi likumā „Par

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Ilma Čepāne.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Labrīt, godātie kolēģi! Atļaujiet raksturot šā likumprojekta sagatavošanas vēsturi.

Proti, Saeima 2012.gada 21.jūnija sēdē pieņēma likumu „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"". Taču Valsts prezidents šā gada 28.jūnijā nodeva šo likumu otrreizējai caurlūkošanai, un Saeima 2012.gada 26.jūlija ārkārtas sēdē veica otrreizēju caurlūkošanu un pieņēma labotos likuma grozījumus. Taču 2012.gada 3.augustā Valsts prezidents saņēma 38 Saeimas deputātu parakstus ar prasību apturēt likuma „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"" publicēšanu. Valsts prezidents vēstulē Saeimas priekšsēdētājai Āboltiņas kundzei norāda, ka Valsts prezidentam nav rīcības brīvības un likuma publicēšana ir jāaptur, ja to pieprasa ne mazāk kā viena trešā daļa Saeimas locekļu. Taču Valsts prezidents arī norāda, ka vienlaikus ir jāpārliecinās, vai nepastāv Satversmes 73.pantā minētie ierobežojumi Satversmes 72.panta piemērošanai. Valsts prezidents, izanalizējot šo likumprojektu, ir secinājis, ka šajos likuma grozījumos, kas tika izskatīti otrreizējā caurlūkošanā, ir ietverts tiesiskais regulējums, kas saskaņā ar Satversmes 73.pantu nepieļauj Satversmes 72.panta piemērošanu, un tādēļ Valsts prezidents lūdza nodalīt vismaz Eiropas pilsoņu iniciatīvu un nekavējoties to virzīt atsevišķā likumprojektā.

Kā jūs jau zināt, Saeima to arī izdarīja. Taču pēc tam, gatavojot šo likumprojektu Juridiskajā komisijā otrreizējai caurlūkošanai, Juridiskā komisija nevarēja panākt šā likumprojekta virzīšanu... tātad atbalstu, lai to virzītu uz Saeimas sēdi.

Jo kāda pastāvēja problēma?

Šajā vēstulē, kuru Valsts prezidents raksta Āboltiņas kundzei, viņš bez jau iepriekš minētā iemesla, kādēļ nevar šo likumprojektu parakstīt, vēl norāda, ka likumprojektā ir tādas lietas, kas, viņaprāt, noteikti ir saglabājamas; un, proti, tā ir aģitācijas un finansēšanas kontrole, likumprojekta kvalitātes pārbaude, uz 50 tūkstošiem palielinātais pirmajā parakstu vākšanas posmā nepieciešamais parakstu skaits... Un līdz ar to tie, kā Valsts prezidents uzskata, ir ieviešami nekavējoties un otrreizējas caurlūkošanas ietvaros no tiem nedrīkstētu atteikties. Kā zināms, to nosaka arī Kārtības ruļļa 115.panta otrā daļa. Un, ņemot vērā to, ka šajā gadījumā šī vienošanās, it īpaši runājot par pārejas periodu, netika panākta, tika, kā jūs redzat, iesniegts jauns likumprojekts, kur faktiski, atšķirībā no iepriekšējā likumprojekta, ir palikusi gandrīz visa tā pati procesuālā kārtība, proti, gan iesniedzēja identitātes atklāšana, gan projekta kvalitātes pārbaude, gan aģitācijas un finansēšanas kontroles tiesiskais regulējums. Taču vienīgā... tomēr pavisam ir trīs atšķirības - pirmkārt, pirmajā posmā, līdz 2015.gadam, ir paredzēts, ka pašreizējo 10 tūkstošu parakstu vietā ir jāsavāc 30 tūkstoši parakstu.

Otrkārt, - un to nosaka pārejas noteikumu 4. un 5.punkts - šajā gadījumā pirmajā posmā var vērsties gan pie notāra paraksta apstiprināšanai, gan arī bāriņtiesā. Un bez tam ir arī vēl neliels precizējums sakarā ar to, ka šis parakstu skaits pirmajā posmā, salīdzinot ar šiem 50 tūkstošiem, tiek samazināts, bet ir palielināts laiks, kad Centrālā vēlēšanu komisija šajā otrajā posmā var vākt parakstus.

Tādējādi, ņemot vērā to, ka būtiski grozījumi (salīdzinot ar iepriekšējiem likumiem) šajā likumā nav izdarīti, Juridiskā komisija to atbalstīja un lūdz Saeimu atzīt par steidzamu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Agešina kungs, vai jūs gribat debatēt par steidzamību? Mums vispirms... tātad vispirms ir jābalso par steidzamību.

I.Čepāne. Jā! Es tātad lūdzu atbalstīt likumprojekta steidzamību.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”” atzīšanu par steidzamu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 34, atturas - nav. Likumprojekts par steidzamu atzīts.

I.Čepāne. Paldies.

Sēdes vadītāja. Tātad uzsākam debates. Par pirmo lasījumu vārds deputātam Valērijam Agešinam.

V.Agešins (SC).

Godātie kolēģi! Likumprojektā „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu””, neskatoties uz opozīcijas pamatotajiem iebildumiem, vēl aizvien... joprojām ir paredzēts referendumu rosināšanas slieksni pacelt līdz 10 procentiem no balsstiesīgo pilsoņu skaita. Pieņemot šādus iedzīvotājiem nedraudzīgus un praktiski neizpildāmus noteikumus, mūsu valsts var noslīdēt vienā no pēdējām vietām Eiropā cilvēku spējā ietekmēt politiskos procesus.

Pašlaik likums nodrošina pilsoņiem pietiekami plašas iespējas ietekmēt politisko procesu, un tādējādi tas būtiski atšķiras no koalīcijas piedāvājuma, kas ved uz tiešas demokrātijas institūta būtisku sašaurināšanu.

Mēs uzskatām, ka referenduma iniciēšanai ir jānotiek tāpat kā pašlaik. Pēc mūsu domām, 10 tūkstošu Latvijas pilsoņu pieteikums ir nopietns iemesls, lai tālāk jau Centrālā vēlēšanu komisija organizētu otro posmu parakstu vākšanai par referenduma sarīkošanu. Un arī šis slieksnis nav par zemu. Atsevišķas Saeimā pārstāvētās partijas droši vien saprot, cik grūti ir savākt pat 10 tūkstošus parakstu.

Mēs neesam gatavi tik būtiski ierobežot tautas tiesības ietekmēt politiskos procesus un pēc būtības palielināt naudas varu politikā. Acīm redzami, ka nodrošināt 50 tūkstošu parakstu savākšanu spēs tikai organizācijas, kuras atbalsta ļoti turīgi cilvēki. Rezultāts būs tas, ka visus lēmumus varēs diktēt šaura politiskās un ekonomiskās elites grupa, savukārt sabiedrībai mazināsies uzticība tautas nobalsošanas procesam, kaut gan atbilstoši Satversmei suverēnā vara Latvijā pieder tautai.

„Saskaņas Centrs” uzskata, ka nepieciešams nevis apgrūtināt pilsoņu tiesību izmantošanu tiešās demokrātijas īstenošanai, bet gan ierobežot naudas plūsmu, kas tiek tērēta aģitācijai. Turklāt tas, ka 2015.gadā visiem valsts iedzīvotājiem būs elektroniskais paraksts, ka visi vecāka gadagājuma cilvēki būs interneta lietotāji, ir mīts. Tāpēc, manuprāt, nedrīkst uz neesošas lietas pamata - tāda lieta šobrīd ir elektroniskais paraksts! - noteikt būtiskus ierobežojumus tautai lemt savu likteni, brīvi paust savu viedokli un gribu un labot Saeimā pieļautās kļūdas.

Līdz ar to es aicinu balsot „pret” šo nedemokrātiskas domāšanas recidīvu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam.

A.Elksniņš (SC).

Godājamie kolēģi! Es tiešām aicinu ieklausīties mana kolēģa Agešina kunga teiktajā attiecībā uz tautas tiesību ierobežošanu un skatīties uz to kā uz recidīvu. Un uz tiem pašiem grābekļiem Saeima Juridiskās komisijas pavadā acīm redzami kāpusi jau vairākas reizes, ņemot vērā to, ka iepriekšējais likumprojekts līdzīgā redakcijā tika atsūtīts atpakaļ no Valsts prezidenta puses vairākas reizes. Tas ir pirmkārt.

Otrkārt. Visnotaļ politiskajiem spēkiem ir jāapzinās, ka saistībā ar minētajiem ierobežojumiem ir iespējams referendums - arī tādēļ, lai izvērtētu, cik lielā mērā Saeima darbojas sabiedrības interesēs un vai sabiedrība atbalsta šāda veida likumprojektu... šāda likumprojekta iniciēšanu un pieņemšanu.

Godājamie kolēģi! Es esmu ļoti daudzas reizes uzstājies attiecībā uz tiem ierosinājumiem, ko piedāvā valdošie, bet nu es gribētu runāt par procedūru.

Es nesen izpētīju Islandes jaunās konstitūcijas pieņemšanas gaitu... to, kādā veidā pieņemšanas procesā tika iesaistīta sabiedrība, lai uzzinātu tās viedokli. Piemēram, tika izveidots speciāls forums pirms jaunās konstitūcijas apspriešanas, kurā tika iesaistīti sociālie portāli, sabiedriskās organizācijas. Tas viss katru dienu tika publicēts internetā - šī foruma izveidotajā mājaslapā. Katrs iesūtītais dokuments... Un Islandes iedzīvotāju skaitu mēs varam arī lielā mērā salīdzināt ar iedzīvotāju skaitu, kāds ir Latvijā... Katrs dokuments, kas tika saņemts šajā forumā, tika nodots atklātībai, publicēts internetā; visiem *Facebook* un *Twitter* lietotājiem tika atļauta iespēja komentēt šāda veida iniciatīvas. Vēlāk tās tika nodotas ekspertiem, speciālistiem pētīšanai. Speciālistu atzinumi tika nodoti publiskai apspriešanai, tika veidotas vairākas organizācijas un konferences, kurās minētie jautājumi tika izdiskutēti.

Mani tiešām iepriecināja kārtīgas demokrātiskas valsts process, kurā tika lemts par būtiskiem jautājumiem attiecībā uz tautas suverēno varu konstitūcijas... jaunas konstitūcijas pieņemšanas aspektā.

Kas notiek pie mums? Referendums... politiķi sakāpina šo jautājumu, un tad automātiski izriet likumdošanas iniciatīva, kura pēc būtības pārskata tautas suverēnās varas institūtu, kura pēc būtības apgrūtina tā īstenošanu apstākļos, kad sabiedrība lielā mērā šā procesa apspriešanā netiek iesaistīta. Un tās ir sava veida divdomības, kas tiešām liek aizdomāties par patiesajām vērtībām, kuras viens vai otrs politiķis, kas sevi dēvē par demokrātu, patiesībā atbalsta.

Es tiešām aicinu visus aizdomāties, jo tad, kad tika radīta Latvijas Republikas Satversme, tautas nobalsošanas institūts tika pārņemts no Šveices - „pa tiešo". Mēs tiešām esam unikālā situācijā, un es nedomāju, ka mums šī unikālā situācija ir jāgrauj.

Es uzreiz norādīšu Čepānes kundzei uz viņas iespējamo demagoģiju jautājumā par to, ka, redziet, tur vienā valstī ir tā, bet citā valstī ir tā. Nu neder mums tie salīdzinājumi ne ar vienu, ne ar otru valsti! Mums der viens salīdzinājums - un tā ir Šveice. Satversmes sapulces dalībnieki un arī, teiksim tā, Satversmes autori šo institūtu bija pārņēmuši no Šveices „pa tiešo", ņemot vērā to augsto vērtību latiņu, ko tālaika Šveices demokrātija bija piedāvājusi saviem pilsoņiem. Tāpēc šajā gadījumā atteikties no tās pēc būtības, pat nepārskatot Satversmi, es domāju, savā veidā būtu pat divdomīgi apstākļos, kad likums „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" jau tajā laikā paredzēja divpakāpju sistēmu attiecībā uz referendumu realizēšanas kārtību. Un es atgādināšu: sākumā bija tūkstotis parakstu, kuri bija nepieciešami, vēlāk - 10 tūkstoši parakstu, kuri bija nepieciešami, bet tagad tiek mēģināts panākt situāciju - vispār atteikties no šīs divpakāpju sistēmas, kura eksistēja un darbojās ilgāk, nekā vienam otram šeit, Saeimā, sēdošajam ir gadu.

Un šajā situācijā es tiešām aicinu nesteigties ar šo jautājumu. Es tiešām aicinu vairāk iesaistīt sabiedrību minētā likumprojekta apspriešanas procedūrā. Man tiešām... man netīk tas paātrinātais process un tā sasteigtā kārtība, acīmredzot lai Nacionālā apvienība pēkšņi nepārdomātu un neieņemtu vēl kādu trešo pozīciju saistībā ar šo. Un tā tiešām savā veidā uzskatāma par nedemokrātisku akciju apstākļos, kad šis parlaments pat nav saņēmis deleģējumu no tautas, lai veiktu šo ierobežojumu. Un būtiski ir tas, ka ir šīs sviras, kad, no vienas puses, sabiedrība, tauta, vienkārši referenduma ceļā var būt arbitra lomā un pateikt... atbildēt uz vienkāršu jautājumu - jā vai nē - par konkrēto likumprojektu. Bet, no otras puses, ir parlaments, kurš brīžiem ir nevarīgs, kurš brīžiem ir, teiksim tā, nespējīgs pieņemt kādus konkrētus lēmumus vai kurā iesniegtie likumprojekti mētājas kaut kādos Saeimas gaiteņos...

Šādos apstākļos šī institūta pastāvēšana tiešām ir nozīmīga, un es aicinu kolēģus neatbalstīt minēto likumprojektu... neatbalstīt šo regulējumu, kurš tiek piedāvāts, neatbalstīt šo pāreju, kura ir būtiski paaugstināta, jo argumentus, lai to akceptētu, es nesaskatu. Es tiešām aicinu to izvērtēt arī kopsakarā ar citu Eiropas valstu praksi, kad, piemēram, vai nu tiek atgriezts finansējums, kad sabiedrība izlieto šos līdzekļus, vai, piemēram, tiek izvērtēta situācija gadījumā, kad valsts uzticas saviem iedzīvotājiem un pieļauj nenotariālu parakstīšanos. Konkrētais referendums nepilsoņu jautājumā parāda, piemēram, arī Centrālās vēlēšanu komisijas lomu, kad Centrālā vēlēšanu komisija nu jau divus mēnešus bezspēcīgi un bezjēdzīgi vāc ekspertu atzinumus, lai pieņemtu lēmumu par minētā likumprojekta virzību. Un tas tiešām ir klasisks piemērs tam, ka ikvienu iniciatīvu nākotnē varētu ierobežot tiešām formālu un birokrātisku mērķu labā.

Es patiesi aicinu nebalsot „par" šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Valdim Liepiņam.

V.Liepiņš (RP).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Es te ieklausījos Elksniņa kunga runā. Viņš runāja par demagoģiju, bet šinī gadījumā pieminēt Šveici ir tīrā demagoģija - Šveice ir galīgs izņēmums visā pasaulē. Tas, ka ar šo mēs it kā neuzticamies tautai, - tas ir galīgi demagoģisks apgalvojums. Es domāju, ka Elksniņa kungs un arī „Saskaņas Centrs" varētu beidzot saprast, ka šī ir parlamentārā iekārta. Un parlamentārā iekārta ir tāda, kas paredz, ka likumus pieņem parlamentā *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „Nevajag jaukt divas lietas!")*; izņēmuma gadījumos - ļoti nopietnos gadījumos! - var noturēt tautas nobalsošanu (piemēram, par iestāšanos Eiropas Savienībā, kā arī par izstāšanos) par tādām lietām, kas ir absolūti fundamentālas. Kas ir noticis? Ir vienā ļoti demokrātiskā sistēmā paredzēta ļoti zema barjera, lai varētu rīkot tautas nobalsošanas - referendumus. Tas ir tādēļ, lai varētu būt pēc iespējas demokrātiski. Tā nelaime ir tā, ka daži Latvijas pilsoņi izmanto šo zemo barjeru, lai faktiski traucētu tautas attīstību. Mēs to varējām redzēt skaidri un gaiši referendumā, kurš ir noticis, bet kurā nebija nekādu iespēju panākt... iesniedzējiem nebija nekādu iespēju panākt tādu rezultātu, kādu viņi vēlējās.

Tas referendums, kas tagad it kā varētu notikt, - kādu labumu tas dos Latvijas tautai un Latvijai?

Es esmu vienkārši pārsteigts, ka Latvijas pilsoņi tās tiesības, kas viņiem ir dotas, lai mums būtu demokrātiska valsts, var izmantot tādā veidā, lai to demokrātiju traucētu un lai faktiski bremzētu Latvijas valsts attīstību. Kam tas nāk par labu? Man liekas, to jūs katrs varat paprasīt sev. Man atbilde ir ļoti skaidra, bet es atstāšu to jūsu sirdsapziņai.

Paldies.

Lūdzu, atbalstiet šo likumprojektu! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Mēs šīs runas no opozīcijas puses esam dzirdējuši, man liekas, jau tuvu desmit reizēm. Un es tiešām bez jebkādas demagoģijas - Elksniņa kungs, atšķirībā no jums! - gribu teikt, ka mēs ar šo likumprojektu negrozām Satversmes 78.pantu; Satversmes 78.pantā ir paredzēti patiešām šie 10 procenti, kas ir nepieciešami, lai ierosinātu šo nobalsošanu par likumprojektu vai par Satversmes grozījumu projektu.

Agešina kungs! Mēs nevaram runāt par pirmo vai pēdējo vietu Eiropā šajā ziņā, jo Eiropā vispār tāda kārtība kā pie mums ir tiešām, kā teica Liepiņa kungs, tikai Šveicē, bet gan tikai attiecībā uz konstitūcijas grozīšanu. Šeit nav obligāto referendumu par likumprojektu iesniegšanu vai par kāda likuma grozīšanu. Ja mēs runājam par to, ka mēs šeit ierobežojam tautas demokrātiju saistībā ar 2.pantu, jo patiešām suverēnā vara pieder tautai, es negribētu šeit salīdzināt Latvijas pilsonisko sabiedrību ar Šveices pilsonisko sabiedrību, es tikai aicinu jūs izlasīt Konstitucionālo tiesību komisijas, kas tika izveidota pie Valsts prezidenta, viedokli par Latvijas valsts konstitucionālajiem pamatiem un neaizskaramo Satversmes kodolu, galasecinājumus. Protams, labi būtu, ja jūs visu to izlasītu. Un šo galasecinājumu 383.punktā ir teikts sekojošais, proti: „Tas, ka tautas suverēnā griba nedrīkst tikt ierobežota, neiztur kritiku tautas suverenitātes jēdziena vēsturiskās attīstības kontekstā. Īstenojot konstitucionālo varu, tauta pašierobežojas. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka Satversme tautai uzliek gan pozitīvus, gan negatīvus pienākumus, tādējādi noraidot tēzi par tautas gribas neierobežotību."

Es gribētu teikt, ka, ja jūs arī palasītu doktrīnas pēdējā laikā, runājot par šo tautas tiešo demokrātiju, tad... Doktrīna, ka ar formāli demokrātiskiem līdzekļiem valsts iekārtu drīkst likumīgā veidā iznīcināt, ir novecojusi, mūsdienu valststiesību teorijā tā vairs nepastāv. Šādas sakāvnieciskas konstitucionālās teorijas dominēja - atļaujiet man jums norādīt! - Vācijā pagājušā gadsimta divdesmitos gados, tā atvieglojot nacistu uzkundzēšanos. Līdzīga veida vecmodīgas teorijas, tikai nedaudz citādākā mērcē, pašlaik mums mēģina pasniegt arī atsevišķi opozīcijas pārstāvji...

Sēdes vadītāja. Parādnieka kungs un Kazākas kundze, varbūt jūs arī paklausītos?... Kazākas kundze un Parādnieka kungs, varbūt tomēr arī jūs sekosiet līdzi sēdei? *(No zāles dep. Dz.Ābiķis: „Aizdomīgi!")* Paldies.

Turpiniet, Čepānes kundze!

I.Čepāne. Paldies, man viņi netraucē, un es turpināšu!

Tātad, godātie kolēģi, es gribu šeit patiešām pakavēties vēl pie Latvijas Augstākās padomes gribas, un, proti, kuru šodien pārstāv, es varētu teikt, 4.maija Deklarācijas klubs. 4.maija Deklarācijas klubs šā gada maija sākumā ir uzrakstījis aicinājumu Valsts prezidentam, Ministru prezidentam un Saeimas frakcijām par Latvijas valsts un tautas pamatvērtību nosargāšanu un nostiprināšanu. Šajā klubā ir apvienojušies 4.maija Deklarācijas izstrādātāji un pieņēmēji, un viņi 13.punktā (es citēju) saka šādus vārdus: „Mēs aicinām sakārtot likumu „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu", dodot iespēju pilsoņiem izteikt viedokli nozīmīgos jautājumos, bet

novēršot šī instrumenta izmantošanu politiskām provokācijām un valsts politisko pamatu apšaubīšanai." (Citāta beigas.)

Es, kolēģi, domāju, ka šie 30 tūkstoši līdz 2015.gadam ir samērīgi, jo tie ir 3 procenti no Latvijas pilsoņu skaita, bet 0,6 procenti ir nesamērīgi, un, manuprāt, lielākā „sāpe", īpaši runājot par „Saskaņas Centru", ir tā, ka šajā likumprojektā beidzot likumprojekta iesniedzēji tiek spiesti parādīt savu identitāti un ka beidzot notiek arī šo politisko procesu, proti, aģitācijas kontroles ierobežojumi un tiek noteikta arī pati kontroles procesuālā kārtība.

Es aicinu kolēģus atbalstīt šo likumprojektu. Tas neparedz tautas tiesību ierobežošanu. Šis likumprojekts ir ļoti daudz Saeimā diskutēts. Tas ir diskutēts arī sabiedrībā. Viena daļa piekrīt šim, bet ļoti liela daļa, tostarp arī mūsu vēlētāji, uzskata, ka mēs esam ļoti ilgi kavējušies ar šā likumprojekta pieņemšanu.

Paldies jums par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam, otro reizi.

A.Elksniņš (SC).

Godājamie kolēģi! Tiešām, noklausoties viena otra uzstāšanos, kļūst baisi, ka pēkšņi, izmantojot tādu kārtību, kāda ir pašlaik, mums te nacisti nāks pie varas.

Nu, nacisti diez vai, bet nacionālām partijām šādas tiesības gan būtu jāatstāj un jāizmanto. Tas ir viens.

Otrais. Te mums runā par Šveici un salīdzina mūsu pilsonisko sabiedrību ar Šveices pilsonisko sabiedrību, un tad, teiksim tā, vai mēs, Latvijas pilsoniskā sabiedrība, salīdzinot ar Šveici, plebeju bars šeit esam? Vai mēs aitu bars, kaut kādi plebeji esam, ja jūs salīdzināt? Tas patiesībā ir briesmīgi. Tas, ka jūs uzskatāt, ka cilvēkam vienīgā iespēja ir piedalīties vēlēšanās, par vienu vai par otru politisko partiju atdodot savu balsi. Viss! Tautas līdzdalība likumdošanas procesos ir beigusies.

Protams, jūs piedāvājat alternatīvu variantu: „Jūs varat griezties Saeimā tagad ar iesniegumiem, un tad mēs apskatīsimies!" Nu mēs redzam, kur tagad ir nonākušas tās iniciatīvas, kuras ir savākušas nepieciešamo parakstu skaitu. Komisijā! Kāds būs lēmums - vai tas būs atbalstīts vai neatbalstīts? Tāds ir retoriskais jautājums.

Bet es tomēr aicinu jūs pievērst tam uzmanību un beidzot saprast, ka suverenā vara valstī pieder Latvijas tautai *(No zāles dep. I.Čepānes un dep. J.Reira starpsaucieni: „Izlasi!...")*, ka tā kārtība, kāda ir bijusi un kāda ir dotajā brīdī... kāda visus šos ilgos laikus ir eksistējusi, ir atbilstoša. Ja jūs uzskatāt, ka parlamentārā valstī... ka tikai tas, ka mums iekārta ir parlamentārā demokrātija, automātiski liecina par to, ka tautas suverēnajai varai ir ierobežojumi, - ka tas ir arguments, nu tad tiešām, Čepānes kundze, es jūs aicinu gudrākas grāmatas varbūt palasīt un doktrinālā līmenī varbūt izpētīt vienu vai otru jautājumu attiecībā uz tautas līdzdalību politiskajos procesos.

Tiešām, Eiropas liberālajā telpā Eiropas politiķi domā, kā palielināt tautas līdzdalību likumdošanas procesos. Ko mēs domājam? Mēs domājam par to, ka vajag šos likumdošanas procesus un tautas līdzdalību šajos procesos samazināt. Mēs ejam pretējā virzienā! Un, ja jūs salīdzināt Šveices pilsonisko sabiedrību ar mūsu valsts pilsonisko sabiedrību, tad... Nu, patiesībā

tā ir jūsu necieņa pret mūsu pašu tautu, jo jūs ejat pretējā virzienā tiem procesiem, kuri norisinās Eiropā. *(No zāles dep. J.Reirs: „Jūs balsojāt pret petīcijām!" un dep. I.Čepāne: „Jūs necienāt!...")* Ja Liepiņa kungs uzskata, ka šāda veida iniciatīvas ir ierobežojamas... Tiešām, - manā skatījumā, nav neviena jautājuma, kurā Reformu partija varētu savākt 10 tūkstošus parakstu. *(No zāles dep. I.Čepāne: „Partijām nav jāvāc!")* Un šajā situācijā jūs rokat kapu demokrātijai un arī tautas tiesībām iniciēt vienu vai otru jautājumu.

Konstitucionālo tiesību komisijas atzinums - vērtīgs dokuments... Un jūs tam klanāties un akli ticat! Jūs palasiet varbūt ārvalstu speciālistu - ārvalstu latviešu, kuri strādā ārvalstu universitātēs, - atzinumu attiecībā uz, piemēram, pilsoņu... nepilsoņu referendumu, kurš ir iesniegts Centrālajā vēlēšanu komisijā! Man interesanti ir tas, ka jūs, savā, tā teikt, burkā vāroties, nodarbojaties tikai ar tiem jautājumiem, kas jums ir aktuāli, un nodarbojaties tiešām ar politisko demagoģiju, ignorējot šā institūta vēsturisko attīstību un sistēmiski pētot tā darbību kopā ar citiem institūtiem. Mēs nerunājam šajā jautājumā tiešām par Satversmes grozījumiem. Mēs runājam par atsevišķu likumprojektu. Un te gan jums būtu jāieklausās un jāatzīst, ka jūsu piedāvātā koncepcija neiztur kritiku.

„Mēs atbalstām tos ierosinājumus, kuri attiecināmi uz iniciatīvas grupām, uz finanšu kontroli." Nav par to runa! Runa ir par to, ka zem šiem lozungiem jūs ierobežojat tautas iniciatīvas tiesības un formāli, birokrātiski radāt to mehānismu, kas lielā mērā liegs veicināt un realizēt Latvijā referendumus.

Paldies. *(SC frakcija aplaudē.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Danai Reizniecei-Ozolai.

D.Reizniece-Ozola (ZZS).

Labrīt, kolēģi! Deputātes Čepānes kundzes demagoģijas meistarība tiešām ir lieliska! Mums, jaunajiem deputātiem, vēl jāpamācās. *(No zāles dep. A.Loskutova un dep. I.Čepānes starpsaucieni.)* Vai, Čepānes kundze, opozīcija tiešām jums pārmet, ka jūs grasāties Satversmi mainīt? Nevienu brīdi tā nav teikts!

Tas, ko mēs uzsveram, - ka jūs ar šo speciālo likumu grozāt kārtību tā, ka referendumi Latvijā būs nereāli. Vai tiešām opozīcijas galvenais pārmetums jums ir par periodu līdz 2015.gadam? Nē! Mēs uztraucamies par to, kas notiks pēc 2015.gada, kad, kā jūsu likumprojekts paredz, pašai tautai būs jāsavāc vairāk nekā 150 tūkstoši parakstu, apmaksājot šo pasākumu.

Kolēģi! Taisnība, ka mēs ļoti un ilgi jau strādājam ar šo likumprojektu - pat pārāk ilgi! Bet vēl sliktāk ir tas, ka mēs ļoti nekvalitatīvi ar šo likumprojektu strādājam. Vakardien Juridiskajā komisijā mēs strādājām ar grozījumiem Bāriņtiesu likumā, un tikai tad attapās komisija, ka neviens patiesībā bāriņtiesām nav pajautājis, vai tās var un grib pildīt šajā tautas nobalsošanas likumprojektā paredzēto funkciju, ka tām ir jāapstiprina paraksti. Pašas bāriņtiesas uz Latvijas Pašvaldību savienības jautājumu (viņi iedomājās to pajautāt, Juridiskā komisija - ne!) atbild, ka tā nav to tiešā funkcija, ka bāriņtiesa ir aizgādības un aizbildnības institūcija un ka šāda parakstu apliecināšana būtu pārāk liels slogs to ikdienas darbā. *(No zāles dep. J.Reirs: „Jau tagad likumā paredzēts!")* Bet deputāti skatās tikai uz kaut kādiem populistiskiem priekšlikumiem, kā it kā atvieglot parakstu vākšanu, nemaz nedomā par iespēju pajautāt bāriņtiesām *(No zāles dep. J.Reirs: „Jau tagad likumā paredzēts!")*, vai tas tehniski ir iespējams. Jautājums - vai pašvaldību intereses tiek ņemtas vērā?

Tā ka ir bijis ļoti nekvalitatīvs darbs pie šī likumprojekta.

Es aicinu nevis steigties, bet padomāt arī par kvalitāti.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei, otro reizi.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Paraksti nav jāvāc politiskajām partijām, Elksniņa kungs! Paraksti ir jāvāc tautai! Tas ir pirmkārt.

Otrkārt, es nevienu mirkli neesmu vēlējusies noniecināt savu tautu. *(No zāles dep. A.Elksniņš: „Bet jūs to izdarījāt!")* Es teicu, ka es nesalīdzināšu ar to pilsonisko sabiedrību, kāda tā ir Šveicē. Es nesalīdzināšu politisko situāciju šodienas Šveicē ar politisko situāciju Latvijā pēc 50 gadu ilgas okupācijas un šodien notiekošajiem procesiem.

Ja mēs runājam par pilsonisko sabiedrību, tad jūs mani uz to izprovocējāt, jo... Es arī esmu pētījusi šo referendumu vēsturi, un es nevaru iedomāties, ka Šveicē varētu notikt tāds gadījums, kāds notika savulaik Latvijā. Proti, pirms nepilniem 10 gadiem notika parakstu vākšanas procedūra Satversmes grozījumu projektam par tautas vēlētu prezidentu. To ierosināja politiskā apvienība „Centrs". Es pat neatceros, kas tajā „Centrā" toreiz bija... kādas partijas ietilpa. Un kas notika? Centrālajai vēlēšanu komisijai tika iesniegti 10 587 personu paraksti Satversmes grozījumu projektam. Taču pēc iesniegto parakstu pārbaudes Centrālā vēlēšanu komisija konstatēja, ka iesniegto parakstu skaits ir nepietiekams parakstu vākšanas uzsākšanai. Un kādu iemeslu dēļ, kā jūs domājat, Elksniņa kungs? Vai Šveices pilsoniskajā sabiedrībā kaut kas tāds varētu notikt? Proti, 4 tūkstoši parakstu bija viltoti. *(No zāles dep. J.Reirs: „Kauns!")*

Un līdz ar to, kolēģi, es izteikšu savu personisko viedokli. Es neteikšu VIENOTĪBAS, bet gan savu viedokli: ja jūs reiz tā vēlaties, tad, lūdzu, ejiet un prasiet Satversmes 72.pantā noteiktajā kārtībā, lai Valsts prezidents liek referendumu likuma grozījumu uz referendumu. Tās ir jūsu tiesības! Un jūs to varat darīt. Un tad mēs patiešām skaidri redzēsim, kas notiks *(No zāles dep. A.Elksniņa starpsaucieni; dep. I.Grigule: „Vērsīsimies Eiropā!")* -, vai sabiedrība atbalstīs šo priekšlikumu vai sabiedrība atbalstīs šo, manuprāt, samērīgo likuma regulējumu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Valdim Liepiņam, otro reizi.

V.Liepiņš (RP).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Pavisam īsi. Es gribu teikt tā, ka demokrātijai ir tiesības sevi aizstāvēt. Ja šīs tiesības kāda grupa tajā demokrātijā, kurā viņa dzīvo, apdraud, tad demokrātijai ir tiesības sevi aizsargāt. Man jādomā tieši par „Saskaņas Centru" un viņu atbalstītājiem, un Ždanokas kundzi arī. Kādā veidā, kā jūs domājat, jūs veicināt demokrātiju Latvijā? Jūs faktiski izmantojat ieroci, lai Latviju destabilizētu. *(No SC frakcijas: „Marasms!")* Un jums vajadzētu par to ļoti nopietni padomāt, kādiem mērķiem jūs īstenībā kalpojat. Varbūt

tieši saistībā ar jūsu rīcību un ar jūsu atbalstītāju rīcību Saeima ir spiesta pieņemt šādu likumu, kas padara referendumu rīkošanu nopietnāku, nevis tā, ka to var ikdienā izmantot kā jautājumu, kas faktiski neveicina demokrātiju Latvijā.

Elksniņa kungs pieminēja arī Eiropas praksi. Pasakiet, lūdzu, vēl vienu valsti Eiropā, kur ir tādi tautas nobalsošanas likumi kā mums, kuri ir tik liberāli! Tās ir nobriedušas demokrātijas, un viņi ir izslimojuši tās slimības jau sen un nonākuši pie stabilas demokrātijas... pie demokrātiskas sistēmas. Kā es jau minēju, Šveice ir izņēmums, un tās pieminēšana mūsu un pārējo Eiropas valstu kontekstā, manā uztverē, ir tīrā demagoģija.

Tā ka es vēlreiz lūdzu jūs atbalstīt šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Inesei Lībiņai-Egnerei.

I.Lībiņa-Egnere (RP).

Godātie kolēģi! Manuprāt, šis nu gan būs tas likumprojekts, kuru mēs visi pārzināsim un varēsim par to gan iestāties, gan kritizēt tad, kad šis likumprojekts tiks pieņemts galīgajā lasījumā, un es ceru, ka reiz tas arī stāsies spēkā. Un, no tāda viedokļa raugoties, protams, šis likumdevēju darbs ir uzteicams, jo mēs tik tiešām parlamentāri debatējam un iedziļināmies lietas būtībā. Bet, lai šī „vecā plate", kas visu laiku te skan ap šo likumu, varbūt tomēr ņemtu saturisku virzību, es vēlētos teikt, ka likumam nav tikai burts, bet likumam ir arī jēga un mērķis. Un mēs šeit runājam par konkrēta Satversmē nostiprināta tiesību institūta procesuālo kārtību. Kā tad mēs noskaidrosim, vai viena desmitā daļa Latvijas pilsoņu vēlas vai nevēlas, lai Latvijā notiktu referendums par likuma grozījumu projektu vai par Satversmes grozījumu projektu, - par to jau ir jautājums. Šeit nav jautājums par Šveici vai Veimāras republiku, kura tik tiešām bija tāds kā vadmotīvs tobrīd, kad, izveidojot Latvijas valsti, tika veidota Satversme. Neviens par to nešaubās. Un man ir bijusi tā iespēja studēt arī Šveices tiesības, to skaitā Šveices konstitucionālās tiesības. Esmu gatava arī Elksniņa kungam, ja nepieciešams, tādu plašāku priekšlasījumu par to veikt, bet... nu, es domāju, ne jau par to ir strīds.

Jā, šeit likumā ir nepieciešami uzlabojumi, mēs par to esam diskutējuši, un es vēl jo vairāk iestājos par to, ka mēs nevis ejam prom no Šveices, bet ejam Šveices virzienā, jo nav tā, ka Šveices bērnudārzos un kultūras namos Šveices pilsoņi ar pasītēm kabatā vēlas saņemt zīmodziņus un spiedodziņus par to, kādas tautas nobalsošanas iniciatīvas viņi vēlētos rosināt. Šveicē šī sistēma ir sakārtota, un Šveicē tik tiešām šādas procesuālās kārtības par dažāda skaita parakstu iepriekšēju savākšanu, lai varētu rīkot referendumu, nav.

Tāpat Šveicē ir arī iniciatīvas grupa, tāpat Šveicē ir arī aģitācijas kontrole. Mēs tik tiešām nevis ejam prom no Šveices, bet ejam Šveices virzienā. Un...

Sēdes vadītāja. Elksniņa kungs, varbūt jūs paklausīsieties par Šveices piemēru? *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „Mēs debatējam par šo pašu tematu!")*

I.Lībiņa-Egnere. Un es tiešām vēlos aicināt... aicinu domāt un runāt par to, ka šis ļoti svarīgais mūsu Satversmes regulējums, ka mēs noskaidrojam vienas desmitās daļas Latvijas pilsoņu patieso vēlmi un samērojam to gan ar valsts budžeta iespējām, gan ar pārējo nodokļu maksātāju samērīgām interesēm... Maksāt par to, lai noskaidrotu vienas desmitās daļas vēlētāju gribu, - tas ir nostiprināts procesuāli pareizā kārtībā likumā, kurš saucas „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu". Par to arī aicinu diskutēt, bet visu pārējo atstāsim Šveicei un atstāsim tik tiešām

varbūt, nu, tām debatēm, kur... Nu, katrai politiskajai partijai, it īpaši „Saskaņas Centram", ir savas dzirdīgās ausis attiecībā uz demokrātiju, attiecībā uz debašu kultūru un attiecībā uz tiem argumentiem un to argumentu patiesīgumu, kurus mēs izmantojam.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates turpināsim pēc pārtraukuma.

Pirms mēs reģistrējamies, vārds paziņojumam deputātam Viktoram Valainim.

V.Valainis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Pēc brīža, pulksten.10.30, Dzeltenajā zālē tiekas deputātu grupa sadarbībai ar Ēģiptes parlamentu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu klātbūtnes reģistrācijas režīmu! Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, vārdu paziņojumam vēl lūdz, kā es sapratu, deputāte Elīna Siliņa.

E.Siliņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Labdien, kolēģi! Aicinu uz Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdi pēc piecām minūtēm Sarkanajā zālē... uz īsu 20 minūšu sēdi. Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds Saeimas sekretāra biedram Jānim Vucānam reģistrācijas rezultātu nolasīšanai.

J.Vucāns (11.Saeimas sekretāra biedrs).

Godātie kolēģi! Nav reģistrējušies: Augusts Brigmanis... nav zālē, Ina Druviete... nav, Kārlis Eņģelis... nav, Andrejs Klementjevs... ir zālē, Ivans Klementjevs... nav, Ilmārs Latkovskis... nav, Sergejs Mirskis... nav, Romāns Naudiņš... nav, Aleksandrs Sakovkis... nav, Raimonds Vējonis... arī nav.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 11.Saeimas priekšsēdētāja
Solvita Āboltiņa.

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Turpinām Saeimas 25.oktobra sēdi.

Tātad pirms pārtraukuma mēs sākām skatīt likumprojektu „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"" pirmajā lasījumā un bijām uzsākuši debates par šo likumprojektu.

Tātad turpinām debates. Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B.Cilevičs (SC).

Cienījamie kolēģi! Es nerunāšu par konstitucionālo tiesību finesēm. Es gribu pateikt dažus vārdus par šīs diskusijas stilu. Godīgi sakot, man ļoti nepatīk tā augstprātība, ar kādu koalīcijas pārstāvji pārmet opozīcijai, ka, redz, jūs neko nezināt, ka tā ir demagoģija, ka jums vajadzētu pamācīties un tā tālāk.

Mani īpaši sarūgtināja Liepiņa kunga uzstāšanās, jo es labi atceros, ka vēl pavisam nesen no šīs pašas tribīnes Liepiņa kungs apgalvoja, ka viņam un viņa partijai visi Latvijas pilsoņi ir vienlīdzīgi. Taču tagad no šiem argumentiem ir redzams, ka tā tas nav. Ka šo grozījumu mērķis ir panākt, lai tie neapzinīgie, „sliktie" Latvijas pilsoņi nevarētu ierosināt referendumus par lietām, kuras tie gudrie, „pareizie"... koalīcija uzskata par nevajadzīgām. Un nevajag pamācīt mūs, kas ir demokrātija! Piedodiet, kolēģi, bet ir vispārzināms fakts, ka tieši valdošās partijas vienmēr cenšas demokrātiju kaut kā sašaurināt un ierobežot un ka tieši opozīcija vienmēr iestājas par demokrātiju, tāpēc ka opozīcija tikai demokrātijas apstākļos var kaut ko panākt.

Tātad šie pārmetumi absolūti nav vietā.

Un, Liepiņa kungs, piedodiet, ka man par to jums jāatgādina, bet es, piemēram, neatbalstu referenduma ideju par nulles pilsonības variantu, taču es noteikti iestājos par to cilvēku tiesībām ierosināt šo referendumu, kuri atbalsta šo ideju. Tā ir demokrātija. Vai ne?

Un tā augstprātība nav auglīga, nav lietderīga. Vai mums būtu jāatgādina, cik zems ir varas reitings, cik zema ir tautas uzticība varai? Šajos apstākļos vienīgais veids, kā mēs varam paaugstināt šo uzticību vēl plašāk, ir tautu vēl aktīvāk iesaistīt lēmumu pieņemšanā. Mēs darām tieši pretēji!

Un, protams, var jau nodarboties ar „smadzeņu skalošanu", var skaidrot, ka, redziet, tur tie, Latvijai naidīgie spēki, kaut ko kārtējo reizi grib tur... Tās ir sazvērestības teorijas, ienaidnieku meklēšana zem gultas. Nu, jā, tas ir jūsu jājamzirdziņš, tas jums labi padodas, bet cilvēki taču saprot, ka galu galā tie ierobežojumi, kas šobrīd tiek attiecināti it kā uz tiem „sliktajiem", rīt tiks attiecināti arī uz tiem „labajiem".

Jā, var būt, ka mums tiešām ir ļoti progresīva un ļoti dāsna likumdošana attiecībā uz referendumu ierosināšanu, un mums jālepojas ar to. Tas ir jāsaglabā un jāattīsta, nevis jāmēģina tomēr pazemināt šīs tautas iesaistīšanas iespējas, lai būtu tā, kā tas ir dažās citās demokrātiskās valstīs. Tur šīs interpretācijas var būt visādas, bet lietas būtība ir pilnīgi skaidra. Šobrīd jūs piedāvājat ļoti būtiski sašaurināt Latvijas pilsoņu iespējas tieši iesaistīties likumdošanas veidošanā, tieši iesaistīties lēmumu pieņemšanā, un jūs... nu, to vienkārši nav iespējams pierādīt, ka tā tas nav.

Un tas, uz ko jūs atsaucāties attiecībā uz tām petīcijām un uz citām aktivitātēm gan Eiropas Savienības, gan Latvijas līmenī... Šeit ir runa par kaut ko pilnīgi citu! Pat tad, ja tiks savākti tie miljoni parakstu, lai Eiropas Parlaments izskatītu priekšlikumu, tik un tā tur nebūs balsojuma. Eiropas Parlaments var vienkārši noraidīt šo priekšlikumu, un cauri. Tas pats ir ar to iniciatīvu - tautas iniciatīvu -, ko jūs... ko mēs tagad iestrādājam Kārtības rullī. Ir fundamentāla atšķirība starp tiesībām izteikties, ko jūs tagad cenšaties paplašināt, un tiesībām ietekmēt lēmumu pieņemšanu, ko jūs tagad cenšaties sašaurināt. Un es diemžēl domāju, ka to vienkārši... nu nav iespējams interpretēt citādāk!

Tāpēc es ļoti labi saprotu, ka jums ir vienīgais veids - izplatīt kaut kādas baumas, dot kaut kādus mājienus. Es atkal dzirdu, ka „Saskaņas Centrs" kaut ko izdomājis, kaut ko sliktu ierosina... Piedodiet, Liepiņa kungs, vai jūs piekrītat tam, ka „Saskaņas Centra" vēlētāji ir tādi paši Latvijas

pilsoņi kā jūsu vēlētāji? Un, ja tā tas ir, tad uz kāda pamata jūs publiski apmelojat šos cilvēkus? Ja jums ir pierādījumi, - lūdzu! Ir Drošības policija, SAB un tā tālāk. Bet tagad jūs izmantojat savas deputāta tiesības, lai vienkārši izplatītu melīgu informāciju par Latvijas pilsoņiem.

Es domāju, ka tā nav atbildīga politiķa cienīga rīcība.

Pēdējais, ko es gribu atgādināt, - ka tie 30 tūkstoši, kas tagad ir paredzēti, ir tikai pirmais solis un ar 2015.gadu vispār ir paredzēts pirmo posmu atcelt. Tas faktiski padarīs referendumus par neiespējamiem. „Saskaņas Centrs" to neatbalsta.

Es uzskatu, ka mēs ļoti skaidri izklāstījām savus argumentus, un es ļoti aicinu visus koalīcijas deputātus tomēr atturēties no politiķu necienīgiem argumentiem un necienīgas uzvedības.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Atim Lejiņam.

A.Lejiņš (VIENOTĪBA).

Godātais Prezidij! Cienītās deputātes! Godājamie deputāti! Mēs te ļoti slavējam Šveici. Vai kāds man var pateikt, kad sievietes Šveicē ieguva balsstiesības... balsošanas tiesības? Piedodiet, 1971.gadā! Tas nozīmē, ka līdz 1971.gadam puse tautas nevarēja balsot. Un te nu ir tā lieliskā pilsoniskā sabiedrība!

Kad Latvijā sievietes ieguva balsošanas tiesības? Līdz ar neatkarības dibināšanu 1918.gadā! Tā ka šad tad mēs arī esam priekšā.

Pēc visiem tiem argumentiem, ko „Saskaņas Centrs" izvirza pret šito priekšlikumu, man jāsaka: Zviedrijā nu gan gandrīz nav demokrātijas, tur nav pilsoniskās sabiedrības un vispār tauta nīkst nabadzībā un apspiestībā! Man bija tas prieks vai gods dzīvot Zviedrijā kādus 20 gadus, un - sitiet mani nost! - es nevaru atcerēties vairāk kā vienu tautas nobalsošanu, vienu referendumu. Es zinu, ka ir bijuši vairāki... Un tas, starp citu, bija par kodolenerģiju. Es zinu, ka ir bijuši vairāki... Bija, piemēram, par to, kur likt mašīnā stūri - labajā pusē vai kreisajā pusē -, vai turpināt braukt pēc angļu modes - pa nepareizo ielas pusi - vai braukt tā kā kontinentā - pa pareizo pusi. Un ir bijuši arī referendumi par kaut kādiem pensiju fondiem.

Tātad tas arguments, ka bijuši ļoti daudzi un liberāli referendumi... tas vienkārši „netur ūdeni"... Nu, citās valstīs... Tepat Skandināvijā, kur dzīvo daudz labāk nekā mēs un kur ir daudz augstāka demokrātijas pakāpe, un kur ir pilsoniskā sabiedrība tāda, ka nu!... nu, tur nenotiek referendumi. Ir pieci seši referendumi, kas ir notikuši kopš Otrā pasaules kara beigām. Nu tā tas ir! Turklāt tie ir konsultatīvi, tiem nav likuma spēka. Tie ir konsultatīvi referendumi. Un es redzu, ka Igaunija iet to pašu ceļu. Igaunijā kopš 1991.gada, cik es zinu, ir divi trīs referendumi *(No zāles dep. I.Čepāne: „Divi! Divi!")* bijuši - un tas ir viss! Un, protams, tad rodas jautājums: vai viņi dzīvo sliktāk par mums? Nu, piedodiet! Tā gluži nav!

Es zinu, ka, piemēram, Kalifornijā, kur ļoti daudz referendumu notiek par katru jautājumu, tie jau kļuvuši par parodiju, starp citu. Piemēram, tauta ir pieņēmusi ļoti populistisku lēmumu, ka nav jāmaksā nodokļi, un tā tālāk, un tagad cilvēki tur ir nelaimīgi ar visiem šitiem referendumiem... pilnīgi zaudējuši uzticību.

Beigu beigās es gribu pateikt arī „Saskaņas Centram": nu, lūdzu, ja jums nepatīk... jums, Elksniņa kungs, jā... Varētu paklausīties, ja... Elksniņa kungs... Elksniņa kungs! Elksniņa kungs! *(No zāles dep. A.Elksniņš: „Atkārtojiet, atkārtojiet, lūdzu!")* Es jums gribu piedāvāt vienu lielisku demokrātisku iespēju. Ja jums nepatīk, lūdzu, vērsieties Satversmes tiesā! Ir tādas demokrātiskas tiesības Latvijā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Rasmai Kārkliņai.

R.Kārkliņa (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi! Es gribu minēt vairākus aspektus, bet, sekojot Lejiņa kunga nupat teiktajam argumentam, es gribu vēlreiz uzsvērt, ka salīdzinošā skatījumā Latvijā ir ārkārtīgi plašas referenduma iespējas. Eiropā pēc Šveices mēs esam vislielākā referendumu valsts. Referendumi pie mums var notikt septiņos dažādos veidos. Vienu no tiem mēs nesen gandrīz piedzīvojām - tad, kad trešā daļa no Saeimas deputātiem vērsās pie Valsts prezidenta, lai neizsludina iepriekšējo šī likuma versiju. Tā ka arī tas ir viens veids, kā tauta var nonākt pie referenduma. Taču ir arī, kā mēs zinām, vēl citi veidi. Tagad tas jautājums... argumenti, kas te ir izskanējuši, ka šī mūsu maiņa, mazā maiņa, pašreizējā likumā par referendumu it kā padarīs referendumu neiespējamu, tādā ziņā ir galīgi garām.

Otrs jautājums. Man ir ļoti svarīgs un svēts arī Satversmes 2.pants, kas šeit bieži tiek pieminēts: „Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai." Bet ko tas īsti nozīmē? Kas ir Latvijas tauta? Vai tie ir šie 0,6 procenti, kas šobrīd ar 10 tūkstošiem parakstu var rosināt referendumu, vai tie ir vismaz tie 10 procenti, kas ir minēti Satversmē kā tie, kas principā var rosināt tautas nobalsošanu?

Skaitliskā ziņā noteikumu par to, kas demokrātijā ir tautas gribas īstenotājs, demokrātijā ir ļoti daudz. Es jums minēšu vēl vienu piemēru. Kā jūs zināt, Saeimā ievēlē tikai partijas un deputātus, kas pārsnieguši 5 procentu slieksni. Tas arī ir viens skaitlisks slieksnis, kas ir ieviests nevis tādēļ, lai gremdētu demokrātiju, bet gan tādēļ, lai to padarītu rīcībspējīgu. Tā ka, ja mēs tagad mainīsim šo slieksni attiecībā uz tautas referendumu ierosināšanu uz 30 tūkstošiem balsu, tad tas vēl arvien procentuāli ir ļoti mazs skaits no visas tautas.

Es vēl gribu minēt arī vispārējo līdzdalības kultūru Latvijas politiskajā sistēmā. Ir ļoti daudz veidu, kā Latvijā pilsoniskā sabiedrība un atsevišķi pilsoņi var līdzdarboties visādos politiskos procesos, ieskaitot likumu veidošanu. Mēs pagājušajā gadā jau rosinājām, vai ir iespēja iesniegt kolektīvos iesniegumus Saeimai. Tas ir viens veids. Bet ir arī ļoti daudz citu.

Latvijā ir ļoti izvērsti likumi par to, ka ir sabiedriskās apspriešanas par daudziem nopietniem likumiem. Piemēram, par Teritorijas attīstības plānošanas likumu, par ietekmi uz vidi, un nupat mēs piedzīvojām, ka par jauno Nacionālo attīstības plānu bija sabiedriskas apspriešanas visos Latvijas reģionos, bija iespējas piedalīties ar saviem iesniegumiem portālos un arī darba grupās. Piemēram, par Nacionālo attīstības plānu individuāli ieteikumi bija pāri par 1000, pilsoņi izteicās, ko viņi gribētu šeit redzēt - kādas izmaiņas.

Ir vēl ļoti daudz arī citu veidu. Piemēram, kā jūs esam ievērojuši, kolēģi, katram likumprojektam beigās ir jautājums: kādā veidā sabiedrība piedalījās likuma veidošanā? Arī tur mums ir pieredze, jo mēs aicinām gan pilsoniskās biedrības, gan individuālus ekspertus uz mūsu komisijām un citām sēdēm. Tā ka to, it kā Latvijā būtu mazas politiskās līdzdalības iespējas mūsu pilsoņiem, es pilnīgi gribu atspēkot. Tas tā nav! Un mēs varam atrast vēl zināmus citus veidus, kā to pilnveidot.

Bet, vēlreiz atgriežoties pie pašreizējā likuma, es domāju, ka arī tas ir atbalstāms, un mēs esam jau ļoti daudz par to runājuši un gājuši šurp un turp. Es aicinu beidzot šo likumprojektu apstiprināt un tādā ziņā stiprināt arī šo instrumentu, piemēram, ar papildu noteikumiem par aģitācijas kontroli, par likumības kontroli un tā tālāk.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Kārlim Seržantam.

K.Seržants (ZZS).

Labrīt vēlreiz! Kad šeit no tribīnes dzirdu deputāta Liepiņa argumentus, tad, nu, tāda sajūta ir, ka taisni žēl, ka Saeimā neļauj ieročus ienest; gribētu ņemt un nošauties kā valsts nodevējs. *(No zāles: „Ej nu!")*

Bet kas ir tas, ko mēs šajā likumā atbalstām, un kas ir tas, ko mēs neatbalstām? Mēs atbalstām pilnīgi visu. Vai 30 tūkstošus mēs atbalstām? Atbalstām! Finanšu kontroli mēs atbalstām? Atbalstām, protams, jo... Atcerieties, - kad bija tas variants, kas paredzēja atstāt tos 10 tūkstošus, tieši mēs bijām „pret" un teicām, ka vajag 30 tūkstošus pirmajā kārtā. Vienīgais, pret ko mēs esam, ir tas: 150 tūkstoši pēc 2015.gada. Jo tik mazā valstī kā Latvija 150 tūkstošus savākt ir ļoti nereāli, grūti. Un, ja šeit mēs dzirdējām runātājus, kurus tiešām uztrauc valsts, teritorija, valoda, tad, izmantojot gadījumu, es atkal gribu pajautāt: nu, kur tad ir palikuši tie negrozāmie Satversmes panti, par kuriem Konstitucionālo tiesību komisija, kuru te nemitīgi piesauc, savu slēdzienu deva jau septembra sākumā? Kur ir? Es domāju, ka tos pieņemt būtu desmit reizes vienkāršāk. *(Sarunas zālē. No zāles dep. I.Čepāne: „Gluži otrādi!")*

Ko, lūdzu? Jā... un pēdējais. Lejiņa kungs, paldies par informāciju par Šveici. Es tagad esmu šīs valsts fans. *(Starpsaucieni no zāles, smiekli.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu. Vai komisijas vārdā Čepānes kundze vēlas ko piebilst?

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"" apstiprināšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 52, pret - 37, atturas - nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam un otrā lasījuma laiku.

I.Čepāne. Godātie kolēģi! Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 30.oktobris. Paldies.

Sēdes vadītāja. Un izskatīšana? Saeimas 8.novembra sēdē.

I.Čepāne. Jā. Paldies.

Sēdes vadītāja. Citu priekšlikumu nav. Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 30.oktobris, izskatīšana - Saeimas 8.novembra sēdē. Paldies.

Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts „Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā", pirmais lasījums.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas vārdā - deputāts Edmunds Demiters.

E.Demiters (RP).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija šā gada 2.oktobrī izskatīja likumprojektu „Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā". Grozījuma būtība ir atļaut pasu turētājiem iespēju ierakstīt pasē tautību. Komisija pieņēma lēmumu šo likumprojektu neatbalstīt, un šādam lēmumam bija vairāki iemesli.

Es minēšu tikai dažus apsvērumus. Pirmais - vēsturiskais. Jau tālajā 1927.gada 21.aprīlī Ministru kabinets pieņēma noteikumus par iekšzemes pasēm, kuros bija rakstīts, ka šādas iespējas pasē minēt savu tautību nav. Ja mēs paskatāmies tālāk, tad redzam, ka šāda iespēja tika atjaunota līdz ar Latvijas okupāciju, saskaņā ar Latvijas PSR Tautas komisāru padomes 1941.gada 20.marta lēmumu. Savukārt 1992.gada parauga pasēs pēc inerces šāda iespēja saglabājās.

Jāmin vēl arī starptautiskie apsvērumi. Ja salīdzinām un paskatāmies, kā tad ir šajā jautājumā jebkurā citā valstī *(No zāles: „Šveicē!")*, tad redzam, ka Eiropas Savienībā šādas iespējas nav nekur, un pa šiem mēnešiem... ņemot vērā, ka šis jautājums dienas kārtībā ir jau ļoti ilgu laiku, kā mēs uzzinājām, vienīgā valsts, kur šāda iespēja pastāv, ir Kazahija.

Nākošais arguments ir, ka galu galā ziņas par tautību mums jebkurā gadījumā ir saglabājamas Iedzīvotāju reģistrā. Visticamāk, šī likumprojekta iesniedzējiem tas nebūs arguments, bet man tomēr ir jāmin, ka uz šo brīdi Iekšlietu ministrijai, konkrēti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, tehniski bez ļoti būtiskiem finanšu ieguldījumiem vispār nepastāv iespēja šo ierakstu veikt.

Tā ka komisijas vārdā es lūdzu šo likumprojektu neatbalstīt.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Uzsākam debates. Vārds deputātam Dzintaram Rasnačam.

Dz.Rasnačs (VL-TB/LNNK).

Godātie kolēģi! Šeit ir divas pases. Pilnīgi identiskas! Viena ir izdota pirms Ministru kabineta noteikumu pieņemšanas, otra izdota pēc tam. Vienā 3.lapaspusē ir ieraksts - tautības ieraksts, bet otrā ir tukšums.

Vienā pasē persona lūdza šo ierakstu veikt, otrā - arī lūdza veikt šo ierakstu. Pirmajā gadījumā ierēdņi bija atsaucīgi un to izdarīja, bet otrajā gadījumā ierēdņi teica: „Mēs to nedarīsim." Tātad tika liegta iespēja personai pēc brīvas gribas apliecināt savas tautības piederību pasē.

Jautājums: vai šāda rīcība ir likumīga? Pirmajā brīdī šķiet, ka ir likumīga, jo Saeima ir deleģējusi šīs tiesības Ministru kabinetam, un Ministru kabinets, protams, atjaunoja tiesības ierakstīt nepilngadīgos bērnus, taču atņēma mums visiem tiesības ierakstīt savu tautību. *(No zāles dep. A.Loskutovs un dep. A.Judins: „Kurš atņem?!")*

Taču Ministru kabinets, pieņemot šādu lēmumu, ir aizmirsis, ka Latvijai ir saistoša gan ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, gan arī spēkā esošais likums „Par Latvijas nacionālo un etnisko grupu brīvu attīstību un tiesībām uz kultūras autonomiju".

Kas tad ir rakstīts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 15.pantā? „Katram cilvēkam ir tiesības uz tautību, nevienam patvaļīgi nedrīkst atņemt tā tautību."

Kas ir rakstīts likumā? Kas ir rakstīts minētajā likumā? Un tas būtu ļoti uzmanīgi jāpaklausās viskaismīgākajam tautības ieraksta noliedzējam kolēģim Judinam. Spēkā esošajā likumā ir rakstīts, ka katram 16 gadu vecumu sasniegušam Latvijas Republikas pilsonim vai personai, kas nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonis un kam Latvijā ir pastāvīga dzīvesvieta, ir tiesības saskaņā ar savu nacionālo pašapziņu, - es uzsveru, saskaņā ar savu nacionālo pašapziņu! - un nacionālo izcelšanos likumā noteiktajā kārtībā uzrādīt vai atjaunot savos dokumentos nacionālo piederību. 1994.gada norma. Toreiz - 5.Saeimā - tika lemts šis jautājums.

Es aicinu palasīt 5.Saeimas stenogrammas, kā šis jautājums tika lemts. Gan ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, gan arī šis likums mums ir saistošs. Mēs negribam iet ceļu caur Satversmes tiesu, mēs gribam to atrisināt normālā, likumīgā parlamentārā veidā.

Es veicu aptauju sociālajā tīklā, *Facebook* ievietojot divus atbilžu variantus, kuriem pievienojās līdzīgi atbilžu varianti, un divās dienās aptaujā piedalījās 700 cilvēku. Starp viņiem bija ļoti daudz radošo profesiju pārstāvju, mūsu inteliģences pārstāvju (ja vajadzēs, nosaukšu arī uzvārdus). Un šīs aptaujas rezultāti sociālajā tīklā *Facebook* liecina, ka 91 procents ir par tiesībām brīvi paust savu gribu un saņemt ierakstu pasē. Ja negribi likt ierakstu - neprasi to, tev neviens ar varu to nedarīs! Ja tu vēlies, lai tev šis ieraksts būtu, tad - lūdzu! Esi, valsts, pretimnākoša savam pilsonim!

Es vēlreiz uzsveru: tas ir brīv-prā-tī-gums!

Un sarunas par to, ka tehniski tas ir sarežģīti, neiztur nekādu kritiku. Ja mēs runājam par identifikācijas kartēm, mēs kategoriski uz to neuzstājam. Ja tas tiešām ir dārgi, tad mēs varam bez tā iztikt. Bet, ja mēs runājam par Latvijas Republikas pilsoņa pasi, kas ir ne tikai ceļošanas dokuments, bet arī iekšzemē lietojams dokuments, tad mēs aicinām atbalstīt šīs izmaiņas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Judinam.

A.Judins (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi! Es domāju, ka gan šodien, balsojot par attiecīgo likumprojektu, gan jebkurā citā gadījumā mums ir svarīgi pirms balsošanas uzdot sev jautājumu: kāds ir likuma mērķis? Kāds ir leģitīmais mērķis, ko mēs gribam sasniegt?

Un diemžēl es, mēģinot noskaidrot iesniedzēju viedokli par šo jautājumu, nedzirdēju atbildi. Jo - par ko runā cienījamie kolēģi? Par lepnumu viņi runā, par to, ka cilvēkam tas ir svarīgi un ka nedrīkst liegt to darīt.

Jā, varam ieskatīties tiešām vēsturē. Ja mēs paņemam pirmās Latvijas Republikas pases, mēs varam redzēt, ka tiešām bija sākumā rakstīta tautība. Kāpēc? Tāpēc, ka 20.gados, kad bija jānoteic, tieši kur tā robeža starp Lietuvu un Latviju, starp Igauniju un Latviju, bija svarīgi saprast, kādas tautības cilvēki dzīvo attiecīgajā zemē. Taču, ja mēs paņemsim 30.gados izdotas pases, mēs vairs neredzēsim tādu ierakstu.

Par pasēm runājot, jāteic, ka es arī atnācu ar dokumentiem - ar to pasu kopijām, kuras izsniegtas pirms 50-60 gadiem. Tiešām ir ļoti interesanti redzēt, ka tika ierakstīts ne tikai par tautību, bet arī par ticību. Arī par izglītību ierakstīja! Piemēram, vienam cilvēkam tieši tā pasē rakstīts: „Uzdodas analfabēts." Vai mēs gribam tādus ierakstus? *(No zāles: „Jā! Jā!")* Droši vien daži grib, jo pilnīgi atbilst tam!

Cits piemērs. Toreiz pasē tika ierakstīta arī profesija. Vai mēs to gribam rakstīt - nodarbošanos?

Jautājums ir tāds: kas ir pase? Paskatīsimies juridiski uz jautājumu! Pasē ir rakstīts, ka tā ir dokuments, kas apliecina personas identitāti. Un jautājums: vai visas identitātes ir jāuzskaita? Vai tiešām cienījamiem kolēģiem gribētos, lai viņu izglītība būtu atspoguļota pasē? Es domāju, tieši doktora grāda ieguvējiem - kāpēc gan ne? Varbūt tieši tiem, kas joprojām ar vidējo izglītību, negribas. Bet tā ir identitāte!

Cits cilvēks var būt lepns, ka viņš ir vīrs, citam lepnums ir saistīts ar nodarbošanos. Cits varbūt ir lepns, ka viņš ir makšķernieks... Mums ir vairākas identitātes. Jautājums: vai mēs gribam pasē rakstīt visu, kas cilvēkam ir svarīgi?

Nu, es atvainojos, kādam varbūt vienkārši gribētos zīmēt pasē! Vai ļausim tiešām viņam tur saulīti uzzīmēt tāpēc, ka viņam tas ir svarīgi?! Pase ir dokuments, un šis dokuments ir nepieciešams, lai cilvēku identificētu. Ja cilvēks... *(Zālē aug troksnis.)* Valstij ir šī informācija, un es tiešām esmu ļoti pārsteigts, ka jautājums par pasi ir sajaukts ar jautājumu par cilvēka nacionālo piederību.

Jautājums par nacionālo piederību ir ļoti svarīgs, un tiešām mēs varam būt lepni ar savu nacionāli etnisko izcelsmi. Bet te ir cits jautājums. Nav piedāvāts izslēgt ārā nacionāli etnisko identitāti. Jautājums: vai ir jāraksta pasē attiecīgā lieta? Es saprotu, ka dažiem darba devējiem ļoti gribētos redzēt un zināt, kādas tautības cilvēks grib strādāt attiecīgajā uzņēmumā, bet es uzskatu, ka mēs nedrīkstam pieļaut tādu situāciju. Ja cilvēks ir Latvijas pilsonis, viņš pieder Latvijai, un tas ir pietiekami, lai tieši risinātu visus jautājumus, kas saistīti ar viņa dzīvi, jo pase - tas ir dokuments, kas izmantojams visdažādākajās tiesiskajās attiecībās; piemēram, vai bankā ir svarīgi parādīt, ka šis cilvēks ir latvietis, krievs vai kādas citas tautības cilvēks?... Tas nav svarīgi!

Protams, jūs tagad runājat par to, ka tas nebūs obligāts ieraksts. Pareizi! Nebūs! Bet jūsu vēlme tomēr, jūsu mērķis ir sašķirot cilvēkus. Jo, piedodiet, ja ir tāda iespēja, tad, es domāju, visi „pareizie" cilvēki noteikti rakstīs, bet tie, kas nerakstīs, kas atstās tukšumu, - viņi nebūs „pareizi", viņi nebūs pietiekami patriotiski noskaņoti. Es atceros vienu interviju, ko es veicu kāda pētījuma ietvaros. Es runāju ar čigānu tautības cilvēku. Viņš bija cietumā. Kāpēc? Tāpēc, ka viņš nevarēja atrast darbu. Un viņš stāstīja, ka vienreiz... Lūk, viens no gadījumiem! Viņš piezvanīja un teica, ka viņš grib strādāt. Viņš bija pabeidzis latviešu skolu, viņš runāja brīvi latviski, un viņam teica: „Brauc droši!" Kad viņš atbrauca un kad darba piedāvātāji uzzināja... ieraudzīja, ka viņš ir čigāns, tad pateica, ka viņš neder.

Es atvainojos, bet mūsu sabiedrībā tiešām ir daudz stereotipu. Un problēma ir tāda: ja mēs tiešām uzskatām, ka valstī oficiālā dokumentā - personu apliecinošā dokumentā - ir jāfiksē tāda informācija, un ja šis dokuments domāts, lai to uzrādītu kopā ar citiem dokumentiem, tad mēs kaut ko jaucam. Es tiešām domāju, ka mums jāskatās uz šo jautājumu valstiski. Mēs pārstāvam Latvijas tautu. Un, es atvainojos, ja kāds uzskata, ka viņš ir ievēlēts, lai aizstāvētu kādas etniskās intereses, tad es nevaru tam piekrist.

Es saprotu, ka daži cilvēki uzskata, ka tiešām mums ir nacionālas minoritātes un ka to pārstāvji var būt gan labi, gan slikti. Bet viņi tiešām tad pieder pie minoritātēm. Tomēr mana pozīcija,

mans viedoklis ir cits. Es tiešām domāju, ka esmu ievēlēts, lai kalpotu Latvijai un Latvijas tautai, un man nav svarīgi, kāda izcelsme ir tiem cilvēkiem, kuri tad par mani balsoja. Jums tas ir svarīgi. Turklāt man gribētos uzsvērt, ka cilvēks jau nevar mainīt savu tautību. Un es uzskatu, ka... jo tas ir aizliegts. Lai saskaņā ar likumu mainītu savu tautību, ir jāpierāda, ka tavi vecāki bija attiecīgās izcelsmes cilvēki. Tātad mēs šodien izskatām jautājumu ne tikai par pasi. Mēs runājam par Latvijas nākotni, par to, vai mums ir svarīgi veidot Latvijas tautu, vienotu Latvijas tautu, kas sastāv tieši no dažādiem cilvēkiem, dažādas izcelsmes cilvēkiem, un viņi tiešām tad pieder vienai tautai - Latvijas tautai. Bet es tiešām domāju, ka dažiem cilvēkiem tas nav svarīgi. Viņiem ir svarīgi sašķelt sabiedrību, sadalīt to attiecīgās grupās un mūžīgi runāt par izcelsmi. Es atvainojos! Es tiešām domāju, ka mūsu viedokļi ļoti atšķiras, jo, jūsuprāt, es esmu varbūt labs vai slikts krievs, bet, manuprāt, esmu latvietis. Krievu izcelsmes latvietis! Bet jums tas nav pieņemams.

Es aicinu balsot „pret"!

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Edmundam Demiteram.

E.Demiters (RP).

Labdien vēlreiz! Es saprotu, šeit vairs nav vērts runāt un nav jēgas minēt pragmatiskus argumentus, jo brīdī, kad runa ir par pašapziņu un identitāti, tad virsroku jau, protams, ņem emocijas. Bet šajā gadījumā man tomēr ir aicinājums saviem tautiešiem, latviešiem, nemēģināt uzvesties savā zemē kā mazākumtautības pārstāvjiem. Jo, ja ir runa par pašapziņu un ja vienīgais līdzeklis, lai to paceltu, ir iespēja ielūkoties pasē, tad patiešām laikam tomēr vairs nav labi, jo, lai celtu savu, latvieša, pašapziņu, manuprāt, būtiskāk ir domāt kā latvietim, runāt kā latvietim un arī darīt darbus kā latvietim, nevis mēģināt savu latvietību apstiprināt kādā dokumentā. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Raivim Dzintaram.

R.Dzintars (VL-TB/LNNK).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godājamie kolēģi! Kad es pirms kāda laika uzzināju, ka pastāv jautājums par to, vai Latvijas pilsoņiem ir iespējas brīvprātīgi izvēlēties ierakstīt savā pasē tautību - šāda iespēja ir liegta! - , tad man... man arī ir tiešām pilna pārliecība, ka tā ir kaut kāda kļūda, ka tas nevar būt apzināts lēmums.

Šobrīd, kad es saprotu, ka tā nav kļūda, ka ir idejiskas atšķirības, es pieļauju - varbūt tiešām atsevišķiem cilvēkiem var būt, nu, kaut kāds sevišķs viedoklis, jo jebkādu viedokli, kā mēs zinām, var pamatot - var atrast argumentus un pamatot! -, taču tajā brīdī, kad es redzu, ka tik dedzīgi notiek mēģinājumi liegt iespēju cilvēkiem brīvprātīgi izvēlēties, vai tautība ir viņu pamatidentitāti raksturojošs lielums vai nav, tad tas man šķiet gluži vienkārši jocīgi. Jo tie dzirdētie argumenti, vismaz tie, kas līdz šim ir izskanējuši, tiešām šķiet jocīgi. Tieši tāds ir, piemēram, arguments, ko mēs tikko no iepriekšējā runātāja dzirdējām, - vai tiešām tautības ieraksts pasē esot vienīgais veids, kā mēs varam apliecināt savu latvietību. Sekojot tādai loģikai, var teikt: vai tad tiešām valsts karogs ir vienīgais veids, kā mēs varam apliecināt savu valstiskumu? Tad jau arī karogu nevajag!

Lūdzu, sāksim ar to, ka starp Latvijas pilsoņiem - gan krieviem, gan baltkrieviem, gan ukraiņiem, gan latviešiem - ir pietiekoši daudzi, kas vēlas savā pasē, šajā dokumentā, savu tautību norādīt!

To skaitā esmu es, to skaitā ir mani ģimenes locekļi, mani draugi; viņi lepojas ar šiem ierakstiem, rādīdami tos citiem cilvēkiem gan bankās, gan dažādās citās iestādēs, gan saviem bērniem. Viņi lepojas ar šiem ierakstiem, ar savu tautību, jo tas raksturo viņu identitāti. Pase nav tikai tehnisks dokuments. Pase zināmā mērā ir arī simbolisks dokuments, kas raksturo mūs katru kā cilvēku un pasaka to, kas mums ir nozīmīgs. Un, ja kādam pret šo izvēles iespēju ir tik dedzīgi iebildumi, tad man diemžēl šķiet, ka tie cēloņi meklējami ir dziļāk, it īpaši, kad dzirdam salīdzinājumus ar analfabētismu... Ja piederība tautībai tiek salīdzināta ar analfabētismu, tad šķiet, ka kāds gluži vienkārši kaunas no savas tautības - un kaunas tik ļoti, ka nevēlas, lai vispār kāds šķirotu etniskajos dalījumos. Tieši tāpat kāds varbūt jau šodien negrib, lai cilvēkus šķirotu vīriešos un sievietēs, ka ir jābūt bezdzimuma būtnēm ar vienādu „o" uzvārdu; ka bērnu rotaļlietu veikalos jānojauc sienas jeb jānojauc atsevišķie nodalījumi starp puisēnu rotaļlietām un meiteņu rotaļlietām. Mēs šo virzienu labi zinām.

Tāpēc, lūdzu, cienīsim savus pilsoņus, cienīsim tos, kas vēlas būt latvieši, vēlas būt Latvijas pilsoņi; kas vēlas būt sieviete vai vīrietis un kam ir lepnums par savu identitāti!

Paldies. *(VL-TB/LNNK frakcija aplaudē.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Inesei Lībiņai-Egnerei.

I.Lībiņa-Egnere (RP).

Mēs vakardien frakcijas sēdē, gatavojoties Saeimas šodienas sēdei, protams, diskutējām arī par šo jautājumu. Un mēs diskutējām par šo jautājumu, ka tā ir kā cīņa ar vējdzirnavām, jo, kā jau šeit minēja kolēģi, ir kādi statistiski viedokļi par to, ka visi grib vai absolūtais vairākums grib pasē ierakstīt tautību. „Un mēs taču nebūsim tie sliktie! Nu kā tad mēs neļausim cilvēkiem darīt to, ko viņi grib?! Mēs taču te, Saeimā, labi gribam būt, par saviem reitingiem domājam. Mūsu mutē ieliek vārdus, un mēs tos tikai skaļi pasakām un apliecinām tautas gribu, un parlamentāri par to nobalsojam, un viss ir brīnišķīgi!" Bet, manuprāt, mēs pieņemam likumus, mēs runājam par likumu kvalitāti, mēs runājam par to, ka katram normatīvajam regulējumam ir zināmas tiesiskās sekas.

Un es vēlos runāt arī par šī konkrētā likumprojekta izstrādātāju darba kvalitāti, rūpību. Piedāvāt mums šeit, Saeimā, pieņemšanai, manuprāt, tiešām neprecīzi, nepietiekami izstrādātu likumprojektu... Un es atļaušos par to runāt, jo man tā kā vairs nav ko zaudēt. „Latvijas Avīzē" - nezinu, kādēļ tas tā gadījās, - es esmu izvēlēta par to deputāti, kura iestājas pret šo tautības ierakstu, jo reiz kādā pavisam īsā sarunā ar kādu žurnālistu teicu, ka man šķiet apsvērumu vērti Iekšlietu ministrijas un Ārlietu ministrijas paustie argumenti. Un tad nu par mani tapa karikatūra, kā es sarkaniem vaigiem eju cauri pasu kontrolei, slēpjot to, ka esmu latviete.

Un arī tagad, vēl pirms divām dienām, parādījās, ka es jau nu noteikti būšu „pret". Un... Tā ka man vairs tajā svētulības kārdinājumā krist nav nepieciešams. Ka esmu latviskāka, nekā es esmu, es vairs šeit nekādi nepierādīšu.

Līdz ar to - kas nosaka un kura institūcija pieņem lēmumu par to, vai personai ir latviešu tautība vai personai ir cita tautība?

Civilstāvokļa aktu likums runā par bērna reģistrācijas apliecību, kurā norāda bērna vecāku tautību, ja viņi to vēlas, taču pašam bērnam tautību pie reģistrācijas nenorāda.

Iedzīvotāju reģistra likums, kurš ir senāks likums, norāda, ka dažādos reģistros aile „tautība" ir paredzēta, bet kurš tad galu galā pieņem lēmumu, kā šim bērnam tautība tiks noteikta? Tur ir zināms likuma „robs" Latvijas tiesībās.

Ir spēkā Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likums, kurā ir noteikta tiesas kompetence - sarežģīta, procesuāli ietilpīga. Ja reiz tev šī tautība kādā brīdī ir bijusi noteikta, kā tu to vari pierādīt, lai šo tautību mainītu, lai iepriekšējo dokumentāro ierakstu varētu dzēst un izdarīt jaunu?

Bet jautājums paliek par bērnu, kuram, labākajā gadījumā, ir zināmi abi vecāki: viens - baltkrievs, otrs - igaunis, bērns dzimis šeit, Latvijā, bērnudārzā runā latviski, skolā runā latviski un arī jūtas kā latvietis. Kurš pieņems lēmumu, vai viņš ir baltkrievs vai igaunis? Kura Latvijas institūcija izdarīs to pareizo DNS analīzi par to, ir vai nav latvietis. Vai ādas krāsa vai rase būs noteicošā šobrīd - 2012.gadā, kuri ir vai kuri nav latvieši? Vai dzimtā valoda būs tā, kuru atbilstoši, nu, nezinu, kādam normatīvajam regulējumam institūcija vēlreiz pārbaudīs neatkarīgi no personas pilsonības, vai viņa ir gana labs latvietis vai nav gana labs latvietis? Vai varbūt tomēr... Kā mēs zinām, ir dažas konfesijas, kuras ir latviskākas, ir dažas konfesijas, kurās ir vairāk mazākumtautību pārstāvju. Kurš pieņems lēmumu, vai šis bērns ir vai nav latvietis?

Un man tiešām, apskatot likumprojekta anotāciju, kurā pie likuma mērķa - kādēļ likums ir vajadzīgs, - tiek norādīts, ka likums ir nepieciešams, lai iespējami plašāk ievērotu pilsoņu un nepilsoņu tiesības, bet man šķiet, ka to mēs varētu norādīt jebkura likumprojekta anotācijā. Vai arī anotācijas apakšsadaļa „Kāda var būt likuma ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību? Likumam būs pozitīva ietekme uz sabiedrības attīstību un demokrātijas nostiprināšanos. Likuma ietekme uz tautsaimniecības attīstību var būt netieša."

Anotācijā lasām: „Kā tiks nodrošināta likuma izpilde? Likuma izpilde tiks nodrošināta ar esošo institūciju palīdzību." Bet es šeit anotācijā neredzu, kura tad institūcija tik tiešām pieņems šo lēmumu manis minētajā situācijā, kad bērnam būs jānosaka tautība.

Un tad vēl arī neaizmirsīsim, ka mēs šobrīd dzīvojam atvērtā sabiedrībā, kur Latvijas pilsonību ir iespējams iegūt arī naturalizējoties ne tikai tiem, kuri šobrīd ir nepilsoņi... ka likumprojekta izstrādātājiem tā nav varbūt mērķauditorija, ar kuru gribētu strādāt, bet ka būtu jāstrādā arī ar tiem „labajiem", ar citu Eiropas valstu pilsoņiem.

Mēs šeit visai bieži minam šodien Šveici - demokrātijas citadeli. Pasakiet, kas tas ir - šveicietis? Tautība? Pasakiet kādam šveicietim, kuram dzimtā valoda ir vācu, ka viņš ir vācietis! Pasakiet šveicietim, kuram dzimtā valoda ir itāļu, ka viņš ir itālis! Un tad pasakiet, vai „šveicietis" ir tautība? Vai ANO ved tautību reģistru? Kurš pieņems lēmumu jautājumā, kas ir pasaules tautība un kas nav pasaules tautība?

Sakiet, vai „arābs" ir tautība? Mēs kafejnīcā ar dažiem kolēģiem Vikipēdijā meklējām to, kas ir tautība un kas nav tautība. *(No zāles dep. I.Parādnieks: „Latvietis ir tautība?")* „Arābs", starp citu, dažādos Vikipēdijas ierakstos... es zinu Kārtības rulli un es nesarunāšos ar zāli... „arābs" dažādos Vikipēdijas ierakstos tiek minēts kā persietis - vēsturiski, šobrīd varbūt kā irānis, bet ja nu atnāks uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi šis arābs, tad kāda tautība amatpersonai būtu jāieraksta šim cilvēkam?

Un visbeidzot. Ziniet, ir tāda anekdote. Diezgan muļķīga, bet es negribu aizskart nevienu tautību, tāpēc neteikšu, par kuru tautību ir runa, jo man anekdošu stāstīšana nepadodas tik ļoti labi kā Zariņa kungam. Bet, redziet, katrs sestais pasaulē, kurš dzimst, ir ķīnietis *(No zāles: „Kādā sakarā es?!")*, un tad tik tiešām, vai „ķīnietis" vispār ir tautība? Vai Ķīnā tie, kuri runā mandarīnu valodā, ir labāki ķīnieši nekā tie, kuri runā mazākumtautību valodās?

Dārgie cilvēki, vai vispār par šiem jautājumiem ir diskutēts? Mēs šeit runājam par grozījumiem Personu apliecinošu dokumentu likumā. Mēs esam Eiropas Savienības dalībvalsts, kas izdod Eiropas Savienības pases, uz kurām ir spiedogs ar Latvijas ģerboņa attēlu! *(No zāles dep. I.Parādnieks: „Kā līdz tam jūs dzīvojāt?")* Es nevaru šādu, tik nekvalitatīvu un neizdiskutētu, tikai un vienīgi uz emocijām un kaut kādiem populistiskiem apsvērumiem balstītu likumprojektu atbalstīt.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Jānim Dombravam.

J.Dombrava (VL-TB/LNNK).

Godātā Saeima! Kolēģi! Prezidij! Pretargumenti ir bijuši ļoti kolorīti: tika piesaukts tas, ka pasēs tautības ieraksts ir tikai staļinisma laikā bijis, un tad - ups! - nē, izrādās, Latvijas laikā arī bija.

Papētīsim tālāk! Izrādās, arī pat cariskās Krievijas laikā ir pastāvējuši šie tautību ieraksti... *(No zāles dep. A.Loskutovs: „Tas gan labs paraugs!") (Zālē smiekli.)* Mainām argumentus, kā izdevīgāk konkrētajā situācijā. Nu, tā ir laikam dažu politiķu ikdienas darbība...

Es dzirdēju šeit tiešām kaunīgo tautiešu, kaunīgo cittautiešu uzstāšanos, un man tiešām ir skumji.

Ne visi grib kaunēties par savas tautības ierakstu! Un, ja jūs minat kā argumentu darba devējus, tad... Judina kungs, ja jūs aiziesiet pie ļoti, ļoti nacionālradikāli domājoša darba devēja pēc savu darba gaitu beigšanas Saeimā, viņš atvērs vaļā referendumu lapiņu - paskatīsies, vai jūs esat parakstījies par krievu valodu... Un tad viņš var jūs nepieņemt. *(No zāles dep. A.Loskutovs: „Diskriminācija!"*) Savukārt... Nē, nu, vienkārši... Respektīvi, tautības ieraksts nenosaka politisko pārliecību. Tautības ieraksts ir mūsu identitātes jautājums. Un ir cilvēki, kas tiešām ar to lepojas, un tā ir vienīgā forma, kā var savu tautību apliecināt. Piemēram, Krievijā ir vairāki simti tautu, no kurām daudzas ir uz izmiršanas robežas. Un arī pie mums, Latvijā, dzīvo šo tautību pārstāvji, kuri tieši šo tautības ierakstu pasē uzskata par vienīgo apliecinājumu, ka viņi ir piederīgi šai savai tautai.

Mēs zinām karēļu tautu... Ja es nekļūdos, arī Saeimā ir karēļu tautas pārstāvis... *(No zāles dep. A.Klementjevs: „Ir! Ir!")* Ir arī citas tautas - udmurti, čuvaši, inguši un daudzas citas -, kurām nav savas neatkarīgas valsts. Mēs ar šo soli liedzam viņiem apliecināt savu piederību savai tautai. Bet tie, kuri nevēlas norādīt savu tautību, varētu, kā līdz šim, nenorādīt to.

Tāpēc es aicinu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Ingmāram Čaklajam.

I.Čaklais (VIENOTĪBA).

Augstā Saeima! Cienījamā priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! „Lūdzu, atļaujiet...!" Ar šādiem vārdiem pēdējās divās nedēļās pilnīgi nopietni man zvana un mani uzrunā cilvēki. Es viņiem saku: „Es atbalstu, es piekrītu, es arī lūdzu."

Zinot, ka argumenti jau izskanēja gan pirms Saeimas iepriekšējās sēdes, kad šo jautājumu mēs ietvērām (kaut arī izņēmām pēc tam), zinot, ka tie argumenti skanēs šodien šeit, man arī trūka vārdu, ar kādiem jūs pārliecināt. Un tad es lūdzu cilvēkiem palīdzēt atrast literatūrā dažas lietas, ko es jums gribu pateikt un pats tā īsti nevaru noformulēt. Tāpēc lieki nerunāšu, un atļaujiet nocitēt latviešu literatūru par latviešu vēsturi.

Teodors Zeiferts (tas nebūs gari)... Teodors Zeiferts. „Latviešu rakstniecības vēsture", par Krišjāni Valdemāru:

„Valdemārs nonāk 1854.gada jūlijā Tērbatā, ierakstās augstskolā Tautsaimniecības fakultātē un uzsāk studijas. Bez tam viņš nododas sabiedriskam un literāriskam darbam. Savam sabiedriskajam darbam Valdemārs uzstāda programmu, kas sastāv no viena paša vārda: LATVIETIS. Šo vārdu viņš raksta uz sava dzīvokļa durvīm blakus savam ģimenes vārdam. Tā to atrod Krišjānis Barons, vēlāk nonākdams Tērbatā. Viņš ir viens no retajiem, kas šādu uzrakstu saprot. Citi studenti - ne vien vācieši, bet arī latvieši - Valdemāram to ņem ļaunā. Studenti neesot šķirojami pēc tautībām, sevišķi no Baltijas studējošie jaunekļi. Visi viņi baudījuši to pašu izglītību, visi viņi pacēlušies uz tā paša sabiedriskā līmeņa, izglītību saņemdami vācu valodā. Viņi apvienojušies šajā tautībā, lai arī cēlušies no kādas tautības celdamies. Bet Valdemārs domāja citādi. Viņš šķita laiku atnākušu, kad par latvieti neapzīmē vienīgi zemnieku, kad no latviešu zemnieka izaugusi tauta, kas ar saviem pie dažādām šķirām piederīgiem, ciešā kopībā saistītiem locekļiem nostājas blakus citām tautām savā dzimtenē un ārpus tās. Sevišķi blakus šejienes vāciešiem. Tas pēdējiem, protams, varēja nepatikt, un arī lielākai daļai latviešu studentu tā nostāties nebija ērti, jo tas nozīmēja saviem vācu studiju biedriem griest krūtis pretī, doties ar viņiem cīņā. To zināja Valdemārs, to zināja Barons, tāpat Juris Alunāns. Un, kad 1856.gadā 14 latviešu studenti stājās kopā, lai kā latvieši par latviešiem interesētos un viņu labā darbotos, tas bija notikums, uz kuru grieza vērību ne vien latviešu studenti. Ar to bija latvieši pārgājuši pāri tai robežai, ko viņiem vācieši kā saviem vadāmajiem apakšniekiem bija vilkuši. Bija nu gaiši redzams, ka tie vairs negribēja būt ne viņu apakšnieki, ne viņu vadībā. Tādam latviešu inteliģences virzienam viņi stājās pretī visiem līdzekļiem, bet tas nebija apturams. Visstiprāko atbalstu tas atrada Valdemārā, kas tanī bija spēris pirmo soli." Tas bija citāts.

Godātie kolēģi! Atļaujiet arī man spert soli, atļaujiet ikvienam latvietim, kas to vēlas, spert šo soli un rakstīt „latvietis", ja viņš to vēlas, un arī līvam atļaujiet. Es atrodu to par pareizu esam, un mana pārliecība ir tā, ka, ja tas nebūtu tā bijis, tad nebūtu arī Latvijas valsts.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrim Buiķim.

A.Buiķis (VIENOTĪBA).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Kolēģi! Es gribu nedaudz pastāstīt vēsturi. Šeit jau tika pieminēts, ka dažādās valstīs ir dažādi, un arī man bija tā iespēja par to pārliecināties, kad no 1990. līdz 1992.gadam es paralēli strādāju Latvijas Universitātē un Vācijā Kaizerslauterna universitātē. Lasot speckursu, kad man bija vairākus mēnešus jābūt Vācijā, es, protams, stājos šajā pilnīgajā uzskaitē... tur apdrošināšana un tamlīdzīgi, un kāda vietējā latviešu ģimene, kas ļoti viesmīlīgi mani uzņēma otrajā gadā, lai man nebūtu jāmaksā par viesnīcu... Mājas īpašnieks gāja man līdzi uz policijas iecirkni, kur bija jāiesniedz dokumenti man un mājas īpašniekam, un tad attiecīgi divas lietas parādījās.

Pirmā lieta. Tur bija jāaizpilda samērā gara anketa, kur bija jāuzrāda arī reliģiskā pārliecība. Es uzrādīju, ka esmu luterānis. Izrādījās, ka tas nozīmē to, ka es automātiski ieeju luterāņu draudzē un ka man jāmaksā nodoklis. Tajā laikā tas man bija, tā teikt, ne sevišķi patīkami.

Un otrā lieta. Te pieminēja profesoru. Vācijā, izrādās, ja tevi ievēlē profesora amatā, tad to automātiski ieraksta pasē, un man tas mājas īpašnieks, zinot, ka es esmu profesors, bija ierakstījis „profesors". Vācu ierēdnis skatās manā pasē, bet tur nestāv rakstīts „profesors". Viņš saka: „Kā? Šis cilvēks šmaucas. Ja nav ieraksta „profesors", tad viņš nevar profesors būt." Beigu beigās viss noskaidrojās un man to „profesoru" ierakstīja. Un tamlīdzīgi.

Bet es ar to gribu uzsvērt, ka Vācijā ir šādas īpatnības. Nu kādēļ nevarētu būt kāda īpatnība, ja man ir vēlēšanās? Es pagājušajā gadā, saņemot jauno pasi, šajā ailē ierakstīju - latvietis. Un, ja ir cilvēki, kuri vēlas to ierakstīt, kāpēc mums to aizliegt? Es esmu par to, lai šajā gadījumā cilvēkiem, ja viņi vēlas, tāda iespēja tiktu dota.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Igoram Pimenovam.

I.Pimenovs (SC).

Labdien! Kolēģi, es esmu krievu cilvēks, un es gan gribētu, lai manā pasē tiktu ierakstīts, ka es esmu krievs. Vienlaikus es labi saprotu, ka mēs pieņemam lēmumu, kas nebūs attiecināms uz konkrētiem simt cilvēkiem, kas šeit piedalās sēdē, bet uz visu Latviju. Un jāsaprot, ka mūsu labajiem nodomiem nav nekādas vērtības, bet vērtība ir tikai lietderīgiem lēmumiem.

Patlaban Latvijā tiek piemērota tāda politiskā filozofija un likumdošanai tādi apstākļi, kas nedod iespēju Latvijas pilsonim, ierakstot pasē piezīmi par savu etnisko piederību, ierakstīt jebkādu tautību. Es nevaru, piemēram, ja es gribētu, ierakstīt, ka es esmu latvietis, es pat nevaru skatīties ierēdnim acīs, jo es zinu, ka manā dzimtā nekad nav bijis latviešu... nemaz.

No otras puses, es labprāt - es vai kāds cits - gribētu ierakstīt sevi par angli. Es, piemēram, labi pazīstu Angliju, es runāju angliski, man patīk šī tauta, es zinu tās vēsturi, kultūru, bet es to nedrīkstu darīt. Esošā likumdošana man liedz šo iespēju.

Līdz ar to es uzskatu, ka šis konkrētais likumprojekts ir skatāms plašākā tiesiskajā kontekstā. Tas nav sagatavots pieņemšanai tāpēc, lai tas tiešām sasniegtu ne tikai to mērķi, kuru ļoti precīzi aprakstīja kolēģi no Nacionālās apvienības, bet arī lai tas neierobežotu iespējas mūsu, Latvijas, pilsoņiem. Ir jāizdara attiecīgi grozījumi citos likumos, lai katrai personai būtu iespēja norādīt to etnisko piederību, kuru viņš vai viņa vēlētos. Patlaban tādas iespējas nav. Un līdz ar to es domāju, ka šobrīd vēl nav iestājies tas laiks, kad mēs varam atbalstīt attiecīgo likumprojektu, kuru tagad skatām.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Valdim Liepiņam.

V.Liepiņš (RP).

Godātais Prezidij! Godātie kolēģi! Es gribu sākt ar to, ar ko sāka pats pirmais runātājs. Viņš mums norādīja uz visādām starptautiskām normām un likumiem, un praksēm, kam nav nekāda sakara ar to, par ko mēs tagad runājam. Tā ka tas bija mēģinājums tādā veidā nostādīt ierosinājumu, ko faktiski nevar atbalstīt, balstoties uz kādām starptautiskām normām.

Otrkārt, šī ir *Facebook* aptauja... Vienkārši kauns, ka tādu var te pieminēt! 700 cilvēku... Tie visi ir šī aptaujas veicēja draugi, un man nekāds pārsteigums nav, ka 91 procents atbalsta viņa viedokli, jā. *(Starpsaucieni no zāles.)* Tā ka mēs zinām, kas apmēram... kādi ir viņa atbalstītāji, bet tam nav nekāda sakara ar to, ko saka un ko domā par šīm lietām Latvijas pilsoņi. *(No zāles dep. A.Loskutovs: „Pareizi!")*

Es sevi uzskatu par latvieti, vienmēr tāds esmu bijis, arī atgriezies Latvijā, kad es varēju ļoti labi palikt Rietumos, dzīvot kā niere taukos. Bet te mēs esam vairāki tādi cilvēki. Man šāds apliecinājums nav vajadzīgs pasē. Tāpat kā Inese Lībiņa-Egnere saka, ka viņa ir latviete, arī es esmu latvietis. Man nav pasē tas jāieraksta. Man nav uz pieres tas jāuzraksta.

Un, kad es domāju par to, kāds būs pielietojums šim ierakstam, tad es neko labu tur nesaredzu. Es saredzu tikai to, ka to var izmantot diskriminācijas nolūkos.

Un tad runa ir par to, ka... nu, gribas ierakstīt tautību. Es gribētu ierakstīt varbūt sava vecātēva tautību, tēva tautību, mātes tautību - vienalga, kādas lietas. Vienkārši vēlēšanās nav pietiekams arguments, lai kaut ko darītu. Tur jābūt ir pielietojumam - kārtīgam un pozitīvam.

Un, man liekas, tas ir vajadzīgs tieši tādiem cilvēkiem, kam faktiski ir ļoti lielas šaubas pašiem par savu identitāti un par to, ko teikt cilvēkiem, ja viņiem prasīs: „Vai tu ierakstīji pasē „latvietis" vai ne?" Tad apšaubīs tavu latvietību. Es domāju, ka tā ir mazdūšība. Absolūta mazdūšība!

Vislabāk jau būtu... Man arī patīk, ko Dombravas kungs pieminēja, - ka mēs varētu atgriezties arī pie cariskās Krievijas kārtības, bet es esmu pārsteigts, ka Nacionālā apvienība grib atgriezties pie padomju laika kārtības. *(No zāles dep. I.Parādnieks: „Par Krišjāni Valdemāru pasakiet!")*

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Dāvim Staltam.

D.Stalts (VL-TB/LNNK).

Cienījamie kolēģi! Ļoti atvainojos jau iepriekš, ka man ir aizsmakusi balss, bet es centīšos nolasīt to, ko kopā ar līvu tautiešiem esmu sagatavojis.

Jau padomju laikā, izsūtot līvus no Ziemeļkurzemes uz lielākām pilsētām un iesūtot vietā citu novadu ļaudis, lībiešu tauta aizvien straujāk zaudēja savu identitāti, ko tik ļoti rūpīgi bijām sākuši kopt Latvijas brīvvalsts laikā. Pēc izsūtīšanām vai ikviens Ziemeļkurzemē palikušais līvs jutās apdraudēts tikai dēļ tā, ka var atšķirties no kopējās masas, un tieši to arī vēlējās padomju vara - padarīt visus mūs... visus vienādus padomju tautas pilsoņus.

Cīņa par lībiešu tautības ierakstu pasē bija lībiešu kultūras un nacionālās atmodas aizsākums. Toreiz - 70.gadu beigās - mans tēvs Dainis Stalts un māte Helmī Stalte kopā ar lībiešu aktīvisti Emmu Ērenštreiti vāca latviešu inteliģences parakstus, lai atbalsta līvus viņu centienos iegūt tiesības savu tautību ierakstīt pasē. Toreiz, nebaidoties no padomju varas nosodījuma, parakstījās

Ojārs Vācietis, Marina Kosteņecka, Raimonds Pauls, Visvaldis Lāms, Imants Ziedonis, Imants Zemzaris, Jānis Liepiņš un arīdzan Jānis Peters, kurš gan beigās, nobīdamies no iespējamām čekas represijām, savu parakstu atsauca. Kopumā parakstījās ap 20 inteliģences un 20 līvu pārstāvjiem, kas bija ievērojama uzdrīkstēšanās priekš tiem laikiem.

Pēc tam, kad vēstule tika iesniegta Augstākajai padomei un partijas Centrālkomitejai, sekoja dažāda mēroga aktivitātes, lai vispār izskaustu lībiešu vārdu no aprites Latvijas PSR teritorijā.

Bija arī tādi lībieši, kas, riskējot ar deportāciju un apcietināšanu, tomēr nepameta pasu galdu, iekams nebija pasē ieguvuši ierakstu „lībietis". Starp viņiem bija arī mans vecaistēvs Oskars Stalts, tālbraucējs kapteinis, kurš vienmēr visiem ar lepnumu rādīja savu pasi un uzsvēra savu piederību Eiropas vismazākajai tautai.

Tagad atļaušos nolasīt jums lībiešu lielākās nevalstiskās organizācijas „Līvu savienība" vēstules fragmentu. Šī vēstule tika izsūtīta Saeimas Prezidijam tālākai izdalīšanai deputātiem, un es ļoti ceru, ka esat to jau arī saņēmuši.

„Pēdējo gadu laikā Latvijas Republikas otrā pamattauta ir spējusi bagātināt mūsu valsts kultūru un nacionālās bagātības ar jūtamu pienesumu: izdotas grāmatas, mācību līdzekļi, lībiešu-latviešu-igauņu vārdnīca. Pārtulkota lībiešu valodā Latvijas Republikas Satversme, sarīkoti desmitiem kvalitatīvi pasākumi dažādās Latvijas vietās ar mērķi apliecināt lībiešu kultūras mantojuma unikalitāti un ciešo saikni ar latviešu kultūru un valodu. Visu šo darbu veic cilvēki, kuru senči ir lībieši, un būtu nesaprotami, pat pazemojoši liegt iespēju ļoti daudziem Latvijas pilsoņiem lepoties ar ierakstu savā pasē „lībietis", „lībiete" vai „līvs", kaut arī tas būtu tikai viens ieraksts personu apliecinošajā dokumentā. Tas ir emocionāli svarīgi lielas daļas mūsu valsts iedzīvotāju pašapziņas saglabāšanai."

Godātie pozīcijas un godātie opozīcijas pārstāvji! Šoreiz tiešām aicinu likt pie malas partijas piederību un balsot pēc būtības, jo zinu, ka ikkatrā no Saeimā pārstāvētajām partijām ir tādi cilvēki, kuri atbalsta šos priekšlikumus.

Aicinu deputātus ļaut tiem, kuri to vēlas, būt lepniem par savu izcelsmi un nacionālo piederību. Lūdzu atbalstīt šo priekšlikumu!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Atim Lejiņam. *(No zāles starpsaucieni: „Balsot vajag!")*

A.Lejiņš (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Es mazliet mulstu. Es īsti nesaprotu, par ko ir strīds.

Es sāku domāt par sevi. Mana ģimene 1944.gadā pameta Latviju saprotamu iemeslu dēļ, un man ir bijušas divu svešu valstu pases. Kas tad īstenībā es esmu? Tanīs pasēs nebija ierakstīts: „latvietis". Tātad es neesmu latvietis?!

Nu padomājiet! Man bija Austrālijas pase, tad - Amerikas. Un tur, starp citu, ja tu esi amerikānis, tad tas ir tas pats - tautība un pilsonība ir viens un tas pats. Viņiem šādas problēmas nav. Un tāpat ir arī Austrālijā. Mani bērni tāpat... Viņiem bija citas pases. Visi ir atgriezušies Latvijā bez ieraksta pasē. Bez ieraksta!

Tāpēc es īstenībā mulstu. Ja tu iekšā jūti... Nu, te jau viens izteica kaut kādu mazvērtības kompleksu vai ko tamlīdzīgu... Jo, ja tu esi pārliecināts, ka esi latvietis - vai ne? -, nu, tad īstenībā jāsaprot, ka tas ir ceļošanas dokuments un var faktiski problēmas sagādāt, ja tu ieraksti citu tautību. Es zinu cilvēkus, kuriem ir cita tautība ierakstīta un kuri nav tikuši valstī iekšā un atsūtīti atpakaļ uz Latviju. Es to zinu!

Gribētu arī jautāt. Ingmār, paklausies! Ingmār, Ingmār, paklausies! 19.gadsimts... Krišjānis Valdemārs ir viens no maniem varoņiem, un to es iemācījos Austrālijā. Bet, ja viņš šodien sēdētu tavā vietā - vietā, kur tu tagad sēdi... Ja viņš, Krišjānis Valdemārs, būtu šodien deputāts, vai viņam būtu nepieciešams pie savām durvīm pienaglot zīmīti „Es esmu latvietis"? Nu, mums taču šodien tas vairs nav jādara. Mums taču nav vairs jādara tas! Mēs taču esam 21.gadsimtā. Mums valsts ir atjaunota uz visiem laikiem. Mūsu tauta iet uz priekšu, mēs sadzīvojam ar minoritātēm faktiski labāk, nekā var iedomāties, par spīti daudziem, kas saka, ka nezin kādi briesmīgi pārkāpumi šeit esot. Visi mūs augstu novērtē, Latvija ir veiksmes stāsts... Ko mums uztraukties par mūsu identitāti? Nu, es baidos... Nu man ir pasē ierakstīts: „latvietis". Man uzdeva to jautājumu, es dabūju jaunu pasi un teicu: „Nu jā, es esmu latvietis, jā!" Bet, ja nebūtu...? Vai tad es būtu uzreiz zaudējis savu latvietību, ja man nebūtu bijusi tāda iespēja - iegūt pasē šādu ierakstu? Es biju, esmu un palikšu latvietis neatkarīgi no tā, kas man pasē ir ierakstīts, jo Latvijas pase ir tā, par ko es cīnījos, un tā man tagad ir rokā. Viss ir kārtībā! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Raivim Dzintaram, otro reizi.

R.Dzintars (VL-TB/LNNK).

Godātie kolēģi! Te pieminēja starptautisko kontekstu. Tad, kad izskan kaut kas par starptautisko kontekstu, es labprāt dodos pie kolēģes Ilmas Čepānes, jo zinu, ka vienmēr dabūšu juridiski korektāko un kompetentāko atbildi. Un es Ilmai Čepānes kundzei vaicāju: vai ir kaut kādas starptautiskas normas, kas aizliegtu Latvijas pilsoņiem, respektīvi, mums, pieņemt kārtību, ka ir izvēles iespējas ierakstīt savu tautību? Es ceru, ka Ilma Čepānes kundze apliecinās, ka šāda aizlieguma nav. Nav nekā, kas mums aizliegtu to darīt!

Ir, protams, citu valstu prakse, un te izskanēja, ka citās valstīs šāda ieraksta nav un tādā gadījumā šādas iespējas nav. Mums ir atklāti jāizdara izvēle: kas mums ir svarīgāks - prakse, kā rīkojas citi, vai pašu pilsoņu vēlme un griba?

Te teica, ka tie ir pilsoņi, kas ir Dzintara Rasnača draugi. Bet, pat ja tā, tad kādēļ lai Dzintara Rasnača draugiem, kas ir pilsoņi, nebūtu šādu izvēles tiesību? Kā mēs zinām, tie ir ne tikai Dzintara Rasnača draugi, tie ir arī Ingmāra Čaklā draugi, un es ļoti ceru, ka tie ir arī Vladimira Reskāja draugi. Es pieļauju, ka tie ir ļoti daudzi Latvijas pilsoņi, kas to vēlas. Un es domāju, ka, ja jūs pārmetat... Ja kāds saka, ka apliecināt savu tautību esot nepieciešams tikai tad, kad ir šaubas par to... Es nedomāju, ka Krišjānis Valdemārs šaubījās par savu tautību, es nedomāju, ka viņš šaubījās par savu identitāti. Un, ja mēs skatāmies uz tiem laikiem un uz šodienu, tad šķiet, ka kopīgā ir diemžēl stipri, stipri vairāk.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Ingmāram Līdakam.

I.Līdaka (ZZS).

Cienījamie kolēģi! Tiešām, Judina kungs, kā vienmēr, nevar atstāt vienaldzīgu. Un viņa šie daudzo identitāšu meklējumi tiešām mani ļoti, ļoti, nu, tā teikt, neatstāj vienaldzīgu.

Raugiet, līdz šim es domāju tā: ja cilvēkam ir daudzas identitātes, tad viņš... tad principā tas liecina par kaut kādām medicīniskām indikācijām. Un tad pēc viņa ilgojas patiesībā daža veselības aprūpes iestāde. Es ceru, ka šeit nevienam šādas personības dubultošanās nav un nebūs, tāpēc es tomēr lūgšu: nu, beigsim šāda veida skarbas debates, ļoti emocionālas debates, jo tā mēs patiešām drīz tiksim pie diagnozes!

Sēdes vadītāja. Līdakas kungs, es tomēr jums vēlētos aizrādīt: izvairieties no personīgas savu kolēģu apvainošanas, kas varētu būt izskatāma Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā! Paldies.

Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B.Cilevičs (SC).

Cienījamie kolēģi! Šodien šeit tika minēti vairāki piemēri no vēstures un no starptautiskiem dokumentiem. Pirmām kārtām tomēr ir jānoskaidro fakti.

Attiecībā uz Krievijas impēriju. Tur pasēs tika fiksēta reliģiskā piederība. Piederība reliģiskajai konfesijai, nevis tautība! Un tas bija pamatoti, tāpēc ka konfesijām bija nodotas diezgan svarīgas valstiskās funkcijas. Tieši baznīcas reģistrēja laulību, tieši baznīcas reģistrēja dzimšanu un izsniedza miršanas apliecības, tāpēc tas valstij bija jāzina. Tas bija pamatoti, lai zinātu, kura konkrēta konfesija, kā saka, uztur šo civilierakstu reģistru.

Attiecībā uz Rasnača kunga pieminēto ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju. Tas arī bija diezgan interesanti, jo... šķiet, ka Rasnača kungs vienkārši nepareizi pārtulkoja deklarācijas 15.pantu. Oriģinālā, angļu valodā, ir vārds „nationality", kas angliski nozīmē „pilsonība", nevis tautība. Un par to var viegli pārliecināties, izlasot, piemēram, 1961.gada konvenciju par bezpavalstniecības samazināšanu, kas tagad bieži tiek pieminēta arī Pilsonības likuma grozījumu apakškomisijas darbā. Tā ka tā vienkārši nevar būt, ka ANO dokumentos tiek izmantots tautības jēdziens.

Patiešām, tā tas arī ir, ka tautība - tas ir Staļina izgudrojums, kas faktiski tika kodificēts viņa darbā par nacionālo jautājumu, un es ļoti labi sapratu, kāpēc Staļinam to vajadzēja. Viņam patiešām vienkārši vajadzēja visus pilsoņus salikt „pa plauktiņiem", jo attieksme pret dažādām tautībām bija ļoti dažāda. Mēs zinām, ka bija deportācijas, ka bija konkrēta diskriminācija gan praksē, gan arī likumos. Ja šo grozījumu iesniedzēji grib panākt to pašu rezultātu, tad es to saprastu, bet es ceru, ka tomēr ne.

Un nu attiecībā uz starptautisko praksi. Tā tiešām arī ir, ka demokrātiskajās valstīs tautība netiek fiksēta ļoti vienkārša iemesla dēļ - jo jēdziens „tautība" vispār netiek izmantots. Tiek lietots jēdziens „etniskā identitāte" vai plašākā nozīmē - „kultūras identitāte", bet kultūras identitāte ir mana dziļi personiska lieta. Piedodiet, bet tas no jums nav atkarīgs, kas es esmu pēc tautības! Tas ir tikai mans lēmums! Un nekādos dokumentos man to fiksēt absolūti nav vajadzīgs. Mana etniskā identitāte nav atkarīga no tā, ko jūs par to domājat.

Protams, valstij ir pienākums vākt attiecīgus datus, jo valstī, demokrātiskā valstī, ir jāievēro kultūru daudzveidība. Pastāv virkne starptautisku dokumentu un rekomendāciju, kas piedāvā vadlīnijas, kā tas jādara. Patiešām konkrētas personas etniskā identitāte ir sensitīvi dati. Tos nevar

publiskot nekur, un faktiski tautas skaitīšanas laikā tiek vākti dati - vispārēji apkopoti dati. Tie valdībai ir jāzina, nevis katras konkrētās personas tautība.

Es gribu atgādināt, ka jau 1995.gadā, kad Latvijā pasēs vēl pastāvēja obligāts tautības ieraksts, mēs saņēmām vēstuli no EDSO Augstā komisāra van der Stūla ar rekomendāciju - svītrot šo ierakstu. Un es patiešām varu ieteikt pārlasīt šo vēstuli, jo tur tie argumenti tika izklāstīti diezgan pārliecinoši.

Tātad man tiešām ir žēl to cilvēku, kam ir nepieciešams ieraksts pasē, lai saglabātu savu etnisko identitāti. Es domāju, ka šajā gadījumā diezin vai ieraksts līdzēs, jo etniskā identitāte ir kaut kas tāds, kas ir dziļāk dvēselē nekā cilvēka kultūra un valsts, tāpēc tur iejaukties nedrīkst. Es aicinu neatbalstīt šo priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Igoram Pimenovam, otro reizi.

I.Pimenovs (SC).

Es nesaskatu neko sliktu tajā, ka... *(Troksnis zālē.)* Man grūti runāt, priekšsēdētāj! Es nesaskatu neko sliktu tajā, ka padomju pasēs bija ierakstīta etniskā piederība, jo - es gribu atgādināt! - tieši uz šā ieraksta pamata bija izveidotas kultūru autonomijas Krievijas ziemeļu tautām, un tikai tāpēc tās kļuva atpazīstamas pasaulē. Un tikai tāpēc mēs līdz šim par tām zinām un tās atceramies: evenki, hanti, mansi, ņenci, hakasi - un vēl, un vēl.

Pavisam citi apstākļi bija Kanādas ziemeļos; es šajā ziņā neesmu speciālists, varbūt tie latvieši un mūsu kolēģi, kas dzīvoja Kanādā, var manis teikto palabot, bet, cik es saprotu, tur bija daudz sliktāka situācija, un tieši tāpēc, ka politika bija virzīta uz to, lai vienkārši neatpazītu ziemeļu tautas, visus saucam par indiāņiem. Mēs tagad neatceramies tos nosaukumus, bet viņi sevi atceras. Kas tagad starp mums vairs atceras, ka ir tādas tautas kā innu, odžibve, mikmaki, krī? Zināmā mērā tikai tāpēc, ka šie vārdi ir „izsmelti" no vārdnīcām...

Es saprotu kolēģus no Nacionālās apvienības: arī process, kas šeit notika, ir visai līdzīgs tam. Nacionālā vai etniskā pašidentifikācija varbūt prasa pēc tieši tādas piezīmes. Bet mūsu valsts likumos etniskā piederība ir kā pienaglota: persona nevar izvēlēties to etnisko piederību, kuru persona vēlas. Bet etniskā piederība taču nav asins kvalitāte, tā ir drīzāk prāta stāvoklis, pašidentifikācijas atrisinājums! Tik tālu mēs neesam tikuši, mēs joprojām esam latviešu revolūcijas procesā, kurš turpinās. Un lai turpinās! Tam es nekādā gadījumā negribu pretoties, bet tikai gribētu veicināt. Bet ar šādiem līdzekļiem mēs drīzāk varam saasināt attiecības mūsu daudznacionālajā valstī, jo - vēlreiz saku! - mēs nevaram viegli mainīt savu tautību pēc savas izvēles. *(Starpsaucieni no zāles.)*

Es atvainojos! Lūdzu, es gribētu turpināt.

Es piekrītu tam, ka tā ir citas likumdošanas problēma, bet tie ir saistīti jautājumi, tie ir nesadalāmi jautājumi.

Paldies jums par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ingai Bitei.

I.Bite (RP).

Godātie kolēģi! Es personīgi balsošu „par" šo likumprojektu, tāpēc man likās, ka man ir pienākums nākt šeit tribīnē un pamatot savu viedokli.

Es gribu sākt ar to, ka vienlīdzība noteikti nav vienādība. *(Zālē kņada, sarunas.)*

Sēdes vadītāja. Kolēģi, lūdzu, ievērojiet mazliet pieklājību!

I.Bite. Tas ir pats galvenais, ko es gribu pateikt, - ka tas, ka pret mums visiem ir jāizturas vienlīdzīgi, nenozīmē, ka pret mums ir jāizturas vienādi. Un tas, ka mums katram ir kāda tautība - latvietis, līvs, krievs -, nenozīmē, ka mēs visi gribētu saukties par pasaules pilsoņiem, lai arī mēs tādi pēc būtības esam.

Cilvēkam ir svarīgi piederēt, cilvēkam ir svarīgi piederēt ģimenei, dzimtai, piederēt arī tautai. Šajā globalizācijas laikmetā visas robežas ir atvērtas, mēs varam dzīvot un strādāt, kurā pasaules valstī mēs vēlamies, tāpēc šī piederība kļūs arvien virtuālāka un arvien emocionālāka, tā vairs nav...

Sēdes vadītāja. Dolgopolova kungs! Orlova kungs! *(Starpsaucieni no zāles: „Viņi par tēmu!")*

I.Bite. Paldies.

Šī piederība vairs nav fiziska, un šī piederība vairs nav materiāla.

Tāpēc es, lai arī piekrītu, ka šī ir emocionāla izšķiršanās, tomēr aicinu atbalstīt šo projektu, lai katrs varētu izvēlēties - norādīt vai nenorādīt savu piederību. Izvēlēties pats, nevis kāds cits, un brīvi, nevis uzspiežot.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aleksejam Loskutovam.

A.Loskutovs (VIENOTĪBA).

Labdien, kolēģi! Esmu nedaudz pārsteigts par to dedzību, ar kādu notiek diskusija, un par mājienu uz vairāku cilvēku vājo atmiņu, ka viņiem ir nepieciešams dokumentā ierakstīt, kas viņi ir, jo citādi viņi to var aizmirst. *(No zāles: „Lai ēd biezpienu!" Zālē pieaug troksnis.)*

Man, runājot par diskutējamo problēmu, vislielākā sāpe ir par esošā likuma - Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likuma - kvalitāti, jo ļoti daudzi kolēģi noteikti nepievērsa uzmanību tam, - un šodien par to jau bija runa -, ka šis likums ir absolūti iegrožojošs. Persona, kura ir Latvijas pilsonis, nepilsonis vai kurai Latvijas Republika piešķir bezvalstnieka statusu, ir tiesīga vienu reizi mainīt tautības ierakstu pret savu tiešo augšupējo radinieku tautību divu paaudžu robežās, ja viņa ir sasniegusi 15 gadu vecumu un var pierādīt savu radniecību ar minētajām personām.

Mums nevienam valstī nav tiesību brīvi izvēlēties...

Sēdes vadītāja. Kolēģi, mums pastāv iespēja arī pārtraukt sēdi un atgriezties tajā pēc kāda brīža, lai turpinātu savas diskusijas, ja mēs nespējam sekot līdzi vienai diskusijai, kas notiek no tribīnes.

A.Loskutovs. Mūsu valstī nevienam cilvēkam nav tiesību izvēlēties tautības ierakstu pēc paša... pēc pašidentificēšanās. Elementārs piemērs - ebreja un ukrainietes ģimenes bērns...

Sēdes vadītāja. Bērziņa kungs!

A.Loskutovs. ... pat tad, ja ģimene runā latviešu valodā, ja viņš ir gājis latviešu bērnudārzā, pabeidzis augstskolu latviešu valodā... ieguvis latviešu filoloģijas specialitāti universitātē un tagad pēta latviešu folkloru... šim cilvēkam saskaņā ar šodien spēkā esošo likumu nekad nav un nebūs tiesību ierakstīt pasē to, ar ko viņš pats sevi ne tikai sirdī, ne tikai dvēselē, bet arī ar visu dzīvesveidu identificē. Viņš nevar tikt pieskaitīts pie latviešiem. Un šajā ziņā man liekas nedaudz jocīga likumprojekta anotācijā ierakstītā frāze, ka likums stiprinās demokrātiju. Šis likums nav vērsts uz demokrātijas stiprināšanu! Ja mēs runājam un joprojām dalām jēdzienus „latviešu tauta" un „Latvijas tauta", tad tas nav vērsts uz vienotas tautas izveidi. Tā ir mūžīgā šķirošana! Man ir ļoti žēl, ka mūsu kolēģi Saeimā ar šķirošanu nodarbojas pat mūsu pašu sienās.

Pagājušā... kad beidza strādāt 10.Saeima, mūsu kolēģi no Nacionālās apvienības izveidoja dokumentu ar nosaukumu „Latviskuma indekss", kurā vērtēja Saeimas frakciju balsošanas latviskumu. Ja jau pat savās sienās latvieši mūžīgi dalīsies „labajos" un „sliktajos", tad nekas labs tas nebūs.

Es Rasnača kungam biju teicis: jā, manā pasē šodien ir ierakstīts „latvietis", bet Rasnača kungs nekad neatzīs, ka es esmu tikpat labs latvietis, kāds ir viņš pats.

No otras puses. Daugavpilī ir ļoti daudz cilvēku, kuri paaudžu paaudzēs ir latvieši, bet kuri nezina ne vārda latviski. Ir tādi cilvēki! Vai viņi ir sliktāki par mani? Sliktāki par Rasnača kungu? Laikam - nē! Un, ja mūsu mērķis ir veidot politisku tautu - Latvijas tautu, tad laikam vajadzētu beigt šķirot cilvēkus, un tāpēc, manuprāt, šodien izskatāmais likumprojekts noteikti nav sagatavots pienācīgā līmenī. Šajā ziņā es absolūti piekrītu kolēģim Pimenova kungam. Ja mēs tomēr gribam panākt, lai cilvēkam būtu tiesības ierakstīt tautību pasē, tad viņam ir jābūt arī brīvām tiesībām izvēlēties, kādu tautību viņš vēlas ierakstīt, izejot no viņa paša priekšstata par to, kāds viņš ir, izejot no viņa paša identitātes apzināšanās, nevis izejot no tā, kā uz viņu skatās ierēdņi.

Es šodien neredzu lielu jēgu balsot par šo likumprojektu, tāpēc ka - es atkārtošos! -, manuprāt, mūsu, Saeimas deputātu, uzdevums ir stiprināt Latvijas tautu kā vienotu politisku kopumu. Jebkādi citi mēģinājumi, kas vērsti uz cilvēku šķirošanu, nav vērsti uz tāda ļoti svarīga - politiski svarīga, demokrātiju stiprinoša, svarīga! - lēmuma pieņemšanu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Dzintaram Rasnačam, otro reizi.

Dz.Rasnačs (VL-TB/LNNK).

Godātie kolēģi, paldies par debatēm! Tiešām šīs debates bija ļoti vērtīgas - tāpēc vien, ka jūs, mēs visi saviem vēlētājiem parādījām, cik augstu mēs vērtējam savu nacionālo pašapziņu. Un es domāju, ka mūsu vēlētāji izdarīs secinājumus, jo tie 700 cilvēki... Liepiņa kungs, tas ir liels gods,

ka jūs pateicāt, ka viņi ir mani draugi. Bet tīklos aptaujas notiek citādā veidā - tā nav aptauja draugu vidū, tā ir aptauja visu tīkla lietotāju vidū.

Tas ir viens.

Otrs. Tiek pārmesta šķirošana. Loskutova kungs, tad jums jāizslēdz no Satversmes 114.pants, jo 114.pants ir visīstākais Latvijas tautas šķirotājpants! Kas tur rakstīts? „Personām, kuras pieder pie mazākumtautībām, ir tiesības saglabāt un attīstīt savu valodu, etnisko un kultūras savdabību." Jūs iebilstat pret mazākumtautību tiesībām, Loskutova kungs?! *(Smiekli, aplausi.)*

Un visbeidzot. Kolēģi, protams, arī šis balsojums zināmā mērā ļaus mūsu vēlētājiem nākotnē varbūt stingrāk mūs vērtēt nākamajās vēlēšanās.

Vakar bija diskusija par to, kā to nosaukt. Kā nosaukt to, ka tiek noliegts, aizliegts indivīdam saņemt šo ierakstu - brīvprātīgi saņemt? Kā to nosaukt? Kas tas tāds ir - liberālisms, neoliberālisms, ultraliberālisms? Un vakar viens kolēģis ļoti precīzi pateica: „Tas ir totalitārais liberālisms." *(Starpsaucieni: „Ooo!", „Kolosāli!") (VL-TB/LNNK frakcijas aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates turpināsim pēc pārtraukuma.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu klātbūtnes reģistrācijas režīmu!

Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, vārds paziņojumam deputātam Jānim Reiram.

J.Reirs (VIENOTĪBA).

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēde 106.kabinetā Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas telpās.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds paziņojumam deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Godātie Juridiskās komisijas locekļi! Mums pulksten 13.00 Juridiskās komisijas sēde.

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Tūlīt pēc Saeimas sēdes ir Frakciju padome. Mums ir jāizlemj par kārtību, kādā mēs strādāsim ar Nacionālo attīstības plānu, kad tas tiks iesniegts Saeimā.

Vārds Saeimas sekretāra biedram Jānim Vucānam.

J.Vucāns (11.Saeimas sekretāra biedrs).

Godātie kolēģi! Nav reģistrējušies: Augusts Brigmanis... nav klāt, Ina Druviete... nav klāt, Kārlis Eņģelis... nav, Andrejs Judins... ir klāt, Ivans Klementjevs... nav, Ilmārs Latkovskis... nav, Sergejs Mirskis... nav, Romāns Naudiņš... nav, Aleksandrs Sakovskis... nav, Raimonds Vējonis... arī nav.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Pārtraukums līdz pulksten 13.30.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 11.Saeimas priekšsēdētāja
Solvita Āboltiņa.

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Turpinām Saeimas 25.oktobra sēdi.

Tātad pirms pārtraukuma mēs sākām skatīt likumprojektu „Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā" pirmajā lasījumā un sākām debates. Šobrīd pēc pārtraukuma debates turpināsim.

Vārds deputātam Dāvim Staltam, otro reizi.

D.Stalts (VL-TB/LNNK).

Cienījamie kolēģi! Lai nebūtu tikai emocijas, es arī paskaidrošu, kādā veidā pie mums, lībiešiem, tas notiek. Mēs motivējam mūsu jauniešus iesaistīties lībiešu kultūras dzīvē. Un tā motivācija ir gaužām grūta, jo nav pārāk daudz instrumentu, kā viņus motivēt. Šī paaudžu asimilēšanās latviešu tautā ir notikusi, un mums ir ļoti grūti noturēt interesi par savu kultūru, par vēsturi un par piederību savai tautai. Un tā vienu reizi gadā - Jaunajā gadā - mēs pulcējamies kopā, un vēsturiski lielākā lībiešu organizācija „Līvu savienība" tiem jauniešiem - un ne tikai jauniešiem -, kas izsaka vēlmi iegūt ierakstu pasē, dod šādu apstiprinājumu arī tad, ja viņi tuvākajās divās līnijās uz augšu vai trijās pakāpēs uz augšu nevar pierādīt savu pēctecību. Un mums tas ir ļoti svarīgi!

Tas, par ko jūs šodien šeit runājat, jūs runājat būtībā par to, ka jūs ierobežosiet mums iespēju to darīt, un te nav nekādas runas par tautību šķirošanu vai vēl par kaut ko citu tamlīdzīgu. Te ir runa par to, ka iepriekšējo 20 gadu laikā Latvijas valsts Saeima ir smagi diskriminējusi lībiešu tiesības Latvijā, un tas turpinās vēl joprojām. Un tas, ko jūs šodien darāt, tas ne pie kā laba nenovedīs, ja mēs visi kaut kādu mistisku apsvērumu dēļ, domājot par kopīgo, vienoto globālo kultūru, iznīcināsim mūsu pašu vērtības. Līvi ir Eiropas mazākā tauta, un par tādu viņa ir atzīta!

Paldies. *(Aplaudē dep. J.Kursīte-Pakule.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Dzintaram Ābiķim.

Dz.Ābiķis (VIENOTĪBA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Cienījamie kolēģi! Man personīgi šī diskusija neliekas sevišķi auglīga, jo man īsti nav saprotams, kāds sakars lībiešu kultūras svētkiem ir ar dokumentu, kas ir domāts robežas šķērsošanai.

Kāpēc es tā saku? Manuprāt, ir ļoti daudz veidu, kā apliecināt savu latvietību, savu nacionālo piederību. Un tie ir: kopt valodu, kopt nacionālo kultūru, audzināt nacionālā garā savus bērnus un mazbērnus, godīgi strādāt, godīgi maksāt nodokļus, lai radītu apstākļus, ka mums būtu kārtīga opera, kurā dziedātu labākie latviešu solisti šeit pat uz vietas - Rīgā, nevis dziedātu ārzemēs, lai mums būtu lieliski teātri, lai mums būtu Dziesmu svētki, lai mēs, sarunājoties ar cittautieti, kurš prot latviešu valodu, nepārietu uz viņa valodu, bet lai mēs būtu pietiekami pārliecināti par savi.

Kas šodien mūsdienu pasaulē ir pase? Pase - tas ir dokuments robežas šķērsošanai. Iekšzemes lietošanai lielākajā daļā civilizēto pasaules valstu un drīz arī tepat, Latvijā, jau pases vairs vispār nelietos. Mums šim nolūkam ir identifikācijas apliecības, mums ir šofera tiesības, ko mēs parādām pases vietā, un nav nekādu problēmu.

Es esmu diezgan daudz ceļojis, un man tiešām ir bijušas situācijas... Tiešām nedaudz, bet ir bijušas reizes, kad kādiem citiem mūsu valstspiederīgajiem ir radusies robežas šķērsošanas reizē problēma, jo pases vienā ailītē ir rakstīts: „*Nationality* (tātad, mūsu izpratnē, „pilsonība") - latvietis", bet robežsargs pāršķir pasi un redz, ka citur ir rakstīts kaut kas pavisam cits. Nu stādieties priekšā, ka pārliecinātam Latvijas pilsonim, pēc izcelsmes arābam, būs jāieceļo Izraēlā! Viņam būs ailītē galvenajā pases lapā rakstīts - *Latvian* (latvietis), bet robežsargs pāršķirs pasi, un citā lappusē būs rakstīts, teiksim, „palestīnietis" vai „arābs".

Ko es ar to gribu teikt? *(Starpsaucieni no zāles: „Jā - ko?")* Es gribu ar to teikt, ka, manuprāt, daudz svarīgāk, cienījamie kolēģi, būtu, ja mēs šeit pusi dienas vai pat ilgāk diskutētu par lietām, kas ir daudz būtiskākas nacionālās pārliecības stiprināšanā; ja mēs šeit diskutētu par to, kāpēc pēdējos gados latviešu mācībvalodas skolās bērnu īpatsvars samazinās, kāpēc mēs Dziesmu svētkos vairs nevaram nodrošināt vīru koru kārtīgu skanējumu, jo mums vairs nav vīru, kas dzied vīru korī. Bet mēs šeit diskutējam par ceļošanas dokumentu, ko bieži vien izvelkam no plauktiņa tikai pāris reižu gadā vai pat retāk, kad dodamies uz ārzemēm.

Tā ka, cienījamie kolēģi, nebūsim tā sauktie papīra latvieši, bet domāsim, diskutēsim par lietām, kas tiešām ir būtiskas!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Es pateikšu, kāpēc es balsošu tomēr „par" šo likumprojektu.

Es balsošu tikai tāpēc, ka... Lai gan man nepatīk šīs atsevišķās runas, kurās jūs viens vai otrs cenšaties sevi parādīt kā labāku vai sliktāku latvieti, es balsošu „par" tikai tāpēc, ka pašlaik otrajā lasījumā Saeimā ir pieņemti grozījumi Pilsonības likumā. Šo grozījumu 2.pants paredz, ka piederībai pie Latvijas pilsonības viens no pierādījumiem ir tieši etniskā piederība. Proti, 2.pantā ir teikts, ka Latvijas pilsonis ir latvietis vai līvs, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā. Pirmās daļas 3.punktā - latvietis vai līvs, kura pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijā un kurš ir apliecinājis, ka viņa priekštecim 1881.gadā vai vēlāk Latvijas teritorijā, kāda tā pastāvēja līdz 1940.gada 17.jūnijam, bija pastāvīgā dzīvesvieta.

Tātad šādai personai būs jāpierāda sava latvietība. Iespējams, ka šie reģistri ir kaut kur juku laikos, kara laikā pazuduši. Iespējams, ka reģistros, kas tagad tiek sastādīti, kādreiz var kaut kādas kļūdas būt. Bet, ja, piemēram, mūsu bērniem, mazbērniem, mazmazbērniem radīsies kāda problēma, īpaši tiem, kas būs izceļojuši un gribēs atgriezties un kļūt par Latvijas pilsoņiem, tad šādā gadījumā... Iespējams, ka viņi būs saglabājuši mūsu pases vai mūsu bērnu pases. Tikai šā viena iemesla dēļ es atbalstu likumprojektu pirmajā lasījumā.

Es domāju, ka, likumprojektu otrajam lasījumam gatavojot, ir jāizvērtē, vai šeit ir arī samērīgums starp iespējamiem valsts budžeta jautājumiem, vai neprasās, lai šis ieraksts būtu identifikācijas kartēs.

Bet, protams, ir vēl arī otra lieta - šis emocionālais aspekts -, kā dēļ mēs par to visu runājam. Es te domāju arī Rasnača kunga izdarīto aptauju, ko viņš pats ir veicis, - ka vienkārši arī latviešu tauta jūt, ka tā zaudē savu identitāti šajā kosmopolītisma laikā, jo ir spiediens gan no Rietumiem, gan no Austrumiem, un, tieši pat nevērtējot visas tās pārējās konsekvences, attiecībā uz kurām es varu pilnīgi piekrist un par kurām runāja arī Judina kungs, cilvēki mēģina aizsargāt šo savu tautību. Mums jau ir ļoti daudz dažādu nacionālo īpatnību, kas ir mūsu tiesiskajā regulējumā. Un vai tad jums ir žēl? Lai tad ir vēl viena nacionālā īpatnība šajā lietā! Es domāju, ja tas neprasa lielus finansiālus ieguldījumus, tad kāpēc gan ne? *(Aplaudē VL-TB/LNNK frakcija.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam.

A.Elksniņš (SC).

Godājamie kolēģi! Tiešām Eiropas Savienības prakse rāda, ka ieraksts par tautību - tā ir katra pilsoņa brīva izvēle. Viņš var izvēlēties ierakstīt savu tautību pasē, bet var arī izvēlēties neierakstīt savu tautību pasē.

Bet kādas tendences es novēroju, klausoties pašreizējās debates? Man, piemēram, ir pazīstami lezgīnu tautības pārstāvji, kuri visnotaļ... kuriem ir Latvijas Republikas pilsoņa pase, kuriem pasē ir ierakstīta tautība - lezgīns, un viņi priecājas par to, ka ir šāds... ka valsts ir piedāvājusi viņiem iespēju šādu ierakstu veikt.

Šādas tendences ir novērojamas gan Nacionālajai apvienībai, gan arī mazākumtautībām. Ļoti daudzi cilvēki vēlas uzsvērt savu etnisko piederību, bet debatēs šodien man atmiņā nāca tas, kas bija noticis debašu laikā un uzstāšanās laikā par referendumu saistībā ar otro valsts valodu, kad tika uzsvērta piederība nevis Latvijas tautai, bet latviešu tautai. Un diemžēl arī šodien parādījās šīs etniskās izpausmes attiecībā uz šo ierakstu pasē, kad tiešām viens otrs sāka runāt par tādām lietām, ka nu darba devējs jau ieskatīsies, būdams nacionāli orientēts, tajā ierakstā, vai tu esi latvietis, vai esi ierakstījis savu identitāti vai neesi, un pēc tam tad sāks vērtēt, kas un kā.

Es tiešām kolēģus aicinu aizdomāties un padiskutēt dziļāk par šo jautājumu. Tas tiešām nav viennozīmīgs, jo mēs, atbalstot šo priekšlikumu, patiesi vairāk virzāmies uz etnokrātisku valsti. Un šajā gadījumā es nedomāju, ka tas būtu atbalstāms.

Līdz ar to es aicinu varbūt atturēties balsojumā par šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Judinam, otro reizi.

A.Judins (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi, ticiet man, ka es nebiju plānojis runāt otro reizi, bet es diemžēl nevaru piekrist Čepānes kundzes argumentiem, jo tiešām attiecīgo jautājumu nevajadzētu sasaistīt ar Pilsonības likumu, jo, ja mēs tiešām uzskatām, ka pase var kalpot kā pierādījums, tad mums visiem ir

jāraksta tautība, lai tiešām kāds, kam tā nav ierakstīta, pēc tam to nevarētu izmantot vai, teiksim, kaut ko zaudētu. Un mēs negribam to! Tas ir viens.

Otra lieta. Es tiešām domāju, ka mūsu reģistros, valsts reģistros, attiecīgā informācija jau ir un ka arī turpmāk tāda būs. Kolēģi! Mūsu nelaime un varbūt arī mana vaina tajā skaitā ir tā, ka mūsu diskusija attīstījās tieši šajā virzienā; proti, ka mēs runājam par tautību, bet mūsu pamatjautājums tomēr ir par pasēm - kas ir pase un kādai informācijai tajā ir jābūt iekšā. Un viens viedoklis ir tāds, ka tiešām cilvēks tad var iekļaut un arī prasīt, lai valsts atzītu šo informāciju un ierakstītu to, kas ir svarīgs. Un tad tiešām mēs varētu runāt par to. Piemēram, jūs tagad varat paskatīties un redzēt, ka sociālajos tīklos ir diskusija tieši par to, vai vajadzētu ierakstīt asinsgrupu, jo tas ir svarīgi. Tas tiešām ir svarīgi, un mēs patiesi varētu domāt par pasi kā par tādu dokumentu, kur ir viena brīva lapa, kur tāpat kā tviterī 140 zīmēm ir atstāta vieta un kur katrs raksta visu, kas viņam nāk prātā, jo nevajadzētu uzskatīt, ka ir kaut kāda viena identitāte, kas ir svarīgāka par citām. Bet mēs, protams, varam arī atgriezties pie jautājuma, kas ir pase. Un, ja pase ir dokuments, kas tiešām ir izmantojams, lai stātos kaut kādās attiecībās, tad mums ir jādomā par to, kāda informācija ir svarīga. Vārds, uzvārds, personas kods - tas ir svarīgi, bet cilvēka izcelsme, etniskā izcelsme, nav tā informācija, ar kuru ir jāoperē.

Cienījamie kolēģi, es nekādā ziņā neuzskatu, ka mums ir jāslēpj identitāte, ka nacionālā piederība ir lieta, par kuru nav jārunā. Ar to var lepoties! Taču, manuprāt, pase nav piezīmju grāmatiņa, kur cilvēks ieraksta, ka viņš ir latvietis, lai tad, kad viņš to aizmirst, viņš var atvērt pasi, izlasīt šo ierakstu un teikt: „Jā, esmu latvietis!"

Ir jābūt latvietim neatkarīgi no tā, vai tas ir rakstīts pasē vai ne!

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds Janīnai Kursītei-Pakulei.

J.Kursīte-Pakule (VIENOTĪBA).

Godātie kolēģi! Ir dažāda līmeņa identitātes. Mēs nevaram droši vien aiziet no tā, ka mums ir Eiropas identitāte, un no tā, ka mums neatkarīgi no tautības - vai mēs esam krievi, latvieši, ebreji, poļi - ir Latvijas identitāte, un diez vai tuvākajā nākotnē mēs varam aiziet no tās identitātes, kas ir etniskā identitāte.

Un, runājot par to, vai pase ir piezīmju grāmatiņa, jau kolēģis Andris Buiķis teica, kā ir Vācijā, - ka ieraksta, vai ir profesors vai kas... Ir tradīcijas.

Un vēl viens jautājums. Tad jau patiešām tālāk ir jāpaskatās, ko mēs pasē rakstām. Dzintars Ābiķis teica, ka pase ir vienkāršs robežšķērsošanas dokuments. Taču - atvainojiet! - sieviete nešķērso robežu citādāk nekā vīrietis. Nav gadījies redzēt! *(Aplausi.)* Priekš kam tad pasē ir jāraksta - „vīrietis" vai „sieviete"? Un kam ir vajadzīga tā informācija, ka ir dzimis, teiksim, Valkā vai Kalupē, vai Ludzas rajonā? Tad ir jātaisa kardināli - izņemt...

Bet kas mani aizskāra visvairāk? Tas, ka mēs... Dāvis Stalts, viens no lībiešu pārstāvjiem - lībiešu, pret kuriem bija diskriminācija Latvijas pirmās brīvvalsts laikā, tā sauktajos Ulmaņa laikos, - nedrīkstēja rakstīt pasē tautību „lībietis" padomju laikā... Ar jaunu netaisnību veco netaisnību nevar nolīdzināt.

Dzintars Ābiķis, kolēģis, rūpējas par... pirmām kārtām par arābiem, kas iebrauks Izraēlā... Es domāju, ka... Liegt iespēju lībiešiem un rūpēties pirmām kārtām par arābiem, nevis par

lībiešiem... liegt iespēju tiem, kas vēlas, ierakstīt pasē savu tautību - tas, manuprāt, ir absurds. Visu cieņu arābiem, bet es domāju, ka mums ir vēsturiskā taisnība jāatjauno pirmām kārtām attiecībā uz lībiešiem.

Lai ir izvēle! Mums ir jābūt izvēlei! Mēs nevaram aizliegt pasē ierakstīt to, ko vēlas viena daļa sabiedrības! *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu. Vai komisijas vārdā ir kas piebilstams?

E.Demiters. Nē, man nav nekas piebilstams.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 39, pret - 38, atturas - 4. Likumprojekts pirmajā lasījumā nav atbalstīts. Paldies.

Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts „Grozījumi Ceļu satiksmes likumā", otrais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā - deputāts Edvards Smiltēns.

E.Smiltēns (VIENOTĪBA).

Sveicināti, kolēģi! Strādājam ar likumprojektu „Grozījumi Ceļu satiksmes likumā", otrais lasījums.

Saņemti ir divi priekšlikumi.

1. - deputāta Imanta Parādnieka priekšlikums. Komisijā nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātam Imantam Parādniekam.

I.Parādnieks (VL-TB/LNNK).

Labdien, cienījamie kolēģi! Pāriesim pie mazliet vienkāršākas tēmas.

Jāteic, ka es esmu pārliecināts, ka ir noticis kāds pārpratums un tie, kas komisijā balsoja pret šo priekšlikumu, tiešām kaut ko ir pārpratuši. Un es paskaidrošu Saeimas deputātiem, arī tiem komisijas locekļiem... un arī mazliet par procedūru.

Mani priekšlikumi ir vērsti uz to, lai turpmāk motocikliem... lai pirmos trīs gadus - nevis pirmos divus gadus, kā tas ir automašīnām! - jauniem motocikliem nevajadzētu iziet tehnisko apskati... ka turpmāk tikai katru otro gadu motocikli izietu tehnisko apskati, nevis katru gadu, kā tas ir paredzēts mašīnām.

Mazliet par procedūru - par to, kā radās šis priekšlikums, un pēc tam arī par tā objektīvo pamatojumu. Tātad 16.maijā Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija organizēja speciālu sēdi šī jautājuma izskatīšanai. Uz šo komisijas sēdi tika uzaicināti Finanšu ministrijas, Satiksmes

ministrijas, Ceļu satiksmes drošības direkcijas pārstāvji, tiesībsargs un nevalstiskās organizācijas - Latvijas Motoklubu asociācijas - pārstāvji. Viņi bija ieradušies kuplā skaitā, un mēs šo jautājumu ļoti plaši izdiskutējām un izanalizējām. Protams, tur tika vērtēts daudz plašāk šis tvērums - ne tikai tehniskās apskates iziešanas laiks, bet galvenokārt tika runāts par nodokļiem, kuri ir nesamērīgi, jo šobrīd motocikliem tie ir 12, 24, 36 un 48 lati, kas atbilst vidēja mēroga mašīnai. Taču mēs arī zinām to, ka motociklus objektīvi lieto vismaz uz pusi mazāk nekā automašīnas vienkārši to lietošanas sezonalitātes dēļ.

Un kas notika tālāk? Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija pieņēma lēmumu. Es tagad nolasīšu šo lēmumu, kurā ir rakstīts tā: komisija konceptuāli atbalsta Latvijas Motoklubu asociācijas priekšlikumus, ka, sākot ar 2013.gadu, transportlīdzekļa valsts tehniskā apskate motocikliem būs veicama vienu reizi divos gados. Atbilstoši vēstule... *(Zālē troksnis.)* Es atvainojos, vai es varu palūgt nelielu uzmanību? Paldies.

Tātad vēstule no Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas tika nosūtīta Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, un Dombrovska kungs atbildēja uz šo vēstuli, apgalvojot, ka šobrīd tiek izstrādāts likumprojekts „Grozījums Ceļu satiksmes likumā", kuru mēs tagad arī skatām. Tad, kad tas būs ietverts darba kārtībā un tiks skatīts otrajā lasījumā... kad tas nonāks komisijā, tad mēs šo jautājumu detalizētāk skatīsim. Un kas ir svarīgi? Tas, ka uz attiecīgo sēdi tiks uzaicinātas visas ieinteresētās puses - gan pārstāvji no valsts pārvaldes, gan arī no nevalstiskajām organizācijām.

Es saprotu, ka tagad pats svarīgākais bija budžets un ka visā šinī apstākļu gūzmā piemirsās pateikt par šo izsūtīto vēstuli. Tāpat kā komisijas konsultantiem piemirsās uzaicināt mani kā priekšlikumu iesniedzēju uz sēdi, lai es varētu argumentēt, kāpēc tad īsti šādi priekšlikumi ir radušies. Es visu to saprotu, bet tomēr tas nemaina lietas būtību.

Un tagad par lietas būtību. Es jau minēju, ka tas ir objektīvi, ka motocikli tiek lietoti vismaz divas reizes īsāku laika periodu nekā automašīnas. Bet, tā kā šeit, iepriekš skatot jautājumu, daudzkārt tika pieminēts, kā notiek citās valstīs, tad es jūs pārsteigšu, pastāstīdams, kā notiek citās valstīs. Tātad ir tādas visiem zināmas Eiropas Savienības valstis kā Beļģija, Somija, Francija, Grieķija, Nīderlande, Portugāle un jau daudzkārt pieminētā Šveice, kur motocikliem - iedomājieties tikai! - vispār netiek veikta tehniskā apskate! Ārprāts, tas taču ir kaut kāds unikāls gadījums! Itālijā motociklam pirmos četrus gadus vispār tehniskā apskate nav jāiziet. Pēc tam - tikai katru otro gadu. Francijā ir tieši tāpat. Paskatīsimies, kas notiek pie kaimiņiem Lietuvā. Tur motocikli tehnisko apskati iziet katru otro gadu. Bet es vēl vairāk jūs pārsteigšu! Kas notiek Igaunijā? Tur ne tikai motocikli iziet katru otro gadu apskati, bet pat transportlīdzekļi līdz 10 gadu vecumam. Transportlīdzekļi! Bet pēc 10 gadu iestāšanās ierēdnim ir tiesības pieņemt lēmumu, vai šis transportlīdzeklis turpmāk divu gadu periodā izies vienu reizi...

Sēdes vadītāja. Kolēģi, lūdzu, ieņemiet vietas un pārstājiet savstarpēji sarunāties!

I.Parādnieks. ... vai turpmāk reizi divos gados izies tehnisko apskati.

Sēdes vadītāja. Ingmār Čaklais un Edvard Smiltēn! Sergej Dolgopolov! Lūdzu!... *(Starpsaucieni: „No zāles vajag izraidīt!")*

Ir iespēja iziet ārpus zāles un sarunāties, ja ir tik ļoti neatliekamas sarunas.

I.Parādnieks. Priekšsēdētājas kundze! Tā kā es runāšu par diviem priekšlikumiem, tad es lūdzu debatēm vairāk laika, jo tie abi ir saistīti.

Sēdes vadītāja. Vai deputāti neiebilst? *(Starpsaucieni no zāles.)*

Lūdzu, Parādnieka kungs!

I.Parādnieks. Vai tas ir - „nē" vai „nē", ka neiebilst?

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst. Lūdzu, turpiniet runāt!

I.Parādnieks. Paldies.

Tātad Igaunijā ierēdnis pieņem lēmumu par transportlīdzekli pēc 10 gadu ilga laika - pieņem lēmumu, vai turpmāk apskati vajag iziet reizi divos gados vai tikai reizi gadā. Tātad mūsu pieņemtais lēmums par to, ka motociklam būtu jāiziet tehniskā apskate reizi divos gados, nebūtu nekas unikāls.

Un vēl. Tie, kuri saka, ka ir nepieciešams rūpīgāk sekot līdzi transportlīdzekļa tehniskajai apskatei, kuri saka, ka tas palielina vai samazina uz ceļiem drošību. Ir neatkarīgais pētījums, ko veikuši divi zinātnieki - pētnieki Pēters Kristensens un Rūne Elviks. Viņi savā pētījumā ir pierādījuši, ka stingrāka tehniskā apskate uzlabo motociklu tehnisko stāvokli, bet viņi nenovēroja, ka tā dod vēlamo rezultātu - negadījumu skaita samazināšanos. Tos kolēģus, kas vēlas, es iepazīstināšu ar šo pētījumu.

Tātad, ņemot vērā visus šos faktus, ka nebija iespējas man šo argumentāciju izklāstīt komisijas sēdē, un arī to, ka šeit, iespējams, deputāti nevarēs tik ātri pieņemt vienīgo pamatoto lēmumu, es tagad atsaucu savus priekšlikumus *(No zāles: „Paldies Dievam!")*, lai tos iesniegtu uz trešo lasījumu un lai man būtu iespēja argumentēt, jo es *(Starpsaucieni no zāles.)* neredzu, ka kolēģi šeit ir gatavi nobalsot par tik pašsaprotamu priekšlikumu. Es atsaucu savus priekšlikumus. Kolēģi, trešajā lasījumā es... Tieši tādēļ, lai man būtu iespēja tos iesniegt uz trešo lasījumu, es tos tagad atsaucu un uz trešo lasījumu iesniegšu tādā pašā redakcijā. Tā ka, lūdzu, atbalstiet tos tad, kad likumprojektu Saeimā izskatīsim trešajā lasījumā!

Paldies. *(Starpsaucieni no zāles.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lai arī jūs esat atsaucis priekšlikumus, mēs varam turpināt debates. Es nepārtraukšu debates. Turpinām debates.

Vārds deputātam Klāvam Olšteinam.

K.Olšteins (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Augsti godātā Saeimas priekšsēdētāja! Cienījamie kolēģi! *(No zāles: „Vai tev ir motocikls?")* Man nav motocikla, un tāpēc es arī gribu teikt, ka tos, kas ir šajā zālē, noteikti varētu iedalīt tajos cilvēkos, kuriem ir motocikli, un tajos, kuriem to nav vai vēl nav. *(Starpsaucieni no zāles.)*

Tas, par ko minēja Parādnieka kungs, protams, ir diskutējams jautājums, un tur noteikti nav vienā vai otrā pusē absolūta taisnība, bet te es varu pastāstīt par tiem priekšlikumiem, kas ir saistīti ar šo likumu šobrīd. Varu pastāstīt, kādā veidā tie ir radušies un cik īstenībā jau sen ticis diskutēts par to, ka jauniem transportlīdzekļiem vajadzētu tehnisko apskati veikt pēc 24 mēnešiem, nevis 12 mēnešiem. Un tikai šobrīd šie priekšlikumi ir sasnieguši parlamentu, lai gan šī ir sena, jau vairāku gadu, kā saka, veca diskusija.

Un tāpēc es aicinu tiešām atbalstīt šos priekšlikumus un virzīties uz priekšu ar šīm normām, un diskutēt tālāk vai nu trešajā lasījumā, vai varbūt arī veidot atsevišķu likumprojektu par to, cik bieži būtu jāveic motocikliem šī tehniskā apskate.

Neesmu motocikla lietotājs, tāpēc nevaru pateikt, kā šie transportlīdzekļi nolietojas, bet skaidrs ir viens - ka tur ir noteikti jāvērtē *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „To vispār nevērtē!")* arī daudzi blakusapstākļi, kas saistīti ar drošību un citiem aspektiem, par ko jau reiz minēja mana kolēģe Elīna Siliņa no tribīnes, runājot par motociklu lietošanu.

Paldies jums!

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Tātad priekšlikumi ir atsaukti.

Lūdzu, Smiltēna kungs, turpiniet!

E.Smiltēns. Jā, kā es saprotu, ir atsaukts arī otrs priekšlikums. Līdz ar to visi priekšlikumi ir izskatīti. *(Starpsaucieni no zāles.)*

Sēdes vadītāja. Ir atsaukti.

E.Smiltēns. Lūdzu atbalstīt likumprojektu otrajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Grozījumi Ceļu satiksmes likumā" atbalstīšanu otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 85, pret un atturas - nav. Likumprojekts otrajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu trešajam lasījumam.

E.Smiltēns. Parādnieka kungs, mēs komisijā gaidīsim priekšlikumus līdz 8.novembrim.

Sēdes vadītāja. Citu priekšlikumu nav. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 8.novembris, un tas attiecas uz visiem, ka drīkst iesniegt priekšlikumus. Paldies.

Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā", otrais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Inese Lībiņa-Egnere.

I.Lībiņa-Egnere (RP).

Godātie kolēģi! Juridiskā komisija ir saņēmusi 44 priekšlikumus par grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un ir tos izskatījusi, un tagad informēšu jūs par šiem iesniegtajiem priekšlikumiem. Izskatīsim tos pa vienam, pēc kārtas.

1. - tieslietu ministra Bērziņa priekšlikums. Ir daļēji atbalstīts un iekļauts 2. - atbildīgās komisijas formulētajā priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 2. - atbildīgās komisijas, tas ir, Juridiskās komisijas, priekšlikums. Tas precizē, ka tiek noteikts jauns administratīvā soda veids - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus. Šis priekšlikums, kas ir komisijas priekšlikums, protams, ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 3. - tieslietu ministra Gaida Bērziņa priekšlikums. Nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I.Lībiņa-Egnere. 4. - tieslietu ministra priekšlikums. Ir daļēji atbalstīts, iekļauts 5.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 5. - atbildīgās komisijas priekšlikums, kas saistīts tātad ar jau skatīto 2.priekšlikumu, precizē administratīvā soda veidu - tiesību atņemšanu ieņemt noteiktus amatus. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 6. - finanšu ministra Vilka priekšlikums. Ir atbalstīts un iekļauts 7.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 7. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Ir saistīts ar finanšu ministra priekšlikumiem, kuru mērķis ir pastiprināt atbildību par šā kodeksa 156.[1] un 156.[2] pantā noteiktajiem pārkāpumiem, lai novērstu pastāvošo situāciju, ka tiek veiktas dažādas darbības ar kases aparātiem, ar kases aparātu sistēmu, ar programmatūru, lai slēptu vai samazinātu ar nodokli apliekamos ienākumus. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 8. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta... Deputāti lūdz balsojumu par 8. - Juridiskās komisijas priekšlikumu. Lūdzu zvanu! Balsosim par 8. - Juridiskās komisijas priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 57, pret - 25, atturas - nav. Priekšlikums atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 9. - tieslietu ministra Gaida Bērziņa priekšlikums. Nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I.Lībiņa-Egnere. 10. - tieslietu ministra priekšlikums. Ir atbalstīts daļēji un iekļauts 11.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 11. - atbildīgās komisijas priekšlikums par administratīvā soda termiņa aprēķināšanu. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 12. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 13. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Arīdzan atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 14. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 15. - deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums. Komisijā nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātei Irinai Cvetkovai.

I.Cvetkova (SC).

Augsti cienījamā priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Manā priekšlikumā panta dispozīcijā tika samazināta soda sankcija par vides informācijas slēpšanu, neparedzot uzreiz atņemt attiecīgajai amatpersonai, kas ir izdarījusi to pārkāpumu, tiesības ieņemt noteiktus amatus. Taču šāda sankcija ir paredzēta manā nākamajā priekšlikumā, ja attiecīgā amatpersona ir pieļāvusi šādu pārkāpumu atkārtoti.

Es vēlos pievērst uzmanību arī tam, ka Finanšu ministrija, kas piedalījās Juridiskās komisijas sēdē, īstenībā neslēpa savu īsto mērķi attiecībā uz sankciju palielināšanu un paziņoja, ka no soda naudas ir paredzēts papildus saņemt 5 miljonus latu. Bet vai šāds mērķis ir attaisnojams ar izmantojamo līdzekli? Es uzskatu, ka sods piemērojams, lai atturētu cilvēku no attiecīgās rīcības, nevis lai nopelnītu uz tās rēķina.

Es aicinu atbalstīt gan šo manu priekšlikumu, gan arī turpmākos līdzīgos priekšlikumus par soda sankciju apmēru, apjomu un to piemērošanu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Es lūdzu neatbalstīt šos priekšlikumus. Es pieļauju arī iespēju, ka jūs varbūt tā īsti neesat pamatīgi izlasījuši šo 84.pantā piedāvāto jauno redakciju, par ko tad iestājas atbildība, kad var zaudēt arī amatus, - proti, par neziņošanu vides aizsardzības un pašvaldību institūcijām par bīstamo vai citu kaitīgo vielu vai piesārņojošo vielu emisiju vidē, kā arī par vides informācijas slēpšanu - par dabas resursu izmantošanas vai vides aizsardzības statistikas gada pārskatu vai ikgadējo pārskatu par siltumnīcas efekta gāzu emisiju neiesniegšanu un datu sagrozīšanu, arī par monitoringu datu slēpšanu un sagrozīšanu. Tie ir ļoti nopietni pārkāpumi, un atsevišķos

gadījumos, iespējams, komersants pat ir ieinteresēts tos slēpt, un es nekādā gadījumā nevaru piekrist, ka jau no pirmās reizes šai sankcijai nebūtu preventīva nozīme. Tai ir ļoti liela nozīme, un nākošajā reizē Juridiskās komisijas sēdē mēs noteikti, Cvetkovas kundze, uzaicināsim Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjus, lai viņi pamato. Šeit nav tikai nauda, te nav tikai fiskālais efekts! Manuprāt, vismaz specializējoties vides tiesībās, es saskatu to, ka mēs nevaram atbalstīt jūsu priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu. Vai komisijas vārdā ir kas piebilstams?

Tad lūdzu zvanu! Balsosim par 15. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 25, pret - 58, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. Nākamais, 16., arī ir deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums, kurš ir saistīts ar iepriekš izdebatēto 15.priekšlikumu. Arī tas Juridiskajā komisijā nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu. Lūdzu zvanu! Balsosim par 16. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 25, pret - 54, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 17. - satiksmes ministra Aivja Roņa priekšlikums, kurš precizē 149.^{4} panta dispozīciju un papildina arī to, ka autovadītāja apliecībā norādītie ierobežojuma kodi ir tie, kas nosaka, kādos gadījumos autovadītājs var braukt.

Šis ir viens no tiem veidiem, par kuriem mēs diskutējām komisijas sēdē. Latvijā, tāpat kā citās Eiropas valstīs, tagad būs iespējams kārtot... iegūt autovadīšanas tiesības attiecībā uz tādām automašīnām, kurām ir automātiskā ātrumkārba. Līdz ar to personas pašas brīvprātīgi būs izvēlējušās apmācību veikt tikai uz automašīnām ar automātisko ātrumkārbu, un šīm personām autovadītāja apliecībā tiks norādīts īpašs kods, kas noteiks, ka šīs personas ir apmācītas braukt tikai ar tādām automašīnām, kam ir automātiskā ātrumkārba. Tātad, ja persona brauks ar tādu automašīnu, ar kādu braukt tā nebūs apmācīta (proti, nebūs kārtojusi attiecīgu eksāmenu, un līdz ar to apliecībā būs norādīts, ka persona to vadīt nespēj), tad Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ir paredzēts sods. Līdzīga kārtība ir arī citās Eiropas valstīs.

Kā mūs informēja Satiksmes ministrijas pārstāvji, šobrīd interese par to - kārtot eksāmenus braukšanai tikai un vienīgi ar automašīnām, kam ir automātiskā ātrumkārba, - ir samērā liela. Tāpēc arī Latvijā tas tiks piedāvāts, un tādēļ ir nepieciešami šie grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Komisijā priekšlikums atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

Kolēģi! Es tomēr vēlreiz atgādināšu: ja jums ir ļoti nepieciešams sarunāties, jūs varat iziet ārpus šīs telpas. Paldies.

I.Lībiņa-Egnere. 18. - satiksmes ministra Aivja Roņa priekšlikums. Ir atbalstīts redakcionāli un nedaudz precizēts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 19. - satiksmes ministra priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 20. - satiksmes ministra priekšlikums. Tajā, līdzīgi kā 19.priekšlikumā, ir runa par aizliegumu apstāties tuvāk par 25 metriem... Arī šis priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 21. - satiksmes ministra priekšlikums, kurš precizē sankciju, paredzot, ka par transportlīdzekļa vadīšanu, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles, bet nepārsniedz 0,5 promiles, pie administratīvās atbildības varēs saukt arī vadītājus, kuri vada D1, D, D1E, DE, TRAM un TROL kategorijai atbilstošus transportlīdzekļus, neatkarīgi no vadītāja stāža. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 22. - satiksmes ministra priekšlikums, ar kuru tiek nodalīta mopēda vadītāja un cita transportlīdzekļa vadītāja atbildība par transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 23. - satiksmes ministra priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 24. - satiksmes ministra priekšlikums, kurš precizē administratīvo atbildību par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kuram ir nepietiekams normatīvajos aktos noteiktais riepu protektoru dziļums vai ir riepu bojājums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 25. - satiksmes ministra priekšlikums, ar kuru pastiprināta atbildība par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kurš nav reģistrēts noteiktajā kārtībā. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 26. - finanšu ministra Vilka priekšlikums. Daļēji atbalstīts, iekļauts 27.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 27. - Juridiskās komisijas izstrādāts priekšlikums, kurš pastiprina atbildību par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtības neievērošanu un šo iekārtu lietotāju pienākumu nepildīšanu, kā arī paredz administratīvo atbildību par kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas lietošanu, ja ir mainīta tās konstrukcija, programmatūra vai kā citādi radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 28. - finanšu ministra priekšlikums, kurš paredz pastiprināt atbildību par normatīvajiem aktiem atbilstošu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu neuzstādīšanu un neizmantošanu. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 29. - Juridiskā biroja priekšlikums. Atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 30. - deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums, kurš Juridiskajā komisijā nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 30. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 27, pret - 56, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 31. - arī deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums par šo pašu $166.^{2}$ pantu.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 31. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 59, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. Arī 32.priekšlikums saņemts no deputātes Irinas Cvetkovas par ziņu un dokumentu izsniegšanas Uzņēmumu reģistram noteikumu pārkāpšanu, un arī šajā gadījumā deputāte ierosina diferencēt sankcijas par atkārtotiem pārkāpumiem. Komisijā nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 32. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 56, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 33. - Juridiskā biroja priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 34. - deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums par $166.^{6}$ pantu. Nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 34. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 51, atturas - 5. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. Arī 35.priekšlikums ir no deputātes Irinas Cvetkovas par šo pašu pantu, diferencējot atbildību par grāmatvedības pārskatu iesniegšanas un statistiskās informācijas noteikumu neievērošanu, un šī sankcija ir atkarīga no atkārtotības. Juridiskajā komisijā nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 35. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 27, pret - 51, atturas - 7. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. Nākamais - 36.priekšlikums - ir deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „Vienīgā strādā!")*, kurš komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta. Vai jūs lūdzat balsojumu? Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 37. - tieslietu ministra priekšlikums. Nav atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I.Lībiņa-Egnere. 38. - deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums. Nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 38. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 27, pret - 51, atturas - 7. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 39. - finanšu ministra Vilka kunga priekšlikums, kurš paredz noteikt administratīvo atbildību par ievešanas vai izvešanas kopsavilkuma deklarācijas neiesniegšanu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, tādējādi izvairoties no tādām situācijām, kad ar šo deklarāciju neiesniegšanu komersanti būtiski apgrūtina un paildzina muitas formalitāšu kārtošanu. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 40. - arīdzan finanšu ministra Vilka priekšlikums, ar kuru tiek papildināta $201.^{12}$ panta sankcija, paredzot iespēju pie noteiktiem apstākļiem, kad persona ir gatava samaksāt muitas nodokli, akcijas nodokli un pievienotās vērtības nodokli par degvielu, kuras daudzums pārsniedz normu un par kuru neiekasē minētos muitas nodokļus, degvielas konfiskācijas izvēles iespēju. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 41. - deputātes Irinas Cvetkovas priekšlikums. Nav atbalstīts. *(No zāles: „Balsot!")*

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 41. - deputātes Irinas Cvetkovas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 26, pret - 52, atturas - 7. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Lībiņa-Egnere. 42. - tieslietu ministra priekšlikums, kurš ir daļēji atbalstīts un iekļauts 43.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Lībiņa-Egnere. 43. - atbildīgās komisijas izstrādāts priekšlikums, kurš paredz pārejas noteikumu jauno regulējumu ar jaunu spēkā stāšanās termiņu pārejas noteikumos. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. 44. - Juridiskās komisijas priekšlikums, kurš paredz šā likuma spēkā stāšanās noteikumu, proti, likums stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī. Komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Lībiņa-Egnere. Paldies.

Visi priekšlikumi ir izskatīti. Komisijas vārdā lūdzu atbalstīt likumprojektu otrajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" atbalstīšanu otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 64, pret - nav, atturas - 24. Likumprojekts otrajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu trešajam lasījumam. *(No zāles: „30.oktobris!")*

I.Lībiņa-Egnere. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš trešajam lasījumam - piecas dienas.

Sēdes vadītāja. 30.oktobris. Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 30.oktobris. Paldies.

Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts „Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti", pirmais lasījums.

Ārlietu komisijas vārdā - deputāts Ojārs Ēriks Kalniņš.

O.Ē.Kalniņš (VIENOTĪBA).

Cienījamais Prezidij! Godājamie deputāti! Strādājam ar dokumentu Nr.1180.

Šī līguma mērķis ir izveidot Ziemeļvalstu funkcionālo gaisa telpas bloku, lai uzlabotu Eiropas aviācijas sistēmas darbību un ilgtspēju. Šāds bloks, ietverot Latviju, Igauniju, Somiju un Norvēģiju, palielinās sistēmas kapacitāti, samazinās izmaksas, nepazeminot drošību un saglabājot vides aizsardzības mērķus.

Ārlietu komisija izskatīja šo likumprojektu un aicina atzīt to par steidzamu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 86, pret un atturas - nav. Likumprojekts atzīts par steidzamu.

O.Ē.Kalniņš. Ārlietu komisija aicina atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta „Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 83, pret - 2, atturas - nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam un otrā lasījuma laiku.

O.Ē.Kalniņš. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 26.oktobris un izskatīšana būtu 1.novembrī.

Sēdes vadītāja. Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 26.oktobris, izskatīšana Saeimas 1.novembra sēdē. Paldies.

O.Ē.Kalniņš. Paldies.

Sēdes vadītāja. Nākamā darba kārtības sadaļa - „Lēmumu projektu izskatīšana".

Nākamais darba kārtības jautājums - lēmuma projekts „Par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11) izslēgšanu no 2013.gada valsts budžeta likumprojektu paketes". Vai Juridiskās komisijas vārdā Čepānes kundze ko teiks? *(No zāles: „Balsojam! Piekrītam!")*

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi, es paskaidrošu, kāda iemesla dēļ tiek izslēgts. Iemesls ir gluži vienkāršs: tādēļ, ka mēs tikko atbalstījām grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un noteicām priekšlikumu iesniegšanas termiņu visai īsu. Manuprāt, šis likumprojekts trešajā lasījumā varētu tikt izskatīts pat pirms budžeta paketes pieņemšanas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projekta „Par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11) izslēgšanu no 2013.gada valsts budžeta likumprojektu paketes"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 87, pret un atturas - nav. Lēmums pieņemts. Tātad likumprojekts no budžeta paketes izslēgts.

Nākamais darba kārtības jautājums - lēmuma projekts „Par atbildīgās komisijas maiņu likumprojektam „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11)".

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu „Par atbildīgās komisijas maiņu likumprojektam „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11)"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 89, pret un atturas - nav. Lēmums pieņemts. Tātad atbildīgā par šo likumprojektu ir Juridiskā komisija. Paldies.

Un pēdējais mūsu šīsdienas sēdes darba kārtības jautājums - „Par 11.Saeimas deputāta Nikolaja Kabanova Saeimas deputāta ētikas kodeksa pārkāpumu".

Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas vārdā - deputāts Vitālijs Orlovs.

V.Orlovs (SC).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godātie deputāti! Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija savā šā gada 3.oktobra sēdē pēc 11.Saeimas deputātu - Vinetas Poriņas, Ineses Laizānes, Ināras Mūrnieces, Jāņa Dombravas un Initas Bišofas - lūguma ierosināja un šā gada 17.oktobra sēdē izskatīja 11.Saeimas deputāta Nikolaja Kabanova Saeimas deputāta ētikas kodeksa pārkāpuma lietu.

Lietas izskatīšanas gaitā komisija izvērtēja Nikolaja Kabanova rīcību Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas Valstiskās audzināšanas apakškomisijas 2012.gada 25.septembra sēdē un pieņēma zināšanai Nikolaja Kabanova komisijai rakstiski pausto viedokli.

Komisija konstatēja, ka Saeimas deputāts Nikolajs Kabanovs, uzvedoties Saeimas deputāta ētikas kodeksam neatbilstoši minētās apakškomisijas sēdē, ir pārkāpis Saeimas deputāta ētikas kodeksa 7., 14. un 20.punktu. Pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 179.pantu, komisija izteica 11.Saeimas deputātam Nikolajam Kabanovam rakstveida brīdinājumu. Komisijas lēmums tiks publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis".

Sēdes vadītāja. Mēs... manuprāt, par šo lēmumu nav jābalso. Bet tūlīt Juridiskais birojs precizēs, vai mums ir nepieciešams balsojums vai arī pietiks vienkārši ar to, ka šis jautājums ir izskatīts.

Nē. Un, tā kā par šo jautājumu balsojums nav nepieciešams, tad arī pēdējais mūsu šīsdienas sēdes darba kārtības jautājums ir izskatīts.

Lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu klātbūtnes reģistrācijas režīmu! Paldies.

Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, vārds paziņojumam deputātei Initai Bišofai.

I.Bišofa (RP).

Godātie Sociālo un darba lietu komisijas deputāti! Aicinām jūs uz sēdi pulksten 14.30 komisijas telpās.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds paziņojumam deputātei Zandai Kalniņai-Lukaševicai.

Z.Kalniņa-Lukaševica (RP).

Godātie kolēģi! Inovāciju un zinātnes apakškomisijas sēde notiks pulksten 15.15 Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas zālē.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds Saeimas sekretāram Dzintaram Rasnačam reģistrācijas rezultātu nolasīšanai.

Dz.Rasnačs (11.Saeimas sekretārs).

Godātie kolēģi! Nav reģistrējušies: Augusts Brigmanis, Ina Druviete, Kārlis Eņģelis, Ivans Klementjevs, Ilmārs Latkovskis, Sergejs Mirskis, Romāns Naudiņš, Aleksandrs Sakovskis, Raimonds Vējonis un Jānis Vucāns.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.
Līdz ar to Saeimas 25.oktobra sēdi pasludinu par slēgtu.

SATURA RĀDĪTĀJS
11. Saeimas rudens sesijas 9. sēde
2012. gada 25. oktobrī

Par darba kārtību

Par likumprojektu „Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju”” *(Nr. 421/Lp11)*
(Dok. Nr. 1363, 1363A)

Priekšlikumi - dep. V.Agešins (par)
- dep. V.Valainis (pret)

Par likumprojektu „Grozījumi likumā „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību”” *(Nr. 422/Lp11)*
(Dok. Nr. 1364, 1364A)

Par likumprojektu „Grozījumi likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās”” *(Nr. 423/Lp11)*
(Dok. Nr. 1365, 1365A)

Par likumprojektu „Grozījumi Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likumā” *(Nr. 424/Lp11)*
(Dok. Nr. 1370, 1370A)

Par likumprojektu „Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā” *(Nr. 425/Lp11)*
(Dok. Nr. 1371, 1371A)

Par likumprojektu „Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” *(Nr. 426/Lp11)*
(Dok. Nr. 1372, 1372A)

Par likumprojektu „Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā” *(Nr. 427/Lp11)*
(Dok. Nr. 1373, 1373A)

Par likumprojektu „Grozījumi Nacionālās drošības likumā” *(Nr. 428/Lp11)*
(Dok. Nr. 1374, 1374A)

Par likumprojektu „Grozījums Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā” *(Nr. 429/Lp11)*
(Dok. Nr. 1375, 1375A)

Par likumprojektu „Grozījumi Civilās aizsardzības likumā” *(Nr. 430/Lp11)*

(Dok. Nr. 1376, 1376A)

Par darba kārtību

Par likumprojektu „Grozījumi likumā „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu”” *(Nr. 437/Lp11)*
(Dok. Nr. 1393)

Lēmuma projekts „Par Jāņa Brazovska iecelšanu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieku” *(Nr. 294/Lm11)* (Noraidīts)
(Dok. Nr. 1339)

Ziņo - dep. J.Reirs

Debates
- dep. A.Elksniņš
- dep. J.Ādamsons
- dep. Dz.Zaķis
- dep. V.Dombrovskis
- dep. K.Seržants
- dep. I.Parādnieks
- dep. I.Līdaka
- dep. J.Reirs
- dep. Dz.Rasnačs

Likumprojekts „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”” *(Nr. 417/Lp11)* (1.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 1338, 1351, 1338B)

Ziņo - dep. I.Čepāne

Debates
- dep. V.Agešins
- dep. A.Elksniņš
- dep. V.Liepiņš
- dep. I.Čepāne
- dep. A.Elksniņš
- dep. D.Reizniece-Ozola
- dep. I.Čepāne
- dep. V.Liepiņš
- dep. I.Lībiņa-Egnere

Paziņojumi
- dep. V.Valainis
- dep. E.Siliņa

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs J.Vucāns

Debašu turpinājums - dep. B.Cilevičs

- dep. A.Lejiņš
- dep. R.Kārkliņa
- dep. K.Seržants

Likumprojekts „Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā" *(Nr. 341/Lp11)* (1.lasījums)
(Noraidīts)
(Dok. Nr. 1147, 1290, 1341)

Ziņo - dep. E.Demiters

Debates
- dep. Dz.Rasnačs
- dep. A.Judins
- dep. E.Demiters
- dep. R.Dzintars
- dep. I.Lībiņa-Egnere
- dep. J.Dombrava
- dep. I.Čaklais
- dep. A.Buiķis
- dep. I.Pimenovs
- dep. V.Liepiņš
- dep. D.Stalts
- dep. A.Lejiņš
- dep. R.Dzintars
- dep. I.Līdaka
- dep. B.Cilevičs
- dep. I.Pimenovs
- dep. I.Bite
- dep. A.Loskutovs
- dep. Dz.Rasnačs

Paziņojumi
- dep. J.Reirs
-Dep. I.Čepāne

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs J.Vucāns

Debašu turpinājums
- dep. D.Stalts
- dep. Dz.Ābiķis
- dep. I.Čepāne
- dep. A.Elksniņš
- dep. A.Judins
- dep. J.Kursīte-Pakule

Likumprojekts „Grozījumi Ceļu satiksmes likumā" *(Nr. 349/Lp11)* (2.lasījums)
(Dok. Nr. 1368)

Ziņo - dep. E.Smiltēns

Debates - dep. I.Parādnieks
- dep. K.Olšteins

Likumprojekts „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" *(Nr. 166/Lp11)*
(2.lasījums)
(Dok. Nr. 1369, 1369A)

Ziņo - dep. I.Lībiņa-Egnere

Debates - dep. I.Cvetkova
- dep. I.Čepāne

Likumprojekts „Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti" *(Nr. 352/Lp11)* (1. lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 1180, 1389)

Ziņo - dep. O.Ē.Kalniņš

Lēmuma projekts „Par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" *(Nr. 392/Lp11)* izslēgšanu no 2013. gada valsts budžeta likumprojektu paketes" *(Nr. 289/Lm11)*
(Dok. Nr. 1333)

Ziņo - dep. I.Čepāne

Lēmuma projekts „Par atbildīgās komisijas maiņu likumprojektam „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" *(Nr. 392/Lp11)*" *(Nr. 290/Lm11)*
(Dok. Nr. 1334)

Par 11. Saeimas deputāta Nikolaja Kabanova Saeimas deputāta ētikas kodeksa pārkāpumu
(Dok. Nr. 1366)

Ziņo - dep. V.Orlovs

Paziņojumi
- dep. I.Bišofa
- dep. Z.Kalniņa-Lukaševica

Reģistrācijas rezultāti
Nolasa - Saeimas sekretārs Dz.Rasnačs

Balsojumi

Datums: 25.10.2012 09:12:24 bal001
Par - 85, pret - 1, atturas - 0. (Reģistr. - 87)
Balsošanas motīvs: Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" (421/Lp11), nodošana komisijām

Datums: 25.10.2012 09:47:25 bal002
Par - 42, pret - 39, atturas - 6. (Reģistr. - 89)
Balsošanas motīvs: Par Jāņa Brazovska iecelšanu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieku (294/Lm11)

Datums: 25.10.2012 09:53:09 bal003
Par - 50, pret - 34, atturas - 0. (Reģistr. - 91)
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta atzīšanu par steidzamu. Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" (417/Lp11), 1.lasījums

Datums: 25.10.2012 11:16:52 bal004
Par - 52, pret - 37, atturas - 0. (Reģistr. - 91)
Balsošanas motīvs: Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" (417/Lp11), 1.lasījums

Datums: 25.10.2012 13:47:35 bal005
Par - 39, pret - 38, atturas - 4. (Reģistr. - 86)
Balsošanas motīvs: Grozījums Personu apliecinošu dokumentu likumā (341/Lp11), 1.lasījums

Datums: 25.10.2012 13:57:24 bal006
Par - 85, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Grozījumi Ceļu satiksmes likumā (349/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 13:59:57 bal007
Par - 57, pret - 25, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.8. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:03:57 bal008
Par - 25, pret - 58, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.15. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:04:27 bal009
Par - 25, pret - 54, atturas - 1. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.16. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:09:25 bal010
Par - 27, pret - 56, atturas - 1. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.30. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:09:54 bal011
Par - 26, pret - 59, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.31. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:10:27 bal012
Par - 26, pret - 56, atturas - 1. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.32. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:10:58 bal013
Par - 26, pret - 51, atturas - 5. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.34. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:11:31 bal014
Par - 27, pret - 51, atturas - 7. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.35. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:12:12 bal015
Par - 27, pret - 51, atturas - 7. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.38. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:13:22 bal016
Par - 26, pret - 52, atturas - 7. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par priekšlikumu Nr.41. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:14:21 bal017
Par - 64, pret - 0, atturas - 24. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (166/Lp11), 2.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:15:56 bal018
Par - 86, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta atzīšanu par steidzamu. Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti (352/Lp11), 1.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:16:22 bal019
Par - 83, pret - 2, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par Līgumu par Ziemeļeiropas funkcionālā gaisa telpas bloka izveidošanu starp Igaunijas Republiku, Somijas Republiku, Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti (352/Lp11), 1.lasījums

Datums: 25.10.2012 14:17:44 bal020
Par - 87, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11) izslēgšanu no 2013.gada valsts budžeta likumprojektu paketes (289/Lm11)

Datums: 25.10.2012 14:18:11 bal021
Par - 89, pret - 0, atturas - 0. (Reģistr. - 90)
Balsošanas motīvs: Par atbildīgās komisijas maiņu likumprojektam „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.392/Lp11) (290/Lm11)

Frakciju viedokļi
2012.gada 25.oktobrī

Vadītāja. Labdien, cienījamie radioklausītāji! Jūsu uzmanībai tiešraidē no Saeimas nama Sēžu zāles skan „Frakciju viedokļi", un turpmākajās minūtēs Saeimas deputāti jums pastāstīs par šodienas sēdē skatītajiem jautājumiem un pieņemtajiem lēmumiem, kā arī par citām aktualitātēm.

Pirmajam šodien vārds Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas deputātam Kārlim Seržantam. Lūdzu!

K.Seržants (ZZS).

Labdien, cienījamie radioklausītāji! Šī diena Saeimā uzskatāma par īstiem demokrātijas svētkiem, jo, runājot par Brazovska kunga apstiprināšanu FKTK priekšnieka vietnieka amatā, jāteic, ka mēs redzējām, ka tiešām notika demokrātisks process, jo pat frakciju iekšienē viedokļi dalījās un vienas frakcijas iekšienē balsojums bija dažāds, un ar diezgan mazu balsu pārsvaru Brazovskis tomēr pagaidām netika ievēlēts.

Kāpēc tā?

ZZS frakcijas viedoklis. Šis kungs ir banku sektoru uzraudzījis Latvijā pēdējos 20 gadus: 10 gadus – FKTK, un vēl pirms tam 10 gadus – Latvijas Bankā. Ja mēs uzdodam sev jautājumu, vai banku sektors Latvijā ir izcēlies ar, teiksim, kādu paraugstatusu vai ir bijis ļoti mierīgs, mēs diemžēl nevaram uz šo jautājumu atbildēt, ka tā tas ir bijis. Latvijas Krājbankas gadījumā patiešām mēs šeit redzējām bankas īpašnieku ļaunprātīgu rīcību, kuru FKTK varbūt nevarēja paredzēt, turpretim „*Parex* bankas" gadījumā tomēr ir acīm redzams, ka FKTK šo procesu acīm redzami „nogulēja" un tāpēc šīs bankas bankrots bija ļoti smags un tā sekas tautsaimniecībā jūtamas vēl šodien.

Otra lieta, ko mēs šodien izskatījām, bija likumprojekta par tautas nobalsošanas kārtību nodošana komisijām. Ar opozīcijas spēkiem ir izdevies sākotnēji drakonisko skaitli... Sākotnēji bija paredzēts, ka varēs vispār referenduma procesu uzsākt, savācot 10 procentu vēlētāju parakstus, bet nu ir izdevies šo skaitli nodabūt līdz 30 tūkstošiem parakstu. ZZS piekrīt arī šā procesa finansēšanas kontrolei un daudziem citiem nosacījumiem. Tomēr ir viens, kam mēs nekādi nevaram piekrist: tad, kad beigsies šis pārejas posms – 2015.gadā –, referendumu varēs rosināt tikai 10 procenti vēlētāju, un tas noteikti būs vairāk nekā 100 tūkstoši cilvēku.

Un, oponējot tiem, kas apgalvo, ka referendumi Latvijā arī turpmāk būs tikai par krievu valodu, par nepilsoņu tiesībām un tamlīdzīgi, es varu tikai uzdot jautājumu: vai kāds domā, ka Latvijas vēlētājiem nebūtu tiesību lemt ne par eiro ieviešanu, ne par kodolenerģijas izmantošanu, ne par tautas vēlēta Valsts prezidenta institūcijas ieviešanu? Mēs tā nedomājam. Sevišķi pēc tam, kad vakardien mūsu frakcijā viesojās premjers Dombrovskis, kurš ieskicēja situāciju un stāstīja arī par valsts budžetu nākošajam gadam, pieauga mūsu pārliecība, ka šis budžets ir vairāk vērsts uz to, lai valsts par katru cenu pildītu eiro ieviešanas kritērijus, un mazāk ir domāts par cilvēkiem; mūsu viedoklis ir tikai kļuvis stiprāks, un mēs jau premjeru vakar brīdinājām, ka mēs ļoti nopietni apsveram domu par referenduma organizēšanu par eiro ieviešanu.

Un pēdējais – par iespēju ierakstīt pasē savu tautību. Arī šajā sakarā diskusijas šodien bija ļoti karstas, un pret to nobalsoja Reformu partijas frakcijas un frakcijas VIENOTĪBA vairākums, kā arī „Saskaņas Centrs", bet visi ZZS biedri un Nacionālās apvienības deputāti balsoja „par". Mēs, ZZS, tomēr uzskatām, ka nedrīkst liegt šādu ierakstu izdarīt cilvēkam, kurš to vēlas, un tas nebūt nav obligāts. Ja latvietis, krievs vai līvs tomēr uzskata, ka viņam ir svarīgi, lai šāda viņa identitātes papildu atzīme pasē būtu, tad liegt to ir ļoti netaisnīgi. Un, visticamāk, šis likumprojekts Saeimā atgriezīsies vēlreiz.

Paldies.

Vadītāja. Paldies Kārlim Seržantam no Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas.
Nākamajam vārds frakcijas VIENOTĪBA deputātam Ainaram Latkovskim. Lūdzu!

A.Latkovskis (VIENOTĪBA).

Labdien! Es šoreiz tikai par vienu likumprojektu.

Šodien Saeima nobalsoja, nodeva komisijām izskatīšanai likumprojektu „Grozījumi Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likumā". Kāpēc es, Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētājs, par to stāstu? Man liekas, jebkurš no klausītājiem atceras to traģisko gadījumu kinoteātrī pirms vairāk nekā gada: tika nošauts nevainīgs cilvēks. Tāpēc mūsu komisija sapulcējās uz vairākām sēdēm un lūdza Iekšlietu ministrijas ekspertus sagatavot grozījumus – visaptverošus grozījumus! –, kas mainītu situāciju, it īpaši saistībā ar ieročiem, kuri tiek nēsāti pašaizsardzībai.

Beidzot šie grozījumi no Iekšlietu ministrijas, no Ministru kabineta nonākuši Saeimā! Tie tika nodoti Aizsardzības un iekšlietu komisijai.

Pateikšu tikai tās galvenās lietas, kas ir paredzētas.

Atgriežamies pie ieroča nēsāšanas atļaujas izsniegšanas termiņiem, bet atcerieties (lai būtu pilnīga skaidrība, ja klausās kāds mednieks): šie ierobežojumi – tie ir uz 10 gadiem – attieksies tikai uz ieročiem pašaizsardzībai, tie neattieksies uz medību un sporta ieročiem. Tiem tas joprojām būs bez ierobežojumiem. Tātad, ja jums nepieciešams ierocis pašaizsardzībai, būs šis termiņš – 10 gadi.

Paredzētas arī izmaiņas, kas aizliegs izsniegt ieroča nēsāšanas atļauju ne tikai personām, kas tiek turētas aizdomās par smagu vai sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu, bet arī personām, kas tiek turētas aizdomās par mazāk smagu noziegumu izdarīšanu.

Turklāt ieroča nēsāšanas atļaujas pretendentiem, ieroču īpašniekiem un personām, kuras strādā ar ieročiem, būs nepieciešams iziet ne tikai veselības pārbaudi, kāda ir līdz šim prasīta, bet arī atsevišķu psiholoģisko īpašību pārbaudi. Tas ir pilnīgs jauninājums, un Ministru kabinets izdos speciālus noteikumus. Šādas prasības dos iespēju izvērtēt personas atbilstību rīcībai ar ieroci, vadoties ne tikai no personas veselības stāvokļa, bet arī no personas psiholoģiskā raksturojuma, un atteikt ieroča nēsāšanas atļauju izsniegšanu personām, kurām, pat ja medicīniski nav nekādu pretindikāciju, tomēr psiholoģiskās īpašības ir tādas, kas vienkārši neļauj tām piekļuvi ieročiem.

Vēl viena lieta. Pašaizsardzība šaujamieročiem – pistolēm un revolveriem – likumprojektā paredzēts noteikt tādu kārtību, kāda bija iepriekš, – ka kontrolšāvieni Valsts policijā izdarāmi reizi 5 gados.

Par gāzes pistolēm. Ir paredzēts aizliegums pārveidot jeb pielāgot gāzes pistoles (revolverus) šaušanai ar šaujamieroču patronām, kā tas ir iespējams ar atsevišķām, piemēram, Turcijā ražotām, gāzes pistolēm. Policija ir secinājusi, ka bieži vien bruņotos uzbrukumos jeb laupīšanās tiek izmantotas šādas gāzes pistoles.

Man liekas, ka šie ierobežojumi, it īpaši tiem, kuriem ir ieroči pašaizsardzībai, būs zināmā mērā, protams, apgrūtinoši, bet tie ir nepieciešami drošībai ne tikai kinoteātrī, bet jebkur.

Ieročiem pašaizsardzībai ir jābūt pieejamiem tikai cilvēkiem, kuri ir saņēmuši atļauju, un tam ir jābūt sarežģīti – saņemt šo atļauju. Tāpēc, ka ierocis paliek ierocis.

Paldies.

Vadītāja. Paldies Ainaram Latkovskim no frakcijas VIENOTĪBA.
Nākamais runās Politisko partiju apvienības „Saskaņas Centrs" frakcijas deputāts Valērijs Agešins. Lūdzu!

V.Agešins (SC).

Paldies.

Labdien, cienījamie radioklausītāji! „Saskaņas Centrs" uzskata, ka valstij ir jāatjauno iedzīvotājiem viņu sociālās garantijas pirmskrīzes apjomos. Līdz ar to Politisko partiju apvienības „Saskaņas Centrs" frakcija iesniedza šodien vairākus priekšlikumus valsts 2013.gada budžetam un ar to saistītajiem likumprojektiem.

„Saskaņas Centrs" ierosina atgriezties pie pensiju indeksācijas sistēmas, pārdalīt iedzīvotāju ienākuma nodokļu radītos ienākumus par labu pašvaldībām, palielināt ar nodokļiem neapliekamo iedzīvotāju ienākuma minimumu, tāpat ar nodokļiem neapliekamo minimumu par katru apgādājamo, samazināt ienākuma nodokļa likmi fiziskajām personām, kuras veic saimniecisku darbību, no 25 procentiem uz 15 procentiem.

Atsevišķi valdības ministri apgalvo, ka Latvija veiksmīgi it kā pārvarējusi saimniecisko krīzi, tomēr viņi aizmirst pateikt to, ka valsts, ieviešot nežēlīgas taupības režīmu, faktiski iegrābās pensionāru, no valsts budžeta algu saņemošo un bērnu vecāku kabatās, jo viņiem tika atņemtas sociālās garantijas. Nodokļu ieņēmumi budžetā tikai vēl tuvinās pirmskrīzes līmenim, tāpēc ir nepieļaujami tērēt milzu summas valsts aparāta uzturēšanai.

Patlaban valstij vissvarīgākais uzdevums ir atdot Latvijas iedzīvotājiem tās sociālās garantijas, kas bija spēkā pirmskrīzes laikā. Līdz ar to „Saskaņas Centra" deputāti piedāvā jau no 2013.gada 1.janvāra atjaunot pensiju indeksācijas sistēmu, kas tika atcelta 2009.gadā. Tikai pagājušajā gadā vien inflācija bija 4 procentu līmenī, un tiek prognozēts, ka šogad cenas augs. Attiecīgi samazinās sirmgalvju reālie ienākumi, jo pensijas jau trīs gadus netiek indeksētas. Turklāt cenas aug pirmās nepieciešamības precēm un pakalpojumiem, no kuriem pensionāri nevarēs atteikties.

Tāpat mūsu frakcija ierosina palielināt ar nodokļiem neapliekamo iedzīvotāju ienākuma minimumu no 45 uz 60 latiem mēnesī.

Krīzes laikā tika pieņemts lēmums samazināt ar nodokļiem neapliekamo iedzīvotāju ienākuma minimumu vairāk nekā uz pusi – no 90 uz 35 latiem.

2011.gadā ar nodokļiem neapliekamais minimums pieauga līdz 45 latiem mēnesī.

Šogad valdība diemžēl atteicās spert vēl vienu soli pretī tam, lai neapliekamo minimumu tuvinātu pirmskrīzes līmenim. Mēs uzskatām, ka ir pienācis laiks atmaksāt tautai šo parādu.

Un par vēl vienu no „Saskaņas Centra" šodien iesniegtajiem priekšlikumiem. Mēs ierosinām arī palielināt no 70 latiem uz 80 latiem mēnesī ar nodokļiem neapliekamo minimumu par katru apgādājamo. Mēs uzskatām, ka tas būs kaut neliels ieguldījums, lai palielinātu ienākumus ģimenēm ar bērniem.

Savus priekšlikumus mēs aizstāvēsim Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, kā arī Saeimas 15.novembra sēdē.

Paldies par uzmanību.

Vadītāja. Paldies Valērijam Agešinam no Politisko partiju apvienības „Saskaņas Centrs" frakcijas.
Nākamajam vārds Nacionālās apvienības „Visu Latvijai!"–„Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" frakcijas deputātam Dzintaram Rasnačam. Lūdzu!

Dz.Rasnačs (VL–TB/LNNK).

Labdien, cienījamie radioklausītāji! Šodien tiešām bija vētraina Saeimas sēde. Daļēji jau mani kolēģi izklāstīja, kādi lēmumi tika pieņemti, taču pakavēšos pie diviem.

Tika skatīts jautājums par finanšu galvenā uzrauga vietnieka kandidatūras apstiprināšanu, tas tiešām tika ļoti ilgstoši apspriests un bija smags. Mums vakar frakcijas sēdē bija iespēja tikties ar Latvijas Bankas vadītāju un arī ar kandidātu, un mēs secinājām, ka tomēr šis kandidāts, lai gan viņš ir ļoti augsta līmeņa profesionālis, tomēr nevarētu strādāt trešo termiņu šajā amatā, jo diemžēl tas, kas ir noticis ar „*Parex* banku" un ar Latvijas Krājbanku, – tā ir daļēji arī viņa atbildība.

Otrs jautājums, pie kura vēlos nedaudz pakavēties, ir jautājums par ikviena tiesībām saņemt savas tautības ierakstu pasē. Jāteic, ka šobrīd jau likums nosaka (gan cits likums), ka ikvienam ir tiesības saskaņā ar savu nacionālo pašapziņu un nacionālo izcelšanos uzrādīt likumā noteiktajā kārtībā vai atjaunot savos dokumentos nacionālo piederību. Tās ir mūsu, ikviena, tiesības. Līdz ar to indivīds, kuram ierēdnis atsaka šo ierakstu veikt, varētu vērsties administratīvajā tiesā un caur administratīvo tiesu jau šodien panākt šī ieraksta veikšanu. Taču tas ir ilgstošs process, un, protams, mēs ar izmaiņām likumā gribējām paātrināt šo lietu. Diemžēl pagaidām mēs vēl neesam ieguvuši balsu vairākumu. Jāteic, ka „Saskaņas Centrs" ar Reformu partiju un daļu VIENOTĪBAS noraidīja šo mūsu iniciatīvu. Šis balsojums, manuprāt, ir vēsturisks, šis balsojums ieies Latvijas vēsturē. Es ļoti ceru, ka vairāki laikraksti to rīt publicēs. Sociālajos tīklos tas jau ir reģistrēts un ir pieejams praktiski ikvienam interesentam gan Latvijā, gan ārpus tās.

Mēs šo cīņu turpināsim un agri vai vēlu nonāksim līdz uzvarai.

Protams, ja būtu administratīvās tiesas precedents šajā jautājumā, tad mums būtu vienkāršāka turpmāk šī jautājuma risināšana.

Un, beidzot savu šīsdienas sakāmo, es gribu minēt to, ka Nacionālā apvienība ir ļoti gandarīta par panākto kompromisu ar koalīcijas partneriem, par panākto vienošanos demogrāfijas lietās. Kā saka – no runām pie darbiem – varētu arī tā teikt. Tātad ir panākts ļoti, ļoti plašs atbalsts gan vecākiem, gan arī bērniem, tieši pirmsskolas vecuma bērniem. Ir panākts minimālais vecāku pabalsta palielinājums: jau ar nākamā gada 1.janvāri tas būs 100 lati. Ir panākts arī tas, ka vecākiem, kuriem jāgaida rindā uz pirmsskolas izglītības iestādi, būs 100 latu pabalsts, lai bērns varētu papildus... lai viņi varētu rūpēties par savu bērnu. Protams, arī panākta nekustamā īpašuma nodokļa atlaide – no nākamā gada būs 50 procentu atlaide daudzbērnu ģimenēm. Un te varētu uzskaitīt vēl un vēl, un vēl.

Tātad savu runu es, protams, beidzu uz optimistiskas nots. Un aicinu visus, kam ir iespēja, ielūkoties šīsdienas balsojuma izdrukā par iespēju veikt tautības ierakstu pasē, jo, es domāju, nākamajās vēlēšanās jums šī izdruka palīdzēs izdarīt to izvēli, kāda ir saskaņā ar jūsu pārliecību.

Paldies.

Vadītāja. Paldies Dzintaram Rasnačam no Nacionālās apvienības „Visu Latvijai!"–„Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" frakcijas.

Un frakciju viedokļu izklāstu šodien noslēdz Reformu partijas frakcijas deputāts Valdis Liepiņš. Lūdzu!

V.Liepiņš (RP).
Labdien, cienījamie klausītāji! Es gribu pieskarties tikai trim jautājumiem.

Pirmais ir par Jāni Brazovski un viņa noraidīšanu jeb neievēlēšanu FKTK priekšnieka vietnieka amatā. Tas varbūt bija demokrātisks balsojums, bet tie argumenti bija ļoti, ļoti vāji. Pirmais arguments bija faktiski tas, ka vajag maiņu maiņas dēļ, jo cilvēks tur it kā pārāk ilgi nosēdējis; nemaz neņēma vērā to lielo pieredzi, ko viņš tur ir ieguvis. Un viņam mēģināja uzvelt – vienam cilvēkam! – vainu par to, par ko ir faktiski atbildīga visa FKTK un, varētu teikt, visa mūsu banku pārraudzības sistēma. Tā ka balsojums jau, saprotams, bija demokrātisks, bet es nedomāju, ka tas bija pārāk gudrs. Un mēs atkal esam atvadījušies no viena ļoti spējīga cilvēka, kas ir ieguvis pieredzi! Cik es zinu, viņš ir uzrunāts jau no ārzemēm, un, visticamāk, viņš turpinās savu karjeru ārzemēs. Un tas ir zaudējums Latvijai.

Otrs jautājums ir par tautas nobalsošanu. Pamatā kas notika? Tā pamatmaiņa bija, ka to pirmo slieksni samazinājām no 50 tūkstošiem uz 30 tūkstošiem parakstu. Bet pārējais, teiksim, tas, ka ir stingrāki noteikumi par finansēšanu, par nobalsošanas tēmu autoriem, – tas viss paliek, un tas ir ļoti labi. Labi tādi nodrošinājumi pret bezatbildīgiem referendumiem.

Mēs dzīvojam parlamentārā sistēmā (man liekas, to ļoti daudzi no opozīcijas deputātiem vienkārši nesaprot), un parlamentārā sistēmā, atskaitot vienu izņēmumu, kas ir Šveice, īstenībā ļoti maz pielieto tautas nobalsošanu, lai par kādiem jautājumiem izšķirtos. Ja to rīko, tad tā ir par ļoti fundamentāliem jautājumiem – tādiem kā, teiksim, iestāšanās Eiropas Savienībā vai izstāšanās no tās. Par citiem jautājumiem... Tur nekas nav aizliegts. Vienkārši... Kas ir panākts? Tas, ka mazāk būs bezatbildīgu un faktiski ļaunprātīgu ierosinājumu tautas nobalsošanā. Un te mēs varam runāt par valodas referendumu, mēs varam runāt arī par ierosinājumu par pilsonības piešķiršanu nepilsoņiem. Tie pamatā ir bezatbildīgi referendumi. Trakākais ir, ka tos ierosina Latvijas pilsoņi! Faktiski viņi šo procedūru, kas ir ļoti demokrātiska, izmanto, nevis lai demokrātiju stiprinātu, bet lai to grautu un lai Latvijas attīstību un vispār Latvijas, teiksim, pozīcijas vājinātu.

Var teikt, ka te tie argumenti bija, manā uztverē, ļoti demagoģiski. Tika piesaukta Šveice. Šveice, mēs zinām, ir izņēmums. Piesaukta tika Rietumu prakse. Rietumu praksē ļoti minimāli tiek izmantoti referendumi jeb tautas nobalsošana. Un pārsvarā jau atkal dzirdējām kārtējos pārspīlējumus, ka atņemam tautai varu, kas ir paredzēta Satversmē. Tās ir galīgas blēņas, nekā tamlīdzīga nav!

Trešais ir jautājums par tautības ierakstu pasē. Rasnača kungs ļoti spilgti izteicās. Te bija vairāki viedokļi, bet es nedzirdēju atkal nevienu faktiski tādu nopietnu argumentu „par". Un to iesāka, varētu teikt, pats Rasnača kungs... Viņš diezgan ilgi runāja par dažādām starptautiskajām

tiesībām... par cilvēktiesībām un citiem normatīviem aktiem, kam nebija nekāda sakara ar tautības ierakstīšanu pasē. Viņš arī citēja kādu... tādu aptauju, kura bija veikta *Facebook* un kuras pamatā ir viņa draugi un paziņas, kas, saprotams, viņu atbalsta. To viņš mēģināja attiecināt uz Latvijas pilsoņiem kā tādiem. Tas vienkārši norāda, ka viņš īsti nesaprot, kas ir aptaujas un kā no tām var nonākt pie kādiem secinājumiem.

Es, saprotams, tautības ierakstīšanu pasē neatbalstīju, jo man ir ļoti skaidri un gaiši zināms, kas es esmu: es esmu latvietis. Tāds es esmu dzimis, un tāds es arī nomiršu. Man liekas, ka tas ieraksts ir vajadzīgs tādiem cilvēkiem, kas faktiski šaubās par savu latvieša identitāti. Viņš ierakstīs pasē „latvietis" un tad skries pa pasauli un rādīs visiem, ka viņš ir latvietis. Pase ir dokuments, kas ir pārsvarā vajadzīgs ceļošanai, nevis lai pierādītu kaut kādu tautību.

Es domāju, ka tas varētu nostādīt arī ļoti grūtā situācijā dažus cilvēkus, kuriem varbūt viens no vecākiem ir, teiksim, ukrainis, bet otrs – čehs. Šāds cilvēks jūtas kā latvietis, bet viņš faktiski... Vai viņš drīkst pasē ierakstīt, ka viņš ir latvietis? Es personīgi domāju: ja viņš jūtas kā latvietis, viņš var ierakstīt, ka viņš ir latvietis. Tas atkal nozīmē to, ka arī cilvēki, kas tādi nejūtas, savu apsvērumu dēļ varētu to ierakstīt un tādā gadījumā faktiski būtu ļoti negodīgi.

Es gribu pieminēt arī to, ka diezgan interesanti, ka Nacionālā apvienība būtībā ierosināja atgriezties pie padomju laika prakses, un viens deputāts pat minēja, ka tas varētu būt tā kā cariskās Krievijas praksē... Taču mani visvairāk uztrauc, ka grib atgriezties tādā padomju praksē...

Ja mēs tagad runājam par dažādiem dīvainiem balsojumiem, tad par Jāņa Brazovska neapstiprināšanu jāteic, ka izveidojās, es teiktu, vēsturiska koalīcija starp „Saskaņas Centru" un Nacionālo apvienību „Visu Latvijai!"–„Tēvzemei un Brīvībai/LNNK", jo te solīdi viņi gandrīz visi nobalsoja... nobalsoja visi kā viens, atskaitot „Saskaņas Centru", kur daži, kā es teiktu, prātīgāki cilvēki nobalsoja „par" Jāņa Brazovska ievēlēšanu tajā amatā.

Tā ka sēde bija gara, brīžiem varbūt pat vētraina.. Nu, es pārāk lielu vētru tur nesamanīju, kaut gan priekšsēdētājai diemžēl bija vairākkārt jāsauc pie kārtības daži opozīcijas, kā arī pozīcijas deputāti. Tas nebija tik labi. Es ceru, ka mēs turpmāk uzvedīsimies labāk.

Paldies par uzmanību.

Vadītāja. Paldies Reformu partijas frakcijas deputātam Valdim Liepiņam.

Līdz ar to šīsdienas tiešraide „Frakciju viedokļi" ir izskanējusi.
Paldies, ka klausījāties. Visu labu!

---

* * * *